

ผลกระทบของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวต่อสาขาการผลิตที่เกี่ยวข้อง
ของจังหวัดกรุงเทพมหานคร : วิเคราะห์โดยใช้
ตารางปัจจัยการผลิต - ผลผลิต

โดย

นางสาวอุมาพร คล้ายอ่ำ

งานวิจัยเฉพาะเรื่องนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ)
คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

พ.ศ. 2553

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

คณะเศรษฐศาสตร์

งานวิจัยเฉพาะเรื่อง

ของ

นางสาวอุมาพร คล้ายอ่ำ

เรื่อง

ผลกระทบของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวต่อสาขาการผลิตที่เกี่ยวข้อง

ของจังหวัดกรุงเทพมหานคร : วิเคราะห์โดยใช้

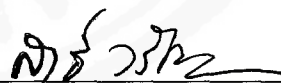
ตารางปัจจัยการผลิต - ผลผลิต

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติ ให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ)

เมื่อ วันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2553

อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยเฉพาะเรื่อง

(รองศาสตราจารย์ ดร.สกนธ์ วรรณบุญวัฒนา)

กรรมการงานวิจัยเฉพาะเรื่อง

(อาจารย์ ดร. พงษ์ธร วราไศย)

คณบดี

(รองศาสตราจารย์ ดร.ปัทมาวดี ชูชุกิ)

บทคัดย่อ

งานวิจัยเฉพาะเรื่องฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแบบจำลองปัจจัยการผลิต-ผลผลิตของจังหวัดกรุงเทพมหานคร สำหรับศึกษาผลกระทบและตัวทวีคูณที่เกิดจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวต่อสาขาการผลิตที่เกี่ยวข้องและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างทั่วไปของนักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2551

วิธีการศึกษาใช้การศึกษาแบบเชิงพรรณนาโดยนำข้อมูลของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจังหวัดกรุงเทพมหานครที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ และเชิงปริมาณโดยใช้ตารางปัจจัยการผลิต - ผลผลิตประเทศไทย ขนาด 180 สาขาการผลิต ณ ราคาผู้ผลิต ปี พ.ศ. 2548 เป็นเครื่องมือหลักในการศึกษา โดยจำแนกได้เป็น 19 สาขาการผลิต เป็นฐานในการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์ปัจจัยการผลิตและค่าสัมประสิทธิ์การกระจายผลผลิต ในการคำนวณหาค่าผลกระทบและตัวทวีคูณของรายได้ที่เกิดจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกรุงเทพมหานคร

จากการศึกษา พบว่า 1) รายได้ของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2551 ทั้งหมด 64,799.45 ล้านบาท มีผลผลิตเพิ่มขึ้นทั้งหมด 113,022.26 ล้านบาท โดยเป็นผลผลิตทางตรง 31,296.02 ล้านบาท และเป็นผลผลิตทางอ้อม 81,726.24 ล้านบาท โดยสาขาการผลิตที่เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ สาขาพาหนะเดินทางภายในจังหวัด 27,999.88 ล้านบาท (ร้อยละ 24.77) อุตสาหกรรมอื่นๆ 24,877.27 ล้านบาท (ร้อยละ 22.01) บริการอื่นๆ 17,193.77 ล้านบาท (ร้อยละ 15.21) ตามลำดับ

2) รายได้ของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2551 ทั้งหมด 56,836.92 ล้านบาท มีผลผลิตเพิ่มขึ้นทั้งหมด 101,993.50 ล้านบาท โดยเป็นผลผลิตทางตรง 29,180.76 ล้านบาท และเป็นผลผลิตทางอ้อม 72,812.75 ล้านบาท โดยสาขาการผลิตที่เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ สาขาโรงแรม 27,311.30 ล้านบาท (ร้อยละ 26.78) บริการอื่นๆ 22,034.65 ล้านบาท (ร้อยละ 21.60) อุตสาหกรรมอื่นๆ 13,914.52 ล้านบาท (ร้อยละ 13.64) ตามลำดับ

3) ตัวทวีคูณจากการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อผลผลิต พบว่า ถ้ารายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นทั้งหมด 1.74 เท่า โดยเป็นผลผลิตทางตรง 0.48 เท่า และเป็นผลผลิตทางอ้อม 1.26 เท่า โดยสาขาการผลิตที่มีตัวทวีคูณมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ สาขาการท่องเที่ยวภายในจังหวัด 36.04 เท่า ผักและผลไม้ 41.22 เท่า บริการอื่นๆ 28.15 เท่า

4) ตัวทวีคูณจากการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศต่อผลผลิต พบว่า ถ้ารายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นทั้งหมด 1.79 เท่า โดยเป็นผลผลิตทางตรง 0.51 เท่า และเป็นผลผลิตทางอ้อม 1.28 เท่า โดยสาขาการผลิตที่มีตัวทวีคูณมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ สาขาผักและผลไม้ 66.58 เท่า บริการอื่นๆ 28.50 เท่า (ผลิตผลทางเกษตรกรรม) อื่นๆ 26.77 เท่า

5) นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีถิ่นที่อยู่ในภาคกลางเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดกรุงเทพมหานครมากเป็นอันดับหนึ่ง คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 20.86 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด รองลงมาได้แก่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 20.47 และภาคตะวันออก คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 19.05 ตามลำดับ โดยรายได้จากการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยสูงสุด อยู่ในปีพ.ศ. 2549 ซึ่งขยายตัวจากปีก่อนคิดเป็นร้อยละ 3.22 และในช่วงปี พ.ศ. 2541 – 2547 การใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวมีแนวโน้มขยายตัว จนกระทั่ง ปี พ.ศ. 2548 – 2550 สัดส่วนการใช้จ่ายหดตัวอย่างต่อเนื่อง และกลับมาฟื้นตัวในปี พ.ศ. 2551

6) นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มีถิ่นที่อยู่ในภูมิภาคเอเชีย เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดกรุงเทพมหานครมากเป็นอันดับหนึ่ง คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 49.57 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด รองลงมาได้แก่ ยุโรป คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 26.65 และแอฟริกา คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 5.59 ตามลำดับ และรายได้จากการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างประเทศสูงสุด ในปี พ.ศ. 2548 โดยขยายตัวจากปีก่อนคิดเป็นร้อยละ 6.79 สำหรับการใช้จ่าย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 – 2545 นักท่องเที่ยวต่างประเทศมีการใช้จ่ายเฉลี่ยเพิ่มขึ้นตามลำดับ และสะดุดตัวลงในปี พ.ศ. 2546 ต่อเนื่องไปถึงในปี พ.ศ. 2548 – 2550 และเริ่มดีขึ้นในปี พ.ศ. 2551

ผลจากการศึกษาข้างต้น สามารถเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังนี้

1) เนื่องจากตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ สูงกว่านักท่องเที่ยวชาวไทย ภาครัฐควรวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจด้วยการส่งเสริมในสาขาการผลิตที่มีค่าตัวทวีคูณที่สูง เพื่อให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจจังหวัดในระดับสูงตามไปด้วย ดังนั้นจึงควรเน้นและจัดลำดับความสำคัญให้กับรายได้จากนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ เป็น “วาระแห่งกรุงเทพมหานคร” ซึ่งจากศึกษาพบว่ารายได้ของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ เกิดผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหน้า ส่งผลให้เกิดผลผลิตในสาขาโรงแรมสูงสุด และสาขาการผลิตที่มีตัวทวีคูณของรายได้ของนักท่องเที่ยวในอัตราที่สูง ได้แก่ สาขาสาขาผักและผลไม้ โดยภาครัฐควรมีมาตรการดำเนินการ ดังนี้

- พัฒนาจังหวัดกรุงเทพมหานครให้เป็นศูนย์กลางของอาหารและผลไม้ โดยจะให้ความสำคัญตั้งแต่วัตถุดิบในการประกอบอาหาร ตัวอาหาร จนถึงร้านอาหาร ซึ่งเป็นการควบคุมคุณภาพตั้งแต่ต้นทางถึงปลายทาง เนื่องจากไทยเป็นแหล่งอาหารที่สมบูรณ์ และอาหารไทยมีชื่อเสียง เป็นที่นิยมของชาวต่างประเทศ

- สนับสนุนให้เอกชนสร้างศูนย์ประชุมและจัดนิทรรศการนานาชาติในจังหวัด กรุงเทพมหานคร และส่งเสริมการขายการประชุมรวมเป็น Convention package รวมทั้งสร้างกิจกรรมเผยแพร่วิถีความเป็นไทย ซึ่งจะทำให้สามารถกระตุ้นการท่องเที่ยวในจังหวัดด้านสาขา โรงแรม และผักและผลไม้

- ส่งเสริมให้จังหวัดกรุงเทพมหานครเป็นศูนย์กลางการฝึกอบรมบุคลากรด้านการท่องเที่ยว ภัตตาคาร และโรงแรมของเอเชีย โดยการพัฒนาลักสูตรในภาษาสากลร่วมกับสถาบันที่มีชื่อเสียงในต่างประเทศ

- กรมการท่องเที่ยวร่วมกับกรุงเทพมหานครจัดเทศกาลชิม ชี้อป ดูวิถีวิถีไทย อาหาร และผลไม้ตลอดปี

- จัดทำโครงการคืนภาษีมูลค่าเพิ่มกับร้านค้า โรงแรม และภัตตาคารที่เป็นสมาชิกแก่นักท่องเที่ยวผู้ซื้อสินค้า เมื่อมีการซื้อสินค้าตั้งแต่ 2,000 บาทขึ้นไป

2) ในส่วนของผลผลิตจากรายได้ของนักท่องเที่ยวชาวไทย จากศึกษาพบว่ารายได้ของนักท่องเที่ยวชาวไทย เกิดผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหน้า ส่งผลให้เกิดผลผลิตในสาขาพาหนะเดินทางภายในจังหวัดสูงสุด และสาขาการผลิตที่มีตัวทวีคูณของรายได้ของนักท่องเที่ยวในอัตราที่สูง ได้แก่ สาขาการท่องเที่ยวภายในจังหวัด ดังนั้นภาครัฐควรมีมาตรการดำเนินการ ดังนี้

- ปรับปรุงโครงข่ายคมนาคมในจังหวัดและระหว่างจังหวัดเชื่อมต่อ โดยแก้ไขปัญหาการจราจรในช่วง "คอขวด" ด้านการเดินทางออกจากกรุงเทพฯ ในทุกช่องทางเข้าออก โดยเฉพาะถนนวิภาวดีรังสิต ก่อนถึงสนามบินดอนเมือง

- ปรับปรุงการคมนาคมทางรถไฟให้มีความสะดวก สะอาดและรวดเร็ว เร่งรัดโครงการรถไฟรางคู่และรถไฟความเร็วสูงเมื่อถึงเวลาอันควร

- เชื่อมและขยายโครงข่ายคมนาคมให้เกิดวงแหวนหลายรอบให้ถึงกันเป็นวงจร

- ยกกระดับมาตรฐานของขนาด และคุณภาพของผิวจราจร

- ปรับปรุงเส้นทางคมนาคม ทั้งในด้านคุณภาพของถนนและการลดระยะทาง

- วางแผนและปรับปรุงสถานี คมนาคม ทั้งทางบก เรือ ลอยฟ้า ใต้ดิน และอากาศให้เชื่อมต่อกันได้โดยสะดวก และให้มีการออกแบบที่อำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวที่มีสัมภาระมาก โดยยึดเทคโนโลยีแบบพึ่งตัวเองมากที่สุด รวมทั้งนักท่องเที่ยวที่มีเด็กเล็ก ผู้อาวุโส และนักท่องเที่ยวที่พิการ

- จัดรายการท่องเที่ยวแบบครอบครัว (Family Tour) โดยให้มีส่วนลดพิเศษ เช่น ในด้านการเข้าชมสถานที่ต่าง ๆ โดยมีส่วนลดสำหรับครอบครัว (Family discount)

3) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติควรร่วมกับกรมบัญชีกลางและกรุงเทพมหานคร พัฒนาองค์ความรู้ให้แก่บุคลากรสังกัดสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง สังกัดสำนักงานการคลัง กรุงเทพมหานคร ให้จัดทำแบบจำลองปัจจัยการผลิต-ผลผลิตจังหวัดทุก ๆ 5 ปี เช่นเดียวกับตารางปัจจัยการผลิต - ผลผลิตของประเทศไทย ที่จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อประโยชน์ในการจัดทำแผนแม่บทเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดกรุงเทพมหานคร และการบริหารงบประมาณที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนเป็นต้นแบบในการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่สำนักงานคลังจังหวัดทั่วประเทศเพื่อขยายผลในการจัดทำแบบจำลองปัจจัยการผลิต-ผลผลิตจังหวัด ซึ่งจะเป็ประโยชน์ในการวางแผนยุทธศาสตร์และแผนการพัฒนาเศรษฐกิจจังหวัดต่อไป

4) สร้างให้เกิดมูลค่าเพิ่มจากรายได้จากการท่องเที่ยว เพื่อการขยายตัวของสาขาการผลิตต่างๆ ของจังหวัดกรุงเทพมหานคร โดย

- บูรณาการและระดมความคิดเห็นทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ในการจัดทำแผนแม่บทแห่งชาติด้านการท่องเที่ยว และกระบวนการผลักดัน ติดตามและประเมินใน

เป็นผลเป็นรูปธรรม เพื่อให้รายได้จากการท่องเที่ยวสร้างรายได้ให้กับจังหวัดและประเทศในภาพรวม รวมทั้งกระตุ้นเศรษฐกิจในเติบโตต่อไป โดย

- จัดทำแผนปฏิบัติงาน (Action Plan) โครงการและงบประมาณด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดกรุงเทพมหานคร ทั้งในด้านการตลาดและกายภาพให้สอดคล้องกัน ทั้งกับเป้าหมายระยะสั้นและระยะยาว

- ปรับปรุงฐานข้อมูลการท่องเที่ยวในหน่วยงานด้านการท่องเที่ยว และฐานข้อมูลระดับจังหวัดและชาติในสำนักงานสถิติแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ให้สามารถประเมินบทบาทของการท่องเที่ยวไทยที่มีต่อเศรษฐกิจของจังหวัดและประเทศให้ครบถ้วน ชัดเจนและเที่ยงตรงยิ่งขึ้น

- สร้างความเข้าใจกับบุคลากร ทั้งในการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย หน่วยงานราชการ และเอกชนที่เกี่ยวข้องกับสภาพของปัญหาการท่องเที่ยว มีวิสัยทัศน์ (Vision) พันธกิจ (Mission) ใหม่ สร้างเครือข่ายเพื่อให้สามารถทำงานร่วมกันอย่างมีระบบ มีประสิทธิภาพและมีการแก้ไขอุปสรรคร่วมกัน

5) รักษาฐานกลุ่มนักท่องเที่ยวภูมิภาคกลุ่มเดิม และขยายกลุ่มนักท่องเที่ยวภูมิภาคกลุ่มใหม่ โดย

- ภาครัฐควรสนับสนุนให้มีการขยายตัวของธุรกิจการบินด้วยสายการบินโลว์คอสต์ ซึ่งจะส่งผลดีต่อการท่องเที่ยวไทย และนักท่องเที่ยวจากเอเชีย ซึ่งเป็นตลาดหลักของจังหวัดกรุงเทพมหานครและประเทศไทย

- ปลูกฝังและรณรงค์ในการต้อนรับนักท่องเที่ยว สร้างความประทับใจในมิตรไมตรี หรือ Hospitality ของผู้คนที่ให้การต้อนรับและบริการอย่างมีอัธยาศัย มีน้ำใจด้วยรอยยิ้ม ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของคนไทย ที่ยังคงฝังอยู่ในความรู้สึกตาม “ธรรมเนียมไทยแท้แต่โบราณ” คือ “ใครมาถึงเรือนชานต้องต้อนรับ” Hospitality ที่ว่านี้ จึงถือเป็น Core Competency สำคัญที่ยังคงอยู่ยากที่จะเลียนแบบได้ เป็นจุดเด่นต่อการสร้างความภักดี ให้มีการมาเยือนซ้ำอย่างต่อเนื่อง โดยมีข้อพิสูจน์จากการขยายตัวของกลุ่มผู้เดินทางซ้ำ ที่เพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 10 ต่อปี แม้ในสายตาของนักท่องเที่ยวในภูมิภาคต่างๆ ทั่วโลก จะมีความเห็นต่างไปบ้างก็เพียงเล็กน้อย ตามความสนใจของแต่ละตลาด แต่ส่วนใหญ่ประเด็นหลักจะเป็นในเรื่องของ ความหลากหลายและความทันสมัยของสินค้า อัธยาศัยไมตรี และความคุ้มค่าเงิน

- กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวแอฟริกาใต้ เป็นกลุ่มที่กำลังขยายตัว ซึ่งจะมีพฤติกรรมที่ชื่นชอบการท่องเที่ยวในสถานที่ที่เคยไปมาแล้ว พักในโรงแรมเดิมที่เคยพัก ทำกิจกรรมเดิมๆ ไม่เรียนรู้สิ่งใหม่ โดยจะอ้างอิงคำบอกเล่าจากนักท่องเที่ยวที่เคยไปมาแล้วและประสบการณ์ของตนเอง (สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว, 2551) ดังนั้นภาครัฐจะควรสนับสนุนให้มีการจัดระเบียบและมาตรฐานของโรงแรม ภัตตาคารและสถานบันเทิงต่างๆ รวมทั้งสนับสนุนให้มีการขยายเส้นทางบินตรงระหว่างไทยและประเทศในภูมิภาคแอฟริกามากขึ้น

6) ปัจจัยภายนอกที่เปลี่ยนแปลงและไม่สามารถควบคุมได้ เช่น ปัญหาทางเศรษฐกิจ ความวุ่นวายทางการเมือง เป็นต้น จะส่งผลให้จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดกรุงเทพมหานครและประเทศไทยลดลง ภาครัฐจึงควรดำเนินการโดย

- ควรจัดกิจกรรมขึ้นในจังหวัดกรุงเทพมหานครในพื้นที่สำคัญจุดต่างๆ ของจังหวัด เพื่อช่วยฟื้นบรรยากาศการท่องเที่ยวและสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

- มีมาตรการและประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับแผนปรองดองของชาติอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อลดความกังวลในเรื่องความวุ่นวายทางการเมืองของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

กิตติกรรมประกาศ

การทำงานวิจัยเฉพาะเรื่องฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี จากความรู้ที่ได้รับจากคณาจารย์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ แต่ทว่าการทำงานวิจัยเฉพาะเรื่องฉบับนี้จะไม่สามารถสำเร็จลุล่วงไปได้เลยหากขาดบุคคลที่คอยให้การสนับสนุน และให้ความช่วยเหลืออย่างดี ตลอดระยะเวลาของการทำงานวิจัยเฉพาะเรื่องฉบับนี้

ผู้เขียนขอขอบพระคุณ รศ.ดร. สกนธ์ วรรณวิวัฒนา อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยเฉพาะเรื่องฉบับนี้ที่กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำ และให้แนวทางในการวิเคราะห์วิจัย และขอขอบพระคุณ อ.ดร. พงษ์ธร วราศัย กรรมการงานวิจัย สำหรับการสละเวลาอันมีค่าในการให้คำชี้แนะ แนะนำ จนทำให้งานวิจัยฉบับนี้สมบูรณ์ และชัดเจนยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ คุณนพพร มนูญผล ผู้อำนวยการสำนักบัญชีประชาชาติ และ ดร. สุรพล ศรีเฮือง เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สำนักบัญชีประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตลอดจนเจ้าหน้าที่กองการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร เจ้าหน้าที่ห้องสมุดของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เจ้าหน้าที่สำนักพัฒนาการท่องเที่ยว ในการให้ความช่วยเหลือและอนุเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย รวมถึงขอขอบคุณผู้บังคับบัญชาของผู้เขียนที่ให้การสนับสนุนจนผู้เขียนสามารถทำงานวิจัยเฉพาะเรื่องฉบับนี้จนแล้วเสร็จได้ด้วยดี และเจ้าหน้าที่โครงการเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ทุกท่าน ในการให้ความช่วยเหลือในการประสานงานเป็นอย่างดี มาโดยตลอด

ท้ายที่สุดนี้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ที่คอยอบรมเลี้ยงดูมาเป็นอย่างดี ให้โอกาสและสนับสนุนด้านการศึกษาตลอดมา ผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยเฉพาะเรื่องฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้นำไปศึกษาต่อ หรือใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายสำหรับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดกรุงเทพมหานคร ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และหากงานวิจัยเฉพาะเรื่องฉบับนี้มีข้อผิดพลาดประการใด ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

อุมาพร คล้ายอ่ำ

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(1)
กิตติกรรมประกาศ.....	(7)
สารบัญตาราง.....	(11)
สารบัญภาพประกอบ.....	(12)
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์และขอบเขตของการวิจัย	6
ขอบเขตของการศึกษา	6
กรอบแนวคิดการศึกษา.....	7
ข้อกำหนดเบื้องต้น	8
ข้อจำกัดในการศึกษา.....	8
นิยามศัพท์เฉพาะ	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	11
แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา	11
องค์ประกอบของการศึกษา	12
2. ผลงานวิจัยและงานเขียนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	13
แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา.....	13
ผลงานวิจัยและงานเขียนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	24

3. วิธีการวิจัย.....	40
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	40
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	50
การวิเคราะห์ข้อมูล	51
4. ผลของการวิจัย	53
ผลการศึกษาผลกระทบและตัวทวิคูณที่เกิดจากการใช้จ่ายของ นักท่องเที่ยวต่อสาขาการผลิตที่เกี่ยวข้องของนักท่องเที่ยวชาวไทยและ นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2551.....	53
ผลการศึกษาแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างทั่วไปของนักท่องเที่ยว ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ในช่วงปี พ.ศ. 2541 – 2551	73
5. ข้อเสนอแนะ	93
ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	93
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	98
บรรณานุกรม	100
ภาคผนวก	
ก. แบบจำลองปัจจัยการผลิต-ผลผลิต (ด้านการท่องเที่ยว) ของจังหวัดกรุงเทพมหานคร ณ ราคาผู้ผลิต ประจำปี พ.ศ. 2548.....	103
ข. การจำแนกสาขาการผลิตด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดกรุงเทพมหานคร.....	108

ค. ข้อมูลการท่องเที่ยวของจังหวัดกรุงเทพมหานคร ในช่วงปี พ.ศ. 2541-2551	118
ง. ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไปของจังหวัดกรุงเทพมหานคร ในช่วงปี พ.ศ. 2548-2551	129
จ. ตารางสัมประสิทธิ์ปัจจัยการผลิต.....	131

สำนักหอสมุด

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1.1	รายได้จากการท่องเที่ยว (ทั้งจากนักท่องเที่ยวต่างประเทศและภายในประเทศ) และมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศไทย ในช่วงปีพ.ศ. 2541 – 2551.....	3
1.2	จังหวัดที่มีรายได้จากการท่องเที่ยวสูงที่สุด 10 อันดับแรกของประเทศไทย ในช่วงปี พ.ศ. 2548 – 2551	5
2.1	แสดงโครงสร้างของตารางปัจจัยการผลิต – ผลผลิต.....	18
3.1	แบบจำลองปัจจัยการผลิต–ผลผลิตจังหวัดกรุงเทพมหานคร (อย่างย่อ).....	47
4.1	ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2551	54
4.2	ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2551 (ปรับฐานปี 2548)	55
4.3	การจำแนกค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2551 ตามสาขาการผลิต.....	56
4.4	ผลการจำแนกรายได้การท่องเที่ยวของจังหวัดกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2551 ตามสาขาการผลิต.....	58
4.5	ผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหน้ารายได้ของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ ต่อผลผลิต	60
4.6	สรุปผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหน้ารายได้ของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศต่อผลผลิต.....	65
4.7	ตัวทวีคูณรายได้ของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศต่อผลผลิตในการเชื่อมโยงไปข้างหน้า.....	67
4.8	สาขาการผลิตที่มีผลกระทบและตัวทวีคูณรายได้ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ต่อผลผลิตในการเชื่อมโยงไปข้างหน้าสูงที่สุด 3 อันดับแรก	89
4.9	สาขาการผลิตที่มีผลกระทบและตัวทวีคูณรายได้ของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ต่อผลผลิตในการเชื่อมโยงไปข้างหน้าสูงที่สุด 3 อันดับแรก	91

สารบัญญภาพประกอบ

ภาพที่		หน้า
4.1	สัดส่วนรายได้ของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2551	73
4.2	สัดส่วนรายได้ของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2551.....	75

สำนักหอสมุด

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของปัญหา

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่เจริญเติบโตเร็วที่สุดในโลก (WTO, 1999) และมีความสำคัญยิ่งต่อฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศไทย ประเทศไทยเป็นตลาดท่องเที่ยวขนาดใหญ่ติดอันดับต้นๆ ของภูมิภาคเอเชียโดยมีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้ามาเป็นอันดับ 4 ของเอเชีย รองจากประเทศจีน ฮองกง และมาเลเซีย และมีรายได้จากการท่องเที่ยวอยู่ในอันดับ 3 รองจากจีนและฮองกง (ไทยมีรายได้จากการท่องเที่ยวมากเป็นอันดับที่ 16 ของโลก) จึงมีบทบาทความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยเป็นอย่างยิ่ง ในการก่อให้เกิดการหมุนเวียนและการกระจายการผลิตภายในประเทศ ทำให้เกิดการกระจายรายได้ไปสู่ภูมิภาคต่างๆ ของประเทศ เกิดการสร้างงานและสร้างอาชีพของประชาชนขึ้นอย่างกว้างขวางทั้งทางตรงและทางอ้อม อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวยังมีบทบาทในการกระตุ้นให้เกิดการผลิต และการนำเอาทรัพยากรของประเทศโดยเฉพาะทรัพยากรของท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในรูปของการผลิตสินค้าพื้นเมือง สินค้าของที่ระลึก รวมทั้งการบริการทางด้านอาหาร ที่พัก และการเดินทาง อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจึงสามารถสร้างรายได้ให้กับประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง อีกทั้งประเทศไทยมีศักยภาพในการจัดการและรองรับนักท่องเที่ยวได้เป็นจำนวนมากมีสถานที่ท่องเที่ยวที่หลากหลายมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่อุดมสมบูรณ์ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจึงเป็นอีกอุตสาหกรรมหนึ่งที่มีบทบาทความสำคัญในการสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย ซึ่งรายได้จากการท่องเที่ยวนี้เกิดขึ้นจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย ไม่เพียงแต่รายได้เหล่านี้เท่านั้นที่ประเทศได้รับแต่ผลของการใช้จ่ายนี้ยังส่งผลต่อเนื่องไปตามสาขาการผลิตสาขาอื่น ๆ ซึ่งผลิตสินค้าและบริการตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว แม้ว่ารายได้จากการท่องเที่ยวจะถูกจัดอยู่ในรูปที่มองไม่เห็น แต่กล่าวได้ว่ารายได้นี้มีผลต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวมเช่นเดียวกับรายได้จากการส่งออกเช่นกันเพียงแต่ในกรณีนี้ผู้ซื้อได้เดินทางมาซื้อในประเทศไทย การท่องเที่ยวจึงมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจไทยเช่นเดียวกับการผลิตสินค้าเพื่อการส่งออก

ดังนั้น ผลกระทบทางเศรษฐกิจที่สำคัญประการหนึ่งที่ได้เห็นได้จากการท่องเที่ยวก็คือ การช่วยเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์รวมมวลภายในประเทศ (gross domestic product) นั่นเอง แต่การผลิตเพื่อสนองตอบความต้องการด้านการท่องเที่ยวบางส่วนจำเป็นต้องอาศัยการนำเข้า ปัจจัยการผลิตจากต่างประเทศด้วย ทำให้มีการรั่วไหลของเงินตราต่างประเทศออกนอกประเทศ ด้วยเช่นกัน ดังนั้นการพิจารณาถึงการนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาในประเทศจะต้องพิจารณาถึง ผลสุทธิที่เกิดขึ้น นอกจากด้านผลผลิตที่เพิ่มขึ้นแล้วการท่องเที่ยวยังส่งผลให้เกิดการเพิ่มขึ้นของ มูลค่าเพิ่มซึ่งก็คือผลตอบแทนต่อปัจจัยการผลิตขั้นต้นของสาขาการผลิตต่างๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับการใช้จ่ายนี้ ผลทางเศรษฐกิจที่กล่าวมานี้หากจะพิจารณาจากจำนวนเงินที่นักท่องเที่ยวใช้จ่าย เพียงอย่างเดียว จะทำให้ประเมินผลที่เกิดขึ้นต่ำกว่าที่เป็นจริง ทั้งนี้เพราะค่าใช้จ่ายนั้นเป็นเพียง จำนวนเงินที่นักท่องเที่ยวใช้จ่ายเพื่อซื้อสินค้าและบริการขั้นสุดท้าย (final demand) เท่านั้น แต่ก่อนที่จะมาเป็นสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายให้นักท่องเที่ยวได้ซื้อหา ย่อมต้องผ่านขั้นตอน การผลิตอื่นๆ มาก่อนในรูปของการซื้อสินค้าที่มาจากอุตสาหกรรมอื่น เพื่อนำมาใช้เป็นวัตถุดิบ ของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ด้วยเหตุนี้จำนวนเงิน 1 บาทที่นักท่องเที่ยวใช้จ่ายในการซื้อสินค้า และบริการขั้นสุดท้ายจึงไม่เพียงแต่เพิ่มรายได้ให้แก่อุตสาหกรรมท่องเที่ยว 1 บาท แต่ยังมีผลทำให้เพิ่มรายได้ในอุตสาหกรรมอื่นที่เกี่ยวข้องด้วย ตัวอย่างเช่น การใช้จ่ายในภัตตาคารของโรงแรม ของนักท่องเที่ยวจะมีผลกระทบไม่เฉพาะแต่ผลผลิตของภัตตาคารเองซึ่งเป็นผลกระทบโดยตรง แต่จะกระทบโดยอ้อมกับสาขาการผลิตอื่นๆ ด้วย เช่น สาขาเครื่องดื่ม อาหาร การขนส่ง และ สาขาอื่นๆ การท่องเที่ยวจึงมีผลกระทบต่อโครงสร้างระบบเศรษฐกิจของประเทศ กล่าวคือ ถ้าค่าใช้จ่ายจากการท่องเที่ยวเพิ่มสูงขึ้นก็จะเป็นผลดีต่อสาขาการผลิตต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการ ท่องเที่ยวโดยตรง และสาขาการผลิตหรืออุตสาหกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวใน ทางอ้อม และจากข้อมูลการเปรียบเทียบรายได้จากการท่องเที่ยวและมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม ภายในประเทศไทย ในช่วงปี พ.ศ. 2541 - 2551 (ตารางที่ 1.1) พบว่าประเทศไทยมีสัดส่วน รายได้การท่องเที่ยวต่อมูลค่าสาขาการผลิตอุตสาหกรรม และสัดส่วนรายได้จากการท่องเที่ยวต่อ มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ในช่วงปี พ.ศ. 2541 - 2551 โดยเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 17.60 และร้อยละ 5.98 ตามลำดับ ซึ่งสัดส่วนดังกล่าวมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ยกเว้น ในปี พ.ศ. 2546 ที่ประเทศไทยประสบผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคระบบทางเดินหายใจ เฉียบพลันรุนแรง (SARS) และในปี พ.ศ. 2548 ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ธรณีพิบัติคลื่นยักษ์สึนามิ ซึ่งส่งผลให้รายได้จากการท่องเที่ยวลดลงไปมาก อย่างไรก็ตามในช่วงปี พ.ศ. 2549 -

2551 สัดส่วนรายได้จากการท่องเที่ยวต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศไทยก็กลับมา มีสัดส่วนในระดับสูงยิ่งขึ้น

ตารางที่ 1.1
รายได้จากการท่องเที่ยว (ทั้งจากนักท่องเที่ยวต่างประเทศและภายในประเทศ)
และมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศไทย ในช่วงปีพ.ศ. 2541 – 2551

ปี พ.ศ.	รายได้ การท่องเที่ยว ¹ (ล้านบาท)	มูลค่าสาขา การผลิต อุตสาหกรรม ² (ล้านบาท)	สัดส่วนรายได้ การท่องเที่ยว ต่อมูลค่า สาขาการผลิต อุตสาหกรรม (ร้อยละ)	มูลค่าผลิตภัณฑ์ มวลรวม ภายในประเทศ ² (ล้านบาท)	สัดส่วนรายได้ การท่องเที่ยว ต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์ มวลรวมภายใน ประเทศ (ร้อยละ)
2541	242,177	1,428,323	16.96	4,626,447	5.23
2542	253,018	1,514,030	16.71	4,637,079	5.46
2543	285,272	1,653,658	17.25	4,922,731	5.79
2544	299,047	1,715,926	17.43	5,133,502	5.82
2545	323,484	1,836,083	17.62	5,450,643	5.93
2546	309,269	2,061,572	15.00	5,917,369	5.22
2547	384,360	2,235,573	17.19	6,489,476	5.92
2548	367,380	2,461,294	14.92	7,092,893	5.18
2549	482,319	2,748,211	17.55	7,850,193	6.14
2550	547,782	3,034,106	18.05	8,529,836	6.42
2551	790,891	3,169,629	24.95	9,075,493	8.71
เฉลี่ย			17.60		5.98

ที่มา : ¹ ข้อมูลปี 2541-2550 จากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ข้อมูลปี 2551 จากสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว

² สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

และจากตารางที่ 1.2 จะเห็นว่าช่วงปี พ.ศ. 2548 – 2551 รายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัดที่สูงสุดเป็นอันดับหนึ่งทุกปี คือ จังหวัดกรุงเทพมหานคร โดยมีรายได้ที่ห่างจากอันดับสองหลายเท่าตัว ซึ่งจังหวัดกรุงเทพมหานคร เป็นจังหวัดที่มีนักท่องเที่ยวนิยมท่องเที่ยวมากที่สุดปี เนื่องจากเป็นเมืองหลวง ซึ่งเป็นศูนย์กลางการคมนาคมเป็นทางผ่านไปสู่อื่นๆ ทั้งสี่ภาคและไปต่างประเทศจากการสำรวจความคิดเห็นของผู้อ่านนิตยสารคองเด นาสต์ ทราเวลเลอร์ (Condé Nast Traveller) เป็นนิตยสารท่องเที่ยวระดับโลกของสหรัฐฯซึ่งมีผู้อ่านกว่า 3.1 ล้านคนทั่วโลก เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2551 ปรากฏผลว่า กรุงเทพฯ ได้รับโหวตให้เป็นเมืองท่องเที่ยวที่ดีที่สุดอันดับ 1 ของภูมิภาคเอเชียติดต่อกันเป็นปีที่ 8 โดยในการพิจารณาให้รางวัลนั้น พิจารณาจาก 6 ประการ ได้แก่ สภาพแวดล้อม วัฒนธรรมความเป็นกันเองของประชาชน ที่พัก ร้านอาหาร และแหล่งจับจ่ายใช้สอย (สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว, 2552, น.18)

โดยสาเหตุสำคัญที่ทำให้นักท่องเที่ยวมีนิยมท่องเที่ยวจังหวัดกรุงเทพมหานคร เพราะจังหวัดกรุงเทพมหานคร มีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลายเมื่อเทียบกับจังหวัดอื่น ดังนี้

- แหล่งช้อปปิ้งที่มีร้านค้ามากมายและระดับราคาให้เลือกตามชอบใจตั้งแต่สินค้าเย็บห่อระดับโลกตามศูนย์สรรพสินค้าชั้นนำ เช่น สยามพารากอน เซ็นทรัลเวิลด์ ไปจนถึงสินค้าทั่วไปตาม สวนจตุจักร ตลาดน้ำตลิ่งชัน สำเพ็ง ตลาดนัดเปิดท้ายขายของ

- แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ เช่น วัดพระแก้ว และพระบรมมหาราชวัง วัดอรุณ วัดโพธิ์ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ศาลหลักเมือง

- แหล่งท่องเที่ยวเชิงศาสนา ชาวไทยและชาวต่างประเทศที่นับถือพุทธศาสนานิยมมาไหว้พระทำบุญที่วัดที่ตนเคารพศรัทธา เช่น วัดพระแก้ว วัดอรุณ วัดโพธิ์ วัดพระศรีมหาธาตุ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์เช่น ชีจรรย์นารอบเกาะรัตนโกสินทร์ นั่งรถชมรอบเกาะรัตนโกสินทร์ นั่งเรือชมวิวที่แม่น้ำเจ้าพระยา

- แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ นักท่องเที่ยวนิยมใช้บริการสปา นวดฝ่าเท้า พักผ่อนตามสวนสาธารณะ เช่น สวนหลวง ร. 9 สวนลุมพินี สวนจตุจักร

นอกจากนี้ยังมีร้านอาหารภัตตาคารและสถานบันเทิงนานาประเภทให้นักท่องเที่ยวได้เลือกตามรสนิยมและอำนาจซื้อของตนเอง

ตารางที่ 1.2
จังหวัดที่มีรายได้จากการท่องเที่ยวสูงสุด 10 อันดับแรกของประเทศไทย
ในช่วงปี พ.ศ. 2548 – 2551

หน่วย : ล้านบาท

อันดับ	พ.ศ. 2548		พ.ศ. 2549		พ.ศ. 2550		พ.ศ. 2551	
	จังหวัด	รายได้	จังหวัด	รายได้	จังหวัด	รายได้	จังหวัด	รายได้
1	กรุงเทพฯ	350,762	กรุงเทพฯ	336,622	กรุงเทพฯ	333,412	กรุงเทพฯ	348,748
2	ชลบุรี	48,522	ภูเก็ต	77,596	ภูเก็ต	94,240	ภูเก็ต	101,684
3	เชียงใหม่	31,120	ชลบุรี	53,244	ชลบุรี	59,348	ชลบุรี	65,462
4	ภูเก็ต	28,181	เชียงใหม่	39,785	เชียงใหม่	38,894	เชียงใหม่	38,135
5	สุราษฎร์ธานี	12,758	กระบี่	19,819	กระบี่	24,729	กระบี่	26,806
6	สงขลา (อ.หาดใหญ่)	11,716	สุราษฎร์ธานี	14,016	สุราษฎร์ธานี	14,069	สุราษฎร์ธานี	23,784
7	ระยอง	9,136	สงขลา (อ.หาดใหญ่)	12,668	ระยอง	13,113	ระยอง	14,227
8	เชียงราย	8,028	ระยอง	9,700	สงขลา (อ.หาดใหญ่)	12,843	สงขลา (อ.หาดใหญ่)	13,780
9	ประจวบคีรีขันธ์	7,680	เชียงราย	9,374	เชียงราย	9,819	เชียงราย	10,633
10	กาญจนบุรี	7,603	ประจวบคีรีขันธ์	8,481	ประจวบคีรีขันธ์	9,215	ประจวบคีรีขันธ์	9,860

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว

จากสถานการณ์ด้านการท่องเที่ยวที่สามารถสร้างรายได้ให้กับจังหวัดกรุงเทพมหานครและประเทศไทย และประกอบกับบทบาทความสำคัญของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวดังที่ได้กล่าวมาแล้วในตอนต้นว่า อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจทั้งในระดับจังหวัดและระดับประเทศเป็นอย่างมาก ซึ่งส่งผลกระทบต่อธุรกิจต่างๆที่เกี่ยวข้อง ทั้งผลกระทบเกี่ยวเนื่อง เช่น ธุรกิจโรงแรมและที่พักอาศัย ภัตตาคาร ร้านอาหารและเครื่องดื่ม บริการนำเที่ยว บริการด้านบันเทิง ร้านขายของที่ระลึก ฯลฯ และถึงแม้ว่าธุรกิจบางประเภทจะไม่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว แต่ก็ยังคงได้รับประโยชน์โดยอ้อมอันเนื่องจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว โดยทำให้เกิดการผลิตสินค้าและบริการ รวมไปถึงวัตถุดิบต่างๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นลูกโซ่ต่อไปเป็นทอด ๆ โดยผลกระทบที่เกิดจากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวทั้งผลทางตรงและผลทางอ้อม ย่อมส่งผลให้เศรษฐกิจทั้งระดับจังหวัดและระดับประเทศเกิดการขยายตัวเพิ่มขึ้นเป็นทวีคูณ ซึ่งประเทศไทยถือได้ว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวหนึ่งที่มีชื่อเสียงระดับโลก จึงทำให้เกิดความสนใจที่จะศึกษาว่า อุตสาหกรรมท่องเที่ยวของจังหวัดกรุงเทพมหานครส่งผลกระทบต่อสาขาการผลิตต่างๆของ

ประเทศอย่างไร โดยศึกษาผลกระทบไปข้างหน้าทั้งผลกระทบทางตรง ผลกระทบทางอ้อมและตัวทวีคูณที่เกิดขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 สร้างแบบจำลองปัจจัยการผลิต-ผลผลิตของจังหวัดกรุงเทพมหานครขึ้น โดยการประมาณการค่าสัมประสิทธิ์การผลิตจากแบบจำลองปัจจัยการผลิต-ผลผลิตของประเทศไทย

1.2.2 ศึกษาผลกระทบและตัวทวีคูณที่เกิดจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวต่อสาขาการผลิตที่เกี่ยวข้องเนื่องของนักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2551

1.2.3 ศึกษาแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างทั่วไปของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ในช่วงปี พ.ศ. 2541 – 2551

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

1.3.1 การศึกษานี้จะทำการศึกษาผลทางด้านเศรษฐกิจที่เกิดจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยกับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ในปี พ.ศ. 2551

1.3.2 การวิเคราะห์ผลกระทบและตัวทวีคูณทั้งทางตรง ทางอ้อมและผลกระทบทั้งหมดที่มีต่อสาขาการผลิตของจังหวัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้ตารางปัจจัยการผลิต – ผลผลิตของประเทศไทย ณ ราคาผู้ผลิต ปี พ.ศ. 2548 เป็นต้นแบบในการสร้างแบบจำลองปัจจัยการผลิต – ผลผลิตของจังหวัดกรุงเทพมหานคร โดยการประมาณค่าจากแบบจำลองปัจจัยการผลิต – ผลผลิตของประเทศ

1.3.3 ในการศึกษาจะจำแนกค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวปี พ.ศ. 2551 ที่จัดทำโดยสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว ดังนี้

- 1.3.3.1 ค่าที่พัก
- 1.3.3.2 ค่าอาหารและเครื่องดื่ม
- 1.3.3.3 ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก
- 1.3.3.4 ค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิง
- 1.3.3.5 ค่าบริการท่องเที่ยวภายในประเทศ
- 1.3.3.6 ค่าพาหนะเดินทางในประเทศ
- 1.3.3.7 ค่าใช้จ่ายอื่นๆ

ทั้งนี้ ในการศึกษาจำเป็นต้องจำแนกค่าใช้จ่าย 7 หมวดดังกล่าวออกเป็นอุปสงค์ขั้นสุดท้ายเพื่อให้สอดคล้องตามรายละเอียดของสาขาการผลิตต่างๆ ในตารางปัจจัยการผลิต – ผลผลิต โดยเฉพาะค่าใช้จ่ายหมวดค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึกซึ่งครอบคลุมหลายสาขาการผลิต ดังนั้น จึงจำแนกค่าใช้จ่ายหมวดดังกล่าวออกเป็น 7 หมวด ตามมูลค่าเฉลี่ยการใช้จ่ายตามสัดส่วนนักท่องเที่ยวและประเภทสินค้าที่ซื้อ ปี พ.ศ. 2551 ดังนี้ 1) ค่าเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม 2) ค่าผ้าไหมและผ้าฝ้าย 3) ค่าผลิตภัณฑ์เครื่องหนัง 4) ค่าอัญมณีและเครื่องประดับ 5) ค่าสินค้าหัตถกรรมและของเล่น 6) ค่าเครื่องใช้ไฟฟ้า 7) ค่าใช้จ่ายอื่นๆ

1.4 กรอบแนวคิดการศึกษา

1.4.1 ทฤษฎีการวิเคราะห์ตารางปัจจัยการผลิต – ผลผลิต (Input - Output Analysis)

โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์ปัจจัยการผลิตและค่าสัมประสิทธิ์การกระจายผลผลิต ทั้งผลกระทบและตัวทวีคูณทางตรง ทางอ้อมและผลกระทบทั้งหมด โดยอาศัยตารางปัจจัยการผลิต – ผลผลิตของประเทศไทย ณ ราคาผู้ผลิต ปี พ.ศ. 2548 ในการคำนวณ ทั้งนี้ เพื่อศึกษาผลกระทบและตัวทวีคูณที่เกิดจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดกรุงเทพมหานครในปี พ.ศ. 2551 โดยใช้ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไปของจังหวัดกรุงเทพมหานครเป็นตัวปรับค่า

1.4.2 แนวคิดในการสร้างแบบจำลองปัจจัยการผลิต – ผลผลิตจังหวัด

โดยแนวมุ่งที่จะหาค่าสัมประสิทธิ์การผลิตของแบบจำลองปัจจัยการผลิต-ผลผลิตภายในจังหวัดเอง โดยวิธีการประมาณการค่าสัมประสิทธิ์การผลิตของปัจจัยการผลิต-ผลผลิตจังหวัด จากแบบจำลองปัจจัยการผลิต-ผลผลิตของประเทศ ซึ่งวิธีการนี้ได้รับความสนใจและให้ความถูกต้องมากพอสมควร (ภาคภูมิ สีนุชก, 2547, น. 42)

1.5 ข้อกำหนดเบื้องต้น

โครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศไทยปี พ.ศ. 2551 มิได้เปลี่ยนแปลงจากปี พ.ศ. 2548

1.6 ข้อจำกัดในการศึกษา

1.6.1 ตารางปัจจัยการผลิต - ผลผลิตของประเทศไทย จัดทำทุก ๆ 5 ปี และมีความล่าช้าในการเผยแพร่ข้อมูล ซึ่งไม่ทันกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในแต่ละปี ทำให้ไม่สามารถได้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน ซึ่งล่าสุดที่มีการเผยแพร่ คือ ตารางปัจจัยการผลิต – ผลผลิต ของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2548

1.6.2 ในตารางปัจจัยการผลิต – ผลผลิตของประเทศไทย ไม่ได้มีสาขาการท่องเที่ยวยกออกมาเป็นสาขาการผลิตหนึ่งอย่างชัดเจน จึงต้องอาศัยการประมาณค่าสาขาการท่องเที่ยวยกเป็นสาขาการผลิตต่างๆ โดยพิจารณาถึงกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้อง ซึ่งไม่มีข้อมูลที่ทำให้สามารถแจกแจงสาขาการผลิตที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวได้โดยละเอียด ดังนั้นผลกระทบและค่าตัวทวีคูณที่คำนวณได้จึงเป็นค่าโดยประมาณเท่านั้น

1.6.3 เนื่องด้วยข้อสมมติของตารางปัจจัยการผลิต – ผลผลิต กำหนดให้ค่าสัมประสิทธิ์ทางตรงมีส่วนที่คงที่เสมอ โดยกำหนดให้ไม่มีการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีการผลิต แต่ในความเป็นจริงแล้วในการผลิตของอุตสาหกรรมต่างๆ อาจจะมีการเปลี่ยนแปลงในเทคโนโลยีการผลิตหรืออาจเกิดจากการประหยัดต่อขนาดเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงในอุปสงค์ขั้นสุดท้ายของแต่ละสาขาการผลิต เพราะว่าการเพิ่มการผลิต ผลผลิตของสาขาการผลิตหนึ่งอาจส่งผลทำให้ผู้ผลิตในสาขาการผลิตนั้นสามารถที่จะซื้อปัจจัยการผลิตในราคาต่อหน่วยที่ถูกลงได้

1.6.4 ปี 2551 เป็นปีแรก ที่สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยวดำเนินการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลสถิติการท่องเที่ยวภายในประเทศ หลังจากได้รับโอนงานการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลสถิติการท่องเที่ยวจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย โดยการดำเนินงานในปีที่ผ่านมามีปัญหาหลักในด้านความไม่ปกติของเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา กล่าวคือ ราคาน้ำมันขึ้นสูงสุดในประวัติศาสตร์ของประเทศไทย ปัญหาความไม่สงบทางการเมือง ปัญหาผลกระทบของเศรษฐกิจโลก และปัญหาการปิดสนามบินสุวรรณภูมิ ทำให้พฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวภายในประเทศเกิดการเปลี่ยนแปลง ประกอบกับสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยวยังขาดประสบการณ์ในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลสถิติ ทำให้ส่งผลกระทบต่อการประมวลผลข้อมูลจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยวรายจังหวัด ซึ่งสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยวได้แก้ไขปัญหาโดยใช้วิธีการประมาณค่าเป็นตัวแทน (สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว, 2553, น. 9) ดังนี้

1.6.4.1 จำนวนนักท่องเที่ยวของจังหวัด อนุโลมใช้ข้อมูลนักท่องเที่ยว ปี 2550 บวกด้วย (ข้อมูลนักท่องเที่ยว ปี พ.ศ. 2550 คูณด้วยอัตราขยายตัวของนักท่องเที่ยวเฉลี่ยรายภูมิภาค ปี พ.ศ. 2551) เป็นตัวแทน

1.6.4.2 รายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัด อนุโลมใช้รายได้จากการท่องเที่ยว ปี พ.ศ. 2550 บวกด้วย (รายได้จากการท่องเที่ยว ปี พ.ศ. 2550 คูณด้วยอัตราค่าเปลี่ยนแปลงของดัชนีราคาผู้บริโภคของจังหวัด ปี พ.ศ.2551) เป็นตัวแทน

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.7.1 ผลกระทบเกี่ยวเนื่องของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว หมายถึง ผลอันเกิดจากการใช้จ่ายเงินของนักท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นการใช้จ่ายในภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวโดยตรงหรือจะเป็นการใช้จ่ายในหน่วยกิจกรรมทางเศรษฐกิจใดๆที่ไม่ได้อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เช่น การใช้จ่ายเงินในการซื้อเสื้อผ้า เครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องหนัง อัญมณี เป็นต้น ซึ่งผลกระทบดังกล่าวเกิดขึ้นต่อกันเป็นทอดๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการผลิต ภาษีและการจ้างงาน

1.7.2 อุตสาหกรรมท่องเที่ยว หมายถึง อุตสาหกรรมบริการที่มีการดำเนินงานธุรกิจขนาดใหญ่ มีขอบเขตกว้างขวาง โดยมีธุรกิจหลายประเภทประสานกันเพื่อให้บริการแก่

นักท่องเที่ยว ซึ่งต้องใช้กลวิธีในการบริหารธุรกิจที่ต้องวางแผน จัดองค์กร การดำเนินการ การประเมินผล และการพัฒนาการ โดยใช้งบประมาณจำนวนมาก ซึ่งประกอบด้วย

1.7.2.1 กิจกรรมทางด้านที่พักอาศัย

1.7.2.2 กิจกรรมทางการให้บริการอาหารและเครื่องดื่ม

1.7.2.3 กิจกรรมการบริการด้านการเดินทาง

1.7.2.4 กิจกรรมการบริการด้านการนำเที่ยว

1.7.2.5 กิจกรรมการให้บริการด้านวัฒนธรรม

1.7.2.6 กิจกรรมการให้บริการด้านความบันเทิง กีฬา นันทนาการและการให้บริการ

อื่นๆ

1.7.3 การท่องเที่ยวภายในประเทศ หมายถึง การเดินทางของชาวไทยและชาวต่างประเทศ (ที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทยแล้ว) จากจังหวัดหนึ่งไปยังอีกจังหวัดหนึ่ง หรือจากจังหวัดที่เป็นถิ่นพำนักถาวรไปยังจังหวัดอื่นชั่วคราว โดยมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันไปแต่ต้องไม่ใช่การไปทำงานประจำ เพื่อการศึกษาและไม่เป็นนักท่องเที่ยว ที่มีภูมิลำเนาหรือทำงานประจำหรือศึกษาอยู่ที่จังหวัดที่เดินทางไป

1.7.4 นักท่องเที่ยว หมายถึง บุคคลที่เดินทางจากสถานที่ถิ่นพำนักถาวรของตนเองไปยังสถานที่อื่นเป็นการชั่วคราว ทั้งประเภทที่มีการค้างคืนและไม่ค้างคืน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพักผ่อน เยี่ยมญาติมิตร ศึกษาหาความรู้ การกีฬา การศาสนา ติดต่อธุรกิจ การประชุม การรักษาสุขภาพ หรือเพื่อประกอบภารกิจใดๆ

1.7.5 นักท่องเที่ยวชาวไทย หมายถึง บุคคลที่เดินทางอยู่ภายในประเทศไทย ซึ่งเป็นถิ่นพำนักถาวรของตนเอง

1.7.6 นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ หมายถึง บุคคลที่เดินทางท่องเที่ยวอยู่ภายในประเทศอื่นๆ ที่ไม่ได้เป็นถิ่นพำนักถาวรของตนเอง

1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษาค้างนี้ คาดว่าจะให้ทราบถึง

1.8.1 ทำให้เป็นแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในจังหวัดกรุงเทพมหานคร

1.8.2 ทำให้เห็นถึงความสำคัญของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในการพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีผลกระทบต่อรายได้ในอุตสาหกรรมต้นน้ำและปลายน้ำ ทั้งผลกระทบทางตรง ผลกระทบทางอ้อมและผลกระทบทั้งหมดที่เกิดขึ้นในจังหวัดกรุงเทพมหานคร

1.8.3 ทำให้ทราบถึงแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทั่วไปของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกรุงเทพมหานคร

1.9 แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษานี้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลทางสถิติและรายละเอียดต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ระหว่างปี พ.ศ. 2541 – 2551 โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วนตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาดังนี้

1.9.1 ข้อมูลเพื่อใช้ในการสร้างแบบจำลองปัจจัยการผลิต-ผลผลิตของจังหวัดกรุงเทพมหานคร และการศึกษาผลกระทบและตัวพหุคูณที่เกิดจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวต่อสาขาการผลิตของจังหวัดกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2551 จากข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

1.9.2 ข้อมูลเพื่อใช้ในการศึกษาเกี่ยวกับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างทั่วไปของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ในช่วงปี พ.ศ. 2541 – 2551 ซึ่งข้อมูลดังกล่าวรวบรวมมาจากเอกสารต่างๆ ที่จัดทำโดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ วารสาร และบทความต่างๆ

1.10 องค์ประกอบของการศึกษา

การศึกษาผลกระทบของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวต่อสาขาการผลิตที่เกี่ยวข้องของจังหวัดกรุงเทพมหานคร ในที่นี้จะแบ่งเป็น 5 บท ดังนี้

บทที่ 1 ได้แก่ บทนำซึ่งจะกล่าวถึงความสำคัญของปัญหา และส่วนของภาพรวมของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทย วัตถุประสงค์ของการศึกษา ขอบเขต กรอบแนวคิด ข้อตกลงเบื้องต้น ข้อจำกัดในการศึกษา นิยามศัพท์เฉพาะ ประโยชน์ของการศึกษาที่คาดว่าจะได้รับ ตลอดจนแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

บทที่ 2 กล่าวถึงทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา ผลงานวิจัยและงานเขียนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่มีผลต่อเศรษฐกิจระดับประเทศ ระดับภาค และระดับจังหวัด

บทที่ 3 กล่าวถึงวิธีการที่ใช้ในการศึกษา แนวคิดทางทฤษฎีที่อยู่เบื้องหลังและที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาผลกระทบของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวต่อสาขาการผลิตที่เกี่ยวข้องของจังหวัด

บทที่ 4 ผลของการศึกษา โดยการใช้แบบจำลองปัจจัยการผลิต-ผลผลิตของจังหวัดกรุงเทพมหานคร หาผลกระทบทางตรงและทางอ้อม การเชื่อมโยงไปข้างหน้า และผลการตัวทวีคูณ รวมทั้งวิเคราะห์ถึงแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างทั่วไปของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ในช่วงปี พ.ศ. 2541 – 2551

บทที่ 5 สังเคราะห์ประเด็นสำคัญที่ได้จากการศึกษา เพื่อนำมาอภิปรายผล ตลอดจนนำเสนอเชิงนโยบายสำหรับรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งในด้านการดำเนินนโยบายการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว และด้านการศึกษาต่อไปในอนาคต

บทที่ 2

ผลงานวิจัยและงานเขียนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

การศึกษานี้อาศัยแนวคิดและทฤษฎี ซึ่งประกอบด้วย ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (Tourism Industry) ผลของการท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดการสร้างรายได้ และทฤษฎีการวิเคราะห์ตารางปัจจัยการผลิต – ผลผลิต (Input - Output Analysis) และงานวิจัยต่าง ๆ ที่อธิบายถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ โดยแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยดังกล่าว อธิบายโดยสรุปได้ดังนี้

2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา

2.1.1 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

อุตสาหกรรมท่องเที่ยว (Tourism Industry)

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กล่าวว่า ความหมายของ “อุตสาหกรรม” ตามพจนานุกรม คือ “การกระทำสิ่งเพื่อให้เป็นสินค้า” แต่ปัจจุบันมีความหมายมากกว่านั้นคือ “กิจกรรมทางเศรษฐกิจอย่างมีระบบการพาณิชย์ หรือการผลิตสาขาใดสาขาหนึ่ง” ในสายอุตสาหกรรมผลิตจะมีองค์ประกอบที่เป็นได้เด่นชัด 4 ประการ คือ โรงงาน สินค้า และการขนส่ง เช่นเดียวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่เป็นอุตสาหกรรมบริการประเภทหนึ่ง สามารถเปรียบเทียบได้ ดังนี้

1) โรงงาน หมายถึง แหล่งที่ผลิตสินค้าของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ได้แก่ พื้นที่ที่ใช้ประกอบกิจการท่องเที่ยวนั้นเอง

2) ลูกค้า หมายถึง นักท่องเที่ยวที่มาชมบ้านเมือง ธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม สิ่งที่อยู่ช้อจะได้รับคือ ความพอใจ ความสนุกสนานเพลิดเพลิน การได้เห็นสิ่งแปลกใหม่ ความสะดวกสบาย การพักผ่อนและความทรงจำที่น่าประทับใจ สิ่งเหล่านี้ คือสินค้าที่โรงงานอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจะต้องผลิตสนองความต้องการให้แก่ลูกค้า

3) สินค้า ในสายอุตสาหกรรมบริการและการท่องเที่ยว ไม่ต้องมีการเปลี่ยนกรรมสิทธิ์เหมือนอุตสาหกรรมผลิต จึงเป็นข้อได้เปรียบอย่างหนึ่ง คือนำมาขายได้เรื่อยๆ

4) การขนส่ง องค์ประกอบของอุตสาหกรรมทุกประเภท คือ การขนส่ง ผู้ผลิตจะต้องส่งสินค้าไปยังลูกค้า แต่ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวกลับตรงกันข้าม เพราะทรัพยากรทางการ

ท่องเที่ยวซึ่งเป็นทั้ง “โรงงาน” “วัตถุดิบ” “สินค้า” ในตัวเองพร้อมสรรพ ไม่สามารถเคลื่อนที่ได้ ผู้ซื้อหรือนักท่องเที่ยวจึงต้องเดินทางไปซื้อสินค้าหรือบริการนั้น ณ แหล่งผลิต หรือโรงงาน

กิจกรรมทางการท่องเที่ยวล้วนเป็นอุตสาหกรรมบริการประเภทหนึ่ง ที่ธุรกิจที่เข้ามา 2 ประเภท คือ

1) ธุรกิจที่เกี่ยวข้องโดยตรง ได้แก่ ธุรกิจการขนส่ง ธุรกิจด้านโรงแรมและที่พัก ธุรกิจร้านอาหารและภัตตาคาร และธุรกิจการจัดนำเที่ยว ซึ่งผลผลิตหลักที่นักท่องเที่ยวซื้อโดยตรงได้แก่ บริการ (Service) ต่างๆ รวมทั้งความสะดวกสบายตลอดการเดินทางท่องเที่ยว

2) ธุรกิจที่เกี่ยวข้องทางอ้อม ได้แก่ การผลิตสินค้าเกษตรกรรมและสินค้าหัตถกรรมต่างๆ เป็นต้น วัตถุดิบที่ใช้ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว คือความสวยงามตามธรรมชาติ ศิลปกรรม โบราณสถาน ขนบธรรมเนียมประเพณี ตลอดจนวิถีการดำเนินชีวิตของประชาชน ผลผลิตของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ก็คือ บริการที่นักท่องเที่ยวได้รับในรูปแบบต่างๆ และก่อให้เกิดพึงพอใจ และยังมีแนวโน้มในเรื่องของการมีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาพักมากขึ้น มีระยะเวลาการพักค้างคืนในประเทศยาวนานขึ้น และมีการใช้จ่ายในประเทศสูงขึ้น

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กล่าวว่า มีผู้เชี่ยวชาญได้อธิบายให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวกับธุรกิจต่างๆ ดังต่อไปนี้

1) ธุรกิจที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับนักท่องเที่ยว เช่น บริษัทการบิน โรงแรมและที่พัก การขนส่งภาคพื้นดิน บริษัทนำเที่ยว ภัตตาคารและร้านค้าปลีกต่างๆ

2) ธุรกิจสนับสนุนการท่องเที่ยว หรือมีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาการต่างๆ เช่น บริษัทจัดนำเที่ยว วารสาร หรือผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับการนำเที่ยว บุคลากรฝ่ายบริหารในธุรกิจโรงแรม และบริษัทที่ทำการศึกษาวิจัย หรือวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยว

3) หน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ ของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือเอกชน ซึ่งมีหน้าที่ในการวางแผนพัฒนา อนุรักษ์ ทรัพยากรการท่องเที่ยว สถาบันการเงิน บริษัทก่อสร้าง สถาบันการศึกษา ที่ให้การศึกษาและการฝึกอบรมที่เกี่ยวกับวิชาการท่องเที่ยว และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.1.2 ผลของการท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดการสร้างรายได้

การวิเคราะห์ผลกระทบของการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวต่อรายได้ในระบบเศรษฐกิจอาศัยแนวคิดทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ของเคนส์ (Keynes) คือ เมื่อมีการใช้จ่ายเกิดขึ้นครั้งหนึ่งใน

ระบบเศรษฐกิจจะส่งผลกระทบต่อให้มีการใช้จ่ายต่อ ๆ กันไปอีกหลายรอบ เพราะค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในครั้งนี้จะตกเป็นรายได้ของบุคคลหรือของสาขาการผลิตที่มีการใช้จ่ายนั้น บุคคลหรือสาขาการผลิตที่ได้รับรายได้ก็จะนำรายได้ส่วนหนึ่งไปใช้จ่ายต่อไป และก่อให้เกิดรายได้แก่บุคคลหรือสาขาการผลิตอื่น ๆ อย่างนี้ต่อไปเรื่อย ๆ เมื่อรวมค่าใช้จ่ายในรอบต่างๆ เข้าด้วยกัน พบว่า ก่อให้เกิดรายได้ที่มีมูลค่าสูงกว่าค่าใช้จ่ายในครั้งแรก หลายเท่า การเพิ่มขึ้นของรายได้ด้วยหลักการดังกล่าวนี้เรียกว่า ผลของตัวทวีคูณ (multiplier effect)

ในกรณีที่ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในรอบแรก คือ ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวในโรงแรม ก็จะก่อให้เกิดการสร้างรายได้ซึ่งตกแก่กลุ่มคนต่างๆ ทั้งนี้เกี่ยวข้องกับธุรกิจการท่องเที่ยวโดยตรงและโดยอ้อม เช่น เจ้าของโรงแรม พนักงานในโรงแรม ผู้จัดหาสินค้าประเภทอาหารและวัตถุดิบต่างๆ ให้แก่เจ้าของโรงแรม เจ้าของธุรกิจรถรับส่ง รถเช่า เจ้าของร้านค้าขายของที่ระลึก เป็นต้น

ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นในระบบเศรษฐกิจได้ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจทั้งผลทางตรงและทางอ้อม กล่าวคือ ผลทางตรง หมายถึง ผลทางรายได้ที่เกิดขึ้นจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวในครั้งแรก ซึ่งเรียกได้ว่าเป็นค่าใช้จ่ายโดยตรง ส่วนใหญ่เป็นค่าที่พัก ค่าอาหารและเครื่องดื่ม ค่าพาหนะเดินทาง ค่าใช้จ่ายเพื่อการบันเทิง ค่าซื้อสินค้าของฝากและของที่ระลึก ส่วนผลทางอ้อม หมายถึง ผลทางรายได้ที่เกิดขึ้นจากการใช้จ่ายของผู้รับเงินจากรายจ่ายครั้งแรกของนักท่องเที่ยว ที่นำเงินนั้นไปซื้อปัจจัยการผลิตมาเพื่อผลิตเป็นสินค้ามาจำหน่ายให้แก่ นักท่องเที่ยว

การนำเสนอผลกระทบทางเศรษฐกิจของการท่องเที่ยวต่อผลผลิตและรายได้ จะบอกให้ทราบว่าค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวจะส่งผลให้ผลผลิตและรายได้เพิ่มขึ้นเป็นมูลค่าเท่าไร ทั้งทางตรงและทางอ้อม เพราะค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในกิจกรรมการท่องเที่ยวไม่เพียงแต่ก่อให้เกิดการผลิตเพิ่มขึ้นในสาขาการผลิตสินค้าที่เป็นที่ต้องการของนักท่องเที่ยวเท่านั้น แต่ยังทำให้เกิดการผลิตเพิ่มขึ้นในสาขาการผลิตอื่น ๆ ด้วย เนื่องจากสาขาการผลิตที่มีการผลิตเพิ่มขึ้นสืบเนื่องจากการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีความจำเป็นต้องใช้ปัจจัยการผลิตจากสาขาการผลิตอื่น ๆ ทำให้สาขาการผลิตอื่นขยายตัวตามด้วย

2.1.3 ทฤษฎีการวิเคราะห์ตารางปัจจัยการผลิต - ผลผลิต (Input - Output Analysis)

การศึกษาเกี่ยวกับตารางปัจจัยการผลิต - ผลผลิตเริ่มขึ้นเมื่อ Wassily Leontief ได้สร้างทฤษฎีทั่วไปของการผลิต (General Theory of Production) และทำการทดสอบแบบจำลองของเขาที่ระบบเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกา ใน ค.ศ. 1931 และใน ค.ศ. 1936 Leontief ก็ได้สร้างตารางปัจจัยการผลิต - ผลผลิตของประเทศสหรัฐอเมริกา สำหรับปี ค.ศ. 1919 ขึ้นเป็นครั้งแรก ในปัจจุบันหลายประเทศได้มีการจัดทำตารางปัจจัยการผลิต-ผลผลิตเป็นของตนเองขึ้น และประเทศไทยก็เป็นอีกประเทศหนึ่งที่มีการจัดทำตารางปัจจัยการผลิต-ผลผลิตเป็นของตนเอง ซึ่งจัดทำขึ้นทุก ๆ 5 ปี โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปีแรกที่จัดทำอย่างเป็นทางการ คือปี พ.ศ. 2518 และปีล่าสุดที่จัดทำ คือ ปี พ.ศ. 2548

ตารางปัจจัยการผลิต-ผลผลิต เป็นตารางที่แสดงถึงความสัมพันธ์ของการผลิตและการแจกแจงผลผลิตของสินค้าและบริการในสาขาทางเศรษฐกิจต่างๆ เช่น เกษตรกรรม อุตสาหกรรม การขนส่ง การก่อสร้าง และการบริการ เป็นต้น

ตารางปัจจัยการผลิต - ผลผลิต แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1) ตารางราคาผู้ซื้อ หมายถึง ตารางปัจจัยการผลิต-ผลผลิตที่มีการวัดราคาที่ซื้อขายจริงในระบบเศรษฐกิจ ซึ่งรวมค่าขนส่งและส่วนเหลือจากการค้าด้วย

2) ตารางราคาผู้ผลิต หมายถึง ตารางปัจจัยการผลิต-ผลผลิตที่มีการวัดราคา ณ แหล่งผลิตโดยไม่รวมส่วนเหลือทางการค้าและค่าขนส่ง เพื่อที่จะให้เห็นต้นทุนที่แท้จริงของการผลิตสินค้า

โดยข้อสมมติที่สำคัญของตารางปัจจัยการผลิต - ผลผลิต มี 3 ประการ ดังนี้

1) ในแต่ละสาขาการผลิตจะผลิตสินค้าประเภทเดียวและมีกระบวนการในการผลิตแบบเดียว

2) การใช้ปัจจัยการผลิตขั้นกลางมีส่วนคงที่ต่อผลผลิตในแต่ละสาขาการผลิต

3) ให้ความสัมพันธ์ระหว่างระดับของอุปสงค์ขั้นสุดท้ายและผลผลิตเป็นไปในอัตราคงที่

ตารางปัจจัยการผลิต – ผลผลิตนี้จะบอกให้ทราบว่าในการผลิตสินค้าและบริการของสาขาการผลิตหนึ่ง ๆ จะต้องใช้ผลผลิตของสาขาการผลิตใดมาใช้เป็นปัจจัยการผลิต (Intermediate Inputs) เป็นมูลค่าเท่าใด และต้องจ่ายเป็นค่าปัจจัยการผลิตขั้นต้น (Primary Inputs) ในรูปของค่าตอบแทนบริการของแรงงานและทุน ซึ่งเรียกว่ามูลค่าเพิ่มเป็นจำนวนเท่าใด ในขณะเดียวกันก็จะบอกให้ทราบว่า ผลผลิตของสาขาการผลิตหนึ่ง ๆ ได้ถูกจำหน่ายเพื่อนำไปใช้ในการผลิตในสาขาการผลิตใดบ้าง เป็นมูลค่าเท่าใด จำหน่ายให้แก่ผู้บริโภคทั้งที่เป็นกลุ่มครัวเรือน รัฐบาล ธุรกิจ ส่งออก และเพื่อเป็นสินค้าคงเหลือ ซึ่งปรากฏในรูปของการบริโภค (C) การลงทุน(I) การใช้จ่ายของรัฐบาล (G) และการส่งออก (X) เป็นมูลค่าเท่าใด

จากตารางที่ 2.1 แนวนอน แสดงการกระจายผลผลิตของแต่ละสาขาการผลิตไปยังสาขาการผลิตต่างๆ เพื่อใช้เป็นปัจจัยการผลิตขั้นกลาง ซึ่งแสดงในส่วนของความต้องการสินค้าและบริการขั้นกลางเพื่อใช้ในการผลิต และกระจายให้กับส่วนของการบริโภคขั้นสุดท้าย ซึ่งประกอบด้วย การอุปโภคบริโภคของครัวเรือน การซื้อสินค้าและบริการของรัฐบาล การสะสมทุน ส่วนเปลี่ยนแปลงของสินค้าคงเหลือและการส่งออก

สำหรับทางด้านแนวตั้ง แสดงโครงสร้างการผลิตของแต่ละสาขาการผลิตว่าต้องการใช้ปัจจัยการผลิตอะไรบ้าง ซึ่งได้แก่วัตถุดิบต่างๆ ที่อยู่ในส่วนของความต้องการสินค้าและบริการขั้นกลางเพื่อใช้ในการผลิต และค่าตอบแทนปัจจัยการผลิตขั้นปฐม ซึ่งประกอบด้วย ค่าจ้างแรงงาน ส่วนเกินผู้ประกอบการ อันได้แก่ กำไร ค่าเช่าที่ดินและดอกเบีย ค่าเสื่อมราคา และภาษีทางอ้อมสุทธิ

ตารางที่ 2.1
แสดงโครงสร้างของตารางปัจจัยการผลิต - ผลผลิต

	ความต้องการมูลค่าสินค้าและบริการชั้นกลางเพื่อใช้ในการผลิต (x_{ij}) (1)	มูลค่าการบริโภคสินค้าขั้นสุดท้าย (F_i) (2)	มูลค่าผลผลิตรวม (X_i) (3) = (1) + (2)
มูลค่าสินค้าและบริการชั้นกลางที่ใช้ในการผลิต (x_{ij}) (4)	x_{11} x_{12} ... x_{1n} x_{21} x_{22} ... x_{2n} : : : x_{n1} x_{n2} ... x_{nn}	F_1 F_2 : F_n	X_1 X_2 : X_n
ค่าตอบแทนปัจจัยการผลิตขั้นต้นหรือมูลค่าเพิ่มรวม (V_i) (5)	V_1 V_2 ... V_n		
มูลค่าผลผลิตรวม (X_i) (6) = (4) + (5)	X_1 X_2 ... X_n		

ที่มา : หนังสือ “แบบจำลองปัจจัย-ผลผลิต : ทฤษฎีและการประยุกต์เพื่อการวิเคราะห์ปัญหาเศรษฐกิจของประเทศไทย”

การกระจายผลผลิตในด้านแนวนอน สามารถเขียนให้อยู่ในรูปสมการทางพีชคณิตได้ดังนี้

$$\sum_{j=1}^n x_{ij} + F_i = X_i \quad (i = 1, 2, \dots, n) \dots\dots\dots(1)$$

โดยกำหนดให้

$$\begin{aligned}
 X_i &= \text{มูลค่าผลผลิตรวมทั้งหมดของสาขาการผลิตที่ } i \\
 x_{ij} &= \text{การหมุนเวียนของผลผลิตของสาขาการผลิตที่ } i \text{ ที่ถูกใช้ในการผลิต} \\
 &\quad \text{สินค้าของสาขาการผลิตที่ } j \text{ (หรือหมายถึง มูลค่าของผลผลิตรวมของ} \\
 &\quad \text{สาขาการผลิตที่ } i \text{ ที่ถูกขายให้แก่สาขาการผลิต } j \text{ ในฐานะของสินค้า} \\
 &\quad \text{ชั้นกลาง)} \\
 F_i &= \text{อุปสงค์ขั้นสุดท้ายที่มีต่อผลผลิตของสาขาการผลิตที่ } i \text{ (หรือหมายถึง} \\
 &\quad \text{มูลค่าของผลผลิตรวมของสาขาการผลิต } i \text{ ที่ถูกขายเพื่อความต้องการ} \\
 &\quad \text{ขั้นสุดท้าย)} \\
 \sum_{j=1}^n x_{ij} &= \text{มูลค่ารวมของผลผลิตสาขาที่ } i \text{ ซึ่งถูกกระจายไปเป็นปัจจัยการผลิตของ} \\
 &\quad \text{สาขาการผลิตอื่นๆ ทั้งหมด (} i = 1, 2, \dots, n \text{) ของระบบเศรษฐกิจ} \\
 n &= \text{จำนวนสาขาการผลิต}
 \end{aligned}$$

ในทำนองเดียวกันในแนวตั้งจะแสดงถึงโครงสร้างค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนการผลิตของสาขาการผลิตที่ j ซึ่งสามารถเขียนให้อยู่ในรูปสมการทางพีชคณิต ได้ดังนี้

$$\sum_{i=1}^n x_{ij} + V_j = X_j \quad (j = 1, 2, \dots, n) \quad \text{.....(2)}$$

โดยกำหนดให้

$$\begin{aligned}
 V_j &= \text{มูลค่าเพิ่มของสาขาการผลิตที่ } j \\
 \sum_{i=1}^n x_{ij} &= \text{มูลค่ารวมของการใช้ผลผลิตจากสาขาการผลิตต่างๆ ทั้งหมด เพื่อใช้} \\
 &\quad \text{เป็นปัจจัยการผลิตของสาขาการผลิต } j
 \end{aligned}$$

การวิเคราะห์ความเชื่อมโยงระหว่างสาขาการผลิต

ในการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงระหว่างสาขาการผลิตจากตารางปัจจัยการผลิต - ผลผลิต ในสาขาการผลิตหนึ่งจะมีผลกระทบทางเศรษฐกิจต่อสาขาการผลิตอื่นๆ ในระบบเศรษฐกิจ 2 อย่าง คือ ด้านการผลิตสินค้าและด้านการกระจายสินค้า

หากพิจารณาด้านการกระจายสินค้า ถ้าสาขาการผลิต j ทำการเพิ่มผลผลิตก็หมายความว่า จะมีการเพิ่มอุปทาน ซึ่งสาขาการผลิตอื่นๆ จะใช้ผลผลิตของสาขาการผลิต j เป็นปัจจัยการผลิตเพื่อผลิตสินค้าต่อไป ซึ่งเป็นแบบจำลองทางด้านอุปทาน และความสัมพันธ์ดังกล่าว เรียกว่า การเชื่อมโยงไปข้างหน้า

โดยสมมติให้ผลผลิตที่ผลิตขึ้นโดยสาขาการผลิตหนึ่ง ย่อมกระจายไปสู่สาขาการผลิตอื่นๆ เพื่อใช้เป็นปัจจัยการผลิตในสัดส่วนที่คงที่ แล้วจะได้

$$\begin{aligned} x_{ij} &= b_{ij} X_j \\ \text{หรือ} \quad b_{ij} &= \frac{x_{ij}}{X_j} \end{aligned} \quad \text{.....(3)}$$

โดยที่ b_{ij} จะเรียกว่า ค่าสัมประสิทธิ์การกระจายผลผลิตทางตรง (Direct Output Coefficient) ซึ่งหมายถึง สัดส่วนการกระจายผลผลิตจากสาขาการผลิตที่ j ไปเป็นปัจจัยการผลิตในสาขาการผลิตที่ i

แทนค่า x_{ij} จากสมการที่ (3) ลงในสมการที่ (2) จะได้

$$\left. \begin{aligned} X_1 &= X_1 b_{11} + X_2 b_{21} + \dots + X_n b_{n1} + V_1 \\ X_2 &= X_1 b_{12} + X_2 b_{22} + \dots + X_n b_{n2} + V_2 \\ &\vdots \\ X_n &= X_1 b_{1n} + X_2 b_{2n} + \dots + X_n b_{nn} + V_n \end{aligned} \right\} \text{.....(4)}$$

ย้ายเทอม X ทั้งหมดในระบบสมการ ไว้ทางด้านซ้ายมือ แล้วจัดรูปสมการใหม่ จะได้

$$\left. \begin{aligned} X_1(1-b_{11}) - X_2b_{21} - \dots - X_nb_{n1} &= V_1 \\ -X_1b_{12} + X_2(1-b_{22}) + \dots - X_nb_{n2} &= V_2 \\ \vdots & \\ -X_1b_{1n} - X_2b_{2n} + \dots + X_n(1-b_{nn}) &= V_n \end{aligned} \right\} \dots\dots\dots(5)$$

จากความสัมพันธ์ในสมการที่ (4) และสมการที่ (5) สามารถอธิบายในรูปเมตริกซ์ได้ดังนี้

$$\begin{bmatrix} X_1 & X_2 & \dots & X_n \end{bmatrix}_{1 \times n} = \begin{bmatrix} X_1 & X_2 & \dots & X_n \end{bmatrix}_{1 \times n} \begin{bmatrix} b_{11} & b_{21} & \dots & b_{n1} \\ b_{12} & b_{22} & \dots & b_{n2} \\ \cdot & \cdot & \cdot & \cdot \\ \cdot & \cdot & \cdot & \cdot \\ b_{1n} & b_{2n} & \dots & b_{nn} \end{bmatrix}_{n \times n} + \begin{bmatrix} V_1 & V_2 & \dots & V_n \end{bmatrix}_{1 \times n}$$

โดยกำหนดให้

- X' = Row Vector ของมูลค่าผลผลิต (1 X n)
- V' = Row Vector ของมูลค่าเพิ่ม (1 X n)
- B = เมตริกซ์สัมประสิทธิ์การกระจายผลผลิตทางตรง (n X n)

นั่นคือ $X' = X' B + V'$
 หรือ $X' = V' (I - B)^{-1}$ (6)

$(I - B)^{-1}$ เรียกว่า Output Inverse Matrix

กำหนดให้ $(I - B)^{-1} = \beta$

ดังนั้น $X' = V' \beta$ (7)

$$\begin{matrix} (X_1 & X_2 & \dots & X_n) \\ 1 \times n \end{matrix} = \begin{matrix} (V_1 & V_2 & \dots & V_n) \\ 1 \times n \end{matrix} \begin{matrix} \left(\begin{matrix} \beta_{11} & \beta_{21} & \dots & \beta_{n1} \\ \beta_{12} & \beta_{22} & \dots & \beta_{n2} \\ \cdot & \cdot & & \cdot \\ \cdot & \cdot & & \cdot \\ \beta_{1n} & \beta_{2n} & \dots & \beta_{nn} \end{matrix} \right) \\ n \times n \end{matrix}$$

เมื่อ β หมายถึง เมตริกซ์สัมประสิทธิ์การกระจายผลผลิตทางตรงและทางอ้อม
(Direct and Indirect Output Coefficient)

โดยที่ β_{ij} เป็นสัมประสิทธิ์การกระจายผลผลิตทางตรงและทางอ้อม

$$\text{กำหนดให้ } \sum_{j=1}^n \beta_{ij} = \beta_j$$

จะได้ β_j คือ ผลรวมของมูลค่าผลผลิตที่เพิ่มขึ้นในสาขาการผลิต i (เมื่อ $i = 1, 2, \dots, n$) ในระบบเศรษฐกิจทั้งระบบ ทั้งนี้เป็นผลตอบสนองต่อการเพิ่มขึ้นของมูลค่าเพิ่มในสาขาการผลิต j จำนวนหนึ่งหน่วย

นั่นคือ β_j แสดงผลการเชื่อมโยงไปข้างหน้าทางตรงและทางอ้อม (Direct and Indirect or Total Forward Linkage Effect) ที่เกิดขึ้นเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าเพิ่มของสาขาการผลิต j

ในทำนองเดียวกัน เมื่อพิจารณาผลผลิตที่เพิ่มขึ้น เฉพาะในส่วนที่จะกระจายไปสู่สาขาการผลิตต่างๆ เพื่อนำไปใช้ในการผลิตขั้นกลางต่อไป จะใช้เมตริกซ์สัมประสิทธิ์การกระจายผลผลิตทางตรง (B) ในการคำนวณ ดังนี้

$$X' = V' B \text{ -----(8)}$$

กำหนดให้
$$\sum_{j=1}^n b_{ij} = b_j$$

จะได้ b_j คือ ผลรวมของมูลค่าเพิ่มที่เพิ่มขึ้นในสาขาการผลิต i (เมื่อ $i = 1, 2, \dots, n$) เฉพาะในส่วนที่จะกระจายไปสู่สาขาการผลิตต่างๆ เพื่อนำไปใช้ในการผลิตขั้นกลางต่อไป โดยเป็นการตอบสนองต่อการเพิ่มผลผลิตของสาขาการผลิต i จำนวนหนึ่งหน่วย เนื่องมาจากการเพิ่มขึ้นของมูลค่าเพิ่มในสาขาการผลิต j จำนวนหนึ่งหน่วย

นั่นคือ b_j แสดงผลการเชื่อมโยงไปข้างหน้าเฉพาะทางตรง (Direct Forward Linkage Effect) ที่เกิดขึ้นเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงเฉพาะในส่วนของผลผลิตของสาขาการผลิต i เท่านั้น ที่เกิดขึ้นเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าเพิ่มของสาขาการผลิต j

ทั้งนี้ผลผลิตของสาขาการผลิต i ส่วนที่เหลือจะตอบสนองต่อปัจจัยการผลิตขั้นต้นของสาขาการผลิตนี้ แสดงถึงผลการเชื่อมโยงไปข้างหน้าทางอ้อม (Indirect Forward Linkage Effect) ที่เกิดขึ้นเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าเพิ่มของสาขาการผลิต j

สามารถแสดงเป็นความสัมพันธ์ของผลการเชื่อมโยงไปข้างหน้า (Forward Linkage Effect) ได้ว่า

$$\begin{aligned} \text{Indirect Effect} &= \text{Total Effect} - \text{Direct Effect} \\ \text{หรือ} &= \beta_j - b_j \end{aligned}$$

ประโยชน์ของการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการผลิต (Input - Output Analysis) คือ เป็นการสร้างความสัมพันธ์จากการใช้ปัจจัยในการผลิตและผลผลิต เพื่อที่จะศึกษาถึงความมีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ โดยไม่ให้เกิดปัญหาการล้นตลาดหรือขาดตลาดทั้งในตลาดสินค้าและตลาดแรงงาน และนอกจากนั้นยังใช้ในกระบวนการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศที่ต้องการให้ระบบเศรษฐกิจมีโครงสร้างที่มีความเหมาะสมกับสิ่งแวดล้อม สังคมนั้นๆ อีกประการหนึ่ง คือช่วยในการแก้ไขปัญหาและการตัดสินใจแก้ไขปัญหาของระบบเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นวิธีการวิเคราะห์ตารางปัจจัยการผลิต - ผลผลิตนอกจากจะทำให้ทราบถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นในแต่ละหน่วยกิจกรรมการผลิตในระบบเศรษฐกิจที่สามารถอธิบายผลกระทบได้หลายด้าน เช่น ด้านการผลิต การจ้างงาน เป็นต้น ซึ่งถือเป็นข้อได้เปรียบเมื่อเทียบกับวิธีการวิเคราะห์วิธีอื่น

แต่อย่างไรก็ตามแนวคิดตารางปัจจัยการผลิต – ผลผลิตก็มีข้อบกพร่องหลายประการ (ณัฐวุฒิ ปงเมฆ, 2547, น. 14) ได้แก่

1) ตารางปัจจัยการผลิต - ผลผลิตเป็นเรื่องของปริมาณการใช้ปัจจัยการผลิตแต่ละชนิดในการผลิตสินค้าและบริการของหน่วยกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ที่ถูกกำหนดให้เป็นสัดส่วนโดยตรงในช่วงที่กำหนด

2) การวิเคราะห์การผลิตในเทอมของปริมาณหรือมูลค่า โดยมีราคาปัจจัยการผลิตและผลผลิตเข้ามาเกี่ยวข้องซึ่งถูกกำหนดให้คงที่ แต่ในความเป็นจริงการพัฒนาทางเทคโนโลยีย่อมมีผลทำให้คุณภาพของผลิตภัณฑ์และสัดส่วนการใช้ปัจจัยการผลิตเปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงอัตราการใช้ปัจจัยการผลิตหรือค่าสัมประสิทธิ์ปัจจัยการผลิตของผลิตภัณฑ์ใดๆก็ย่อมเปลี่ยนแปลงได้ในระยะเวลาอันสั้นด้วย

3) เนื่องจากการวิเคราะห์ตารางปัจจัยการผลิต - ผลผลิต เป็นการศึกษา ณ ช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งในช่วงเวลาอันสั้น แต่ในความเป็นจริงกิจกรรมต่างๆทางเศรษฐกิจอาจได้รับผลกระทบมาจากในช่วงเวลาก่อนหรืออาจกล่าวได้ว่าการศึกษตารางปัจจัยการผลิต – ผลผลิตเป็นแบบสถิต (Static) แต่สภาพความเป็นจริงของการผลิตในระบบเศรษฐกิจ มีการเปลี่ยนแปลงไปตามเวลาแต่ละช่วง (Dynamic)

2.2 ผลงานวิจัยและงานเขียนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาผลกระทบของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่มีผลต่อตัวชี้วัดทางเศรษฐกิจ มีผู้ทำการศึกษาไว้ก่อนหน้านี้ โดยการสรุปวิธีการและแนวคิดวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในครั้งนี้ แยกพิจารณาเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลงานวิจัยที่ทำการศึกษาร่วมกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจระดับประเทศ

ส่วนที่ 2 ผลงานวิจัยที่ทำการศึกษาร่วมกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจระดับภาค

ส่วนที่ 3 ผลงานวิจัยที่ทำการศึกษาร่วมกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจระดับจังหวัด

ส่วนที่ 1 ผลงานวิจัยที่ทำการศึกษาเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่มีผลต่อเศรษฐกิจระดับประเทศ ซึ่งสามารถแยกพิจารณาได้ดังนี้

พรเพ็ญ ศานดีสุทธิกุล (2542) ศึกษาแนวโน้มและผลกระทบทางเศรษฐกิจของการเปลี่ยนแปลงในค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในปี พ.ศ. 2530 – 2539 โดยได้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวที่ไม่เพียงแต่เป็นแหล่งที่มาของเงินตราต่างประเทศ ยังมีบทบาทสำคัญต่อภาคการผลิตในประเทศ วิเคราะห์โดยใช้ตารางปัจจัยการผลิต - ผลผลิต ขนาด 58 สาขาการผลิต ปี พ.ศ. 2533 เนื่องจากเป็นเครื่องมือดังกล่าวจะทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ของการผลิตและการแจกแจงผลผลิตของสินค้าและบริการในสาขาทางเศรษฐกิจต่างๆ และในการศึกษาได้ค่าใช้จ่ายทางตรง 19 สาขาการผลิตที่มีความสัมพันธ์กับค่าใช้จ่ายจากการท่องเที่ยว 6 ประเภทเท่านั้น ดังนี้

- 1) เกษตรกรรม
- 2) เหมืองแร่และย่อยหิน
- 3) อาหารและเครื่องดื่ม
- 4) ทอผ้า
- 5) กระดาษและการพิมพ์
- 6) ยาง เคมี และผลิตภัณฑ์จากน้ำมัน
- 7) อโลหะ
- 8) โลหะ ผลิตภัณฑ์โลหะและเครื่องจักร
- 9) หนัง
- 10) โรงเลื่อยและผลิตภัณฑ์ไม้
- 11) อุตสาหกรรมอื่นๆ
- 12) ก่อสร้าง
- 13) ไฟฟ้าและประปา
- 14) คมนาคมและขนส่ง
- 15) คำส่งและคำปลีก
- 16) การธนาคาร ประกันภัย และอสังหาริมทรัพย์
- 17) ภัตตาคารและโรงแรม

18) บริการเพื่อความบันเทิงอื่น ๆ

19) อื่นๆ (กิจกรรมที่ไม่สามารถแยกสาขาการผลิตได้)

ผู้วิจัยได้ใช้วิธีวิเคราะห์ในเชิงพรรณนา อาศัยค่าสถิติ ตัวเลข อัตราส่วน และการศึกษาวิเคราะห์ในเชิงปริมาณ ก่อนทำการวิเคราะห์ผลของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่มีต่อด้านเศรษฐกิจ ได้กระจายการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวออกเป็นอุปสงค์ขั้นสุดท้าย ตามรายละเอียดของสาขาเศรษฐกิจต่างๆ ในแบบจำลองปัจจัยการผลิต - ผลผลิต

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศขึ้นอยู่กับปัจจัยภายนอก เช่น ภาวะสงคราม ความวุ่นวายทางการเมือง แต่เมื่อสิ้นสุดสภาวะการณั้้นๆ แล้ว การท่องเที่ยวก็สามารถขยายตัวได้อย่างต่อเนื่องต่อไป โดยค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันมีอัตราการขยายตัวร้อยละ 56.4 ต่อปีในช่วงปี พ.ศ. 2530 - 2539 คือจากที่นักท่องเที่ยว 1 คน ใช้จ่ายเฉลี่ย 2,370 บาทต่อคนต่อวันในปี พ.ศ. 2530 เพิ่มขึ้นเป็น 3,706 บาทต่อคนต่อวันในปี พ.ศ. 2539 โดยรายจ่ายของนักท่องเที่ยวก่อให้เกิดการผลิตเพิ่มขึ้นในสาขาที่นักท่องเที่ยวต้องการจากการใช้จ่ายใน 4 สาขาหลัก ได้แก่ สาขาบริการร้อยละ 41.7 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ สาขาอุตสาหกรรมร้อยละ 36.9 สาขาคมนาคมและการขนส่งร้อยละ 16.9 และสาขาธนาคาร ประกันภัย และอสังหาริมทรัพย์ร้อยละ 1.4 ซึ่งจากการใช้จ่ายใน 4 สาขาหลักได้ส่งผลในทางอ้อมต่อสาขาอื่นๆ ได้แก่ สาขาการเกษตรกรรม เหมืองแร่และย่อยหิน สาขาก่อสร้าง สาขาไฟฟ้าและประปา สาขาการธนาคาร ประกันภัย และอสังหาริมทรัพย์ และสาขาค้าส่งและค้าปลีก สาขาอุตสาหกรรมเป็นสาขาที่มีการขยายตัวมากที่สุด โดยอุตสาหกรรมทอผ้าและอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มเป็นอุตสาหกรรมที่มีการขยายตัวมากที่สุด สาขาบริการเป็นสาขาที่เกิดการขยายตัวทางด้านผลผลิตมากเป็นอันดับสอง และการศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นถ้าหากเกิดการเปลี่ยนแปลงของจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ พบว่าการลดลงของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ 1 คนในปี พ.ศ. 2539 จะทำให้มูลค่าผลผลิตลดลง 52,417.5 บาท และมูลค่าเพิ่มลดลง 23,505.8 บาท ดังนั้นถ้าหากจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศลดลง จะไม่เพียงแต่ทำให้รายได้ลดลงเท่านั้น แต่ยังส่งผลกระทบต่อทางลบต่อการขยายตัวของเศรษฐกิจไทยด้วย

ซึ่งต่อมา **สิทธิพงษ์ คงแป้น (2546)** ศึกษาผลกระทบของการท่องเที่ยวที่ต่อเศรษฐกิจแต่กำหนดขอบเขตเฉพาะกว่าพรเพ็ญ คือศึกษาด้านรายได้ประชาชาติและการจ้างงาน และมีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ 1) เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศและผลกระทบต่อรายได้ประชาชาติ 2) วิเคราะห์ผลกระทบและตัวชี้วัดของการท่องเที่ยวต่อผลผลิตและการจ้างงาน โดยใช้วิธีวิเคราะห์ปัจจัยการผลิต - ผลผลิต โดยการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ในส่วนแรกจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติทางการท่องเที่ยว ในรอบ 10 ปี (พ.ศ. 2536 - 2545) ในส่วนที่ 2 จะทำการวิเคราะห์ผลกระทบและตัวชี้วัด ซึ่งได้วิเคราะห์เฉพาะรายได้จากการท่องเที่ยวที่เกิดจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศเท่านั้นโดยใช้ตารางปัจจัยการผลิต-ผลผลิตของประเทศไทย ขนาด 26 สาขาการผลิต ปี พ.ศ. 2541 ด้วยเหตุผลเดียวกันกับงานวิจัยข้างต้น และในการศึกษาได้ค่าใช้จ่ายทางตรง 18 สาขาการผลิต ที่มีผลกระทบจากประเภทค่าใช้จ่ายจากการท่องเที่ยว 7 ประเภท (โดยภายหลังจากงานวิจัยของพรเพ็ญ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้เพิ่มเติมประเภทค่าใช้จ่ายอีก 1 ประเภท คือ ด้านบริการท่องเที่ยว มาจนถึงปัจจุบัน) ดังนี้

- 1) เกษตรกรรม
- 2) ปศุสัตว์
- 3) ประมง
- 4) อาหาร
- 5) เครื่องดื่มและยาสูบ
- 6) โรงแรม ภัตตาคาร
- 7) บริการอื่นๆ
- 8) ขนส่ง
- 9) สิ่งทอ
- 10) ผลิตภัณฑ์โลหะ
- 11) ผลิตภัณฑ์โลหะ
- 12) เครื่องมือเครื่องจักร
- 13) อุตสาหกรรมอื่นๆ
- 14) บริการเพื่อความบันเทิงอื่นๆ
- 15) การสื่อสาร
- 16) การเงินการธนาคาร

- 17) บริการเบ็ดเตล็ดอื่นๆ
- 18) อื่นๆ (กิจกรรมที่ไม่สามารถแยกสาขาการผลิตได้)

ผลการศึกษาในส่วนแรกพบว่า รายได้จากการท่องเที่ยวของประเทศไทย มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยเพิ่มขึ้นจาก 127,801.98 ล้านบาท ในปี 2536 เป็น 323,483.96 ล้านบาท ในปี 2545 มีอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 10.43 ต่อปี สำหรับผลการศึกษาในส่วนที่ 2 พบว่า ด้านการผลิตสินค้าและบริการ การท่องเที่ยวมีผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหลัง โดยรายได้จากการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น ทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้น 534,406.09 ล้านบาท ส่วนของตัวทวีคูณของการท่องเที่ยวต่อผลผลิต พบว่าถ้ารายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นทั้งหมด 2.21 ล้านบาท และผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหลัง ทำให้เกิดการจ้างงานเพิ่มขึ้น 1,398,495 คน ส่วนของตัวทวีคูณของการท่องเที่ยวต่อการจ้างงาน พบว่าถ้ารายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะทำให้เกิดการจ้างงานเพิ่มขึ้น 6 คน

ส่วนการศึกษาด้านการกระจายสินค้าและบริการ พบว่า การท่องเที่ยวมีผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหน้า โดยรายได้จากการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น ทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้น 888,379.37 ล้านบาท ส่วนของตัวทวีคูณของการท่องเที่ยวต่อผลผลิต พบว่า ถ้ารายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้น 3.67 ล้านบาท และผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหน้า ทำให้เกิดการจ้างงานเพิ่มขึ้น 1,728,153 คน ส่วนของตัวทวีคูณของการท่องเที่ยวต่อการจ้างงาน พบว่าถ้ารายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะทำให้เกิดการจ้างงานเพิ่มขึ้น 8 คน

ในการศึกษาที่ผู้ศึกษางานวิจัยนี้ได้ชี้ให้เห็นถึงผลกระทบรายได้จากการท่องเที่ยวต่อรายได้ประชาชาติและการจ้างงานทำให้สามารถใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการกำหนดแนวทางในการเพิ่มค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศให้มากขึ้น เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับประเทศไทยให้มากขึ้นอีกทางหนึ่ง และยังสามารถชี้ให้เห็นถึงผลกระทบทางเศรษฐกิจอันเนื่องมาจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ยังมีผู้ศึกษาอีกหลายท่านที่ศึกษาผลกระทบของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่มีต่อระบบเศรษฐกิจไทย โดยใช้ตารางปัจจัยการผลิต-ผลผลิต ได้แก่ **อรรถพร เอกอรรณผล (2547)** ศึกษาเรื่องผลกระทบของการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่มีต่อมูลค่าผลผลิตภายในประเทศ ซึ่งแตกต่างจากงานวิจัย 2 ฉบับข้างต้น ในแง่ของงานวิจัยนี้ได้ศึกษาผลตอบแทนของปัจจัยการผลิตขั้นปฐม ได้แก่ เงินเดือน ค่าจ้าง ส่วนเกินผู้ประกอบการ และผลกระทบจากการนำเข้าปัจจัยการผลิตขั้นกลาง และวิเคราะห์โดยใช้ตารางปัจจัยการผลิต – ผลผลิต ขนาด 58 สาขาการผลิต ปี พ.ศ. 2541 และใช้ข้อมูลการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศปี พ.ศ. 2545 ในส่วนที่เป็นข้อมูลการส่งออกพิเศษ เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการจัดสรรค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในปี พ.ศ. 2545 จำนวน 323,483 ล้านบาท และในการศึกษาได้ค่าใช้จ่ายทางตรง 12 สาขาการผลิต ดังนี้

- 1) การแปรรูปและการเก็บรักษาอาหาร
- 2) ผลิตภัณฑ์อาหารอื่นๆ
- 3) อุตสาหกรรมเครื่องดื่มน้ำ
- 4) สิ่งทอผ้าสำเร็จรูป เครื่องแต่งกายฯ
- 5) ผลิตภัณฑ์เคมีอื่นๆ
- 6) เครื่องจักรและเครื่องมือไฟฟ้า
- 7) ผลิตภัณฑ์หนัง
- 8) อุตสาหกรรมอื่นๆ
- 9) ภัตตาคารและโรงแรม
- 10)ขนส่ง
- 11)การบริการอื่นๆ
- 12)อื่นๆ (กิจกรรมที่ไม่สามารถแยกสาขาการผลิตได้)

ผลการศึกษาพบว่า ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในปี พ.ศ. 2545 จำนวน 323,483 ล้านบาท ก่อให้เกิดผลผลิตภายในประเทศในสาขาการผลิตต่างๆ เพิ่มขึ้นเป็นมูลค่ารวม 595,852 ล้านบาท โดยคนงานที่ทำงานในสาขาการผลิตต่างๆ ได้รับผลตอบแทนเป็นเงินเดือน ค่าจ้างเพิ่มขึ้นคิดเป็นมูลค่ารวม 75,457 ล้านบาท ผู้ประกอบการสาขาการผลิตต่างๆ ได้รับผลตอบแทนเป็นส่วนเกินของผู้ประกอบการเพิ่มขึ้นคิดเป็นมูลค่ารวม 122,216 ล้านบาท ขณะเดียวกันการผลิตสินค้าและบริการในสาขาการผลิตต่างๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของ

นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศมีความจำเป็นต้องใช้ปัจจัยการผลิตที่นำเข้าจากต่างประเทศ ทำให้เกิดการรั่วไหลของเงินตราในการซื้อปัจจัยการผลิตที่มาจากต่างประเทศ เป็นจำนวน 61,156 ล้านบาท เมื่อพิจารณาผลกระทบของค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่แต่ละสาขาการผลิตได้รับ พบว่า สาขาภัตตาคารและโรงแรมเป็นสาขาการผลิตที่ได้รับประโยชน์จากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศมากที่สุด โดยผลผลิตภายในประเทศที่เกิดขึ้นในสาขาการผลิตนี้มีมูลค่าเท่ากับ 137,189 ล้านบาท ผลตอบแทนที่คนงานในสาขาการผลิตนี้ได้รับเป็นเงินเดือน ค่าจ้าง มีมูลค่าเท่ากับ 13,962 ล้านบาท ผลตอบแทนที่ผู้ประกอบการในสาขาการผลิตนี้ได้รับเป็นส่วนเกินของผู้ประกอบการมีมูลค่าเท่ากับ 28,948 ล้านบาท ขณะที่สาขาการผลิตนี้ไม่ต้องนำเข้าสินค้าและบริการเพื่อใช้ในการผลิต สำหรับสาขาการผลิตที่ได้รับประโยชน์จากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศลำดับรองลงมา ได้แก่ สาขาการบริการอื่นๆ สาขาการผลิตสินค้าสิ่งทอผ้าสำเร็จรูป สาขาการผลิตผลิตภัณฑ์หนัง สาขาการขนส่ง เป็นต้น

ในการศึกษาที่ผู้ศึกษางานวิจัยนี้ได้ชี้ให้เห็นถึงผลประโยชน์จากผลตอบแทนการผลิตขั้นปฐมที่ได้รับจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศทั้งผลตอบแทนเงินเดือน ค่าจ้าง และผลตอบแทนของส่วนเกินผู้ประกอบการ ซึ่งสาขาการผลิตที่ได้รับประโยชน์จากผลตอบแทนการผลิตขั้นปฐม ปัจจัยแรกคือ การจัดสรรค่าใช้จ่ายโดยตรงของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศให้กับสาขาการผลิต และปัจจัยที่สองคือ ลักษณะโครงสร้างการใช้จ่ายการผลิตของสาขาการผลิต เช่น สาขาการทำไร่ฝักและผลไม้ มีสัดส่วนการใช้จ่ายการผลิตขั้นปฐมมากในการผลิตสินค้า ทำให้สาขาการทำไร่ฝักและผลไม้ได้รับประโยชน์จากผลตอบแทนการผลิตขั้นปฐมมาก

และต่อมา **สุธาทิพย์ สุขพัฒนศรีกุล (2549)** ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ผลของการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวในประเทศไทยที่มีต่อเศรษฐกิจไทย แตกต่างจากงานวิจัยทั้ง 3 ฉบับข้างต้น ในแง่ของศึกษาการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวโดยจำแนกนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศออกตามภูมิภาคของนักท่องเที่ยว ได้แก่ เอเชียตะวันออก ยุโรป อเมริกา เอเชียใต้ โอเชียเนีย ตะวันออกกลาง และแอฟริกา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโครงสร้างและพฤติกรรมการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ และวิเคราะห์ผลของการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศจำแนกตามภูมิภาคที่มีต่อสาขาการผลิตต่างๆ ต่อการเกิดมูลค่าผลผลิตภายในประเทศ มูลค่าเพิ่มรวม และดุลการชำระเงินระหว่างประเทศของไทย โดยการใช้จ่ายตาราง

ปัจจัยการผลิต - ผลผลิต ขนาด 58 สาขาการผลิตปี พ.ศ. 2541 และในการศึกษาได้ค่าใช้จ่ายทางตรง 19 สาขาการผลิต เช่นเดียวกับงานวิจัยของพรเพ็ญ

ผลการศึกษาพบว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2536 - 2545 แหล่งที่มาสำคัญของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ คือ เอเชียตะวันออก ยุโรปและอเมริกา ตามลำดับ นักท่องเที่ยวมีการใช้จ่ายเฉลี่ย 5,233.31 บาทต่อคนต่อวัน โดยมีค่าใช้จ่ายในหมวดสินค้าที่ระลึกสูงที่สุด การใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในปี พ.ศ. 2545 มีมูลค่ารวมทั้งสิ้น 323,483.96 ล้านบาท โดยมีค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่ใน 4 สาขาการผลิตหลัก ได้แก่ (1) บริการ (2) อุตสาหกรรม (3) คมนาคม และขนส่ง (4) ธนาคาร ประกันภัยและอสังหาริมทรัพย์ และมีผลโดยอ้อมต่อสาขาอื่นๆ เช่น เกษตรกรรม เหมืองแร่และย่อยหิน และก่อสร้าง เป็นต้น ผลการวิเคราะห์ผลของการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศด้วยตารางปัจจัยการผลิต - ผลผลิต พบว่า ในปี พ.ศ. 2545 จากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศจำนวน 323,483.96 ล้านบาท ก่อให้เกิดการขยายตัวของมูลค่าผลผลิตภายในประเทศและมูลค่าเพิ่มรวม ในสาขาการผลิตต่างๆรวม 588,481.27 และ 268,406.12 ล้านบาท ตามลำดับ และมีความต้องการนำเข้าสินค้าและบริการชั้นกลางรวม 55,033.32 ล้านบาท คงเหลือรายได้สุทธิที่ช่วยดุลการชำระเงินระหว่างประเทศทั้งสิ้น 268,450 ล้านบาท เมื่อพิจารณาผลของการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ โดยจำแนกออกเป็น 7 ภูมิภาค พบว่า ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในแต่ละภูมิภาคก่อให้เกิดการขยายตัวในด้านมูลค่าผลผลิตภายในประเทศ มูลค่าเพิ่มรวม และดุลการชำระเงินระหว่างประเทศของไทยในสาขาอุตสาหกรรมและบริการสูงที่สุด โดยการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออก ยุโรป และอเมริกา ก่อให้เกิดการขยายตัวในสาขาดังกล่าวสูงที่สุด ตามลำดับ

จากผลงานวิจัยที่ทำการศึกษาเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่มีผลต่อเศรษฐกิจระดับประเทศที่กล่าวถึงข้างต้น พบว่ามีผลการศึกษาเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ ผลของการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ก่อให้เกิดการขยายตัวของมูลค่าผลผลิตภายในประเทศและมูลค่าเพิ่มรวมในสาขาเศรษฐกิจต่างๆ ด้วย

ส่วนที่ 2 ผลงานวิจัยที่ทำการศึกษเกี่ยวกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่มีผลต่อเศรษฐกิจระดับภาค

ภาคภูมิ สีนุชก (2547) ศึกษาในเรื่องผลกระทบจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือต่อรายได้และการจ้างงานของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยสาเหตุที่ผู้ศึกษางานวิจัยนี้เลือกทำการศึกษภาคตะวันออกเฉียงเหนือเนื่องจากรายได้ต่อครัวเรือนของภูมิภาคนี้ค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับภูมิภาคอื่นๆ จึงต้องการศึกษาหาแนวทางลดความแตกต่างทางด้านรายได้ในเหลือน้อยที่สุด อีกทั้งภูมิภาคนี้ยังมีปัจจัยการผลิตที่เพียงพอต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของภูมิภาค ได้แก่ แรงงาน และแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมต่างๆ จึงควรหาแนวทางให้การนำและพัฒนาทรัพยากรต่างๆ เหล่านี้หรือสร้างมูลค่าเพิ่มให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป นอกเหนือจากแนวคิดข้างต้นงานวิจัยนี้ยังแตกต่างจากงานวิจัยทุกฉบับกล่าวคือ ได้ศึกษาโดยตารางปัจจัยการผลิต - ผลผลิตของประเทศไทยปี พ.ศ. 2541 มาประมาณค่าและสร้างตารางปัจจัยการผลิต - ผลผลิตของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แบบไม่มีการสำรวจขึ้น และได้ทำการตัดทอนและรวมสาขาการผลิตของประเทศจำนวน 180 สาขาการผลิต ได้ค่าใช้จ่ายทางตรง 16 สาขาการผลิต โดยศึกษาผลของการเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจในสาขาการผลิตต่างๆ ผ่านดัชนีความเชื่อมโยงไปด้านหน้าและไปด้านหลัง รวมถึงศึกษาผลกระทบต่อรายได้และการจ้างงาน

ผลการศึกษาพบว่า สาขาการผลิตที่มีความเชื่อมโยงไปด้านหน้าสูง คือ สาขาเกษตรกรรมและสาขาการบริการ ซึ่งเป็นสาขาการผลิตที่ต้องใช้จำนวนแรงงานเป็นอย่างมาก และเป็นสาขาการผลิตที่สาขาอื่นมีความต้องการปัจจัยการผลิตที่ได้จากสาขาดังกล่าวไปเป็นปัจจัยชั้นกลางในการผลิตผลผลิตอื่นๆ ต่อไป และในส่วนของสาขาการผลิตที่มีความเชื่อมโยงไปด้านหลังสูง คือ สาขาอุตสาหกรรมอาหาร สาขาสาธารณูปโภค ซึ่งสาขาการผลิตเหล่านี้มีความจำเป็นที่จะต้องมียัตถุดิบจากสาขาการผลิตอื่นๆ จึงทำให้สาขาทำการการผลิตผลผลิตได้ ส่วนผลทางด้านรายได้ที่เกิดจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวส่งผลกระทบต่อทุกๆ สาขาการผลิต โดยเฉพาะสาขาการบริการที่มีรายได้เพิ่มมากกว่าสาขาการผลิตอื่นๆ เนื่องจากในการพิจารณาอุปสงค์ขั้นสุดท้ายส่วนใหญ่จะเป็นส่วนที่มีความเกี่ยวข้องกับสาขาการบริการเป็นหลัก ส่วนผลทางด้านจ้างแรงงานที่เกิดจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว ก็ยังคงเป็นสาขากลุ่มการบริการและสาขาเกษตรกรรมเป็นหลัก และอุตสาหกรรมอื่นๆ ที่ทำการผลิตผลผลิตในภูมิภาคนี้ ยังคงมี

ความจำเป็นที่จะต้องใช้ผลผลิตที่มาจากสาขาเกษตรกรรมเป็นปัจจัยในการผลิตชนิดอื่นๆ ต่อไป และในส่วนของสาขาการบริการก็มีลักษณะเช่นเดียวกับผลทางด้านรายได้

จากผลงานวิจัยที่ทำการศึกษานี้สนับสนุนงานวิจัยข้างต้น กล่าวคือการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวภายในประเทศและนักท่องเที่ยวต่างประเทศ สามารถช่วยเพิ่มผลิตภัณฑ์มวลรวมของภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพิ่มขึ้นมากกว่าการใช้จ่ายที่เกิดขึ้นตามค่าตัวทวีคูณ และทำให้เกิดการจ้างแรงงานภายในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพิ่มขึ้นมากด้วย และหากสามารถส่งเสริมและพัฒนาสาขาการผลิตที่ให้ผลเชื่อมโยงไปด้านหน้าและด้านหลังสูงได้ ก็จะสามารถทำให้เกิดการพัฒนาในสาขาการผลิตอื่นๆ ให้มีการผลิตที่เพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้เกิดรายได้ภายในภูมิภาครวมทั้งเกิดการจ้างแรงงานในภูมิภาคเพิ่มมากขึ้นด้วย

ส่วนที่ 3 ผลงานวิจัยที่ทำการศึกษาเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่มีผลต่อเศรษฐกิจระดับจังหวัด

สกรินทร์ โพธิวาสวริน (2536) ศึกษาเรื่องผลกระทบทางเศรษฐกิจของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีแนวคิดคล้ายคลึงกับงานวิจัยในระดับประเทศโดยแตกต่างตรงที่ได้มีการศึกษาเปรียบเทียบกับระดับประเทศ อาศัยข้อมูลitudinal เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวต่างประเทศในจังหวัดเชียงใหม่ และระดับประเทศปี พ.ศ. 2535 ร่วมกับตารางปัจจัยการผลิต – ผลผลิต ขนาด 26 สาขาการผลิต ปี พ.ศ. 2528 และในการศึกษาได้ค่าใช้จ่ายทางตรง 12 สาขาการผลิต

- 1) เกษตรกรรม
- 2) อุตสาหกรรมอาหาร
- 3) เครื่องดื่มและยาสูบ
- 4) สิ่งทอ
- 5) ผลิตภัณฑ์โลหะ
- 6) ผลิตภัณฑ์โลหะ
- 7) ธนาคาร ประกันภัย
- 8) อุตสาหกรรมอื่นๆ
- 9) ภัตตาคารและโรงแรม

- 10) คมนาคมและสื่อสาร
- 11) การบริการอื่นๆ
- 12) อื่นๆ (กิจกรรมที่ไม่สามารถแยกสาขาการผลิตได้)

ผลการศึกษาพบว่า การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ และนักท่องเที่ยวชาวไทยในระดับประเทศปี พ.ศ. 2535 สามารถสร้างผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศได้ประมาณ 147,791 ล้านบาท และ 279,302 ล้านบาท ตามลำดับ การใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในระดับประเทศ 1 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2535 จะก่อให้เกิดรายได้โดยตรง 0.329 ล้านบาท รายได้โดยอ้อม 1.402 ล้านบาท และก่อให้เกิดการทวิรายได้ 1.40 ส่วนการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยในระดับประเทศ 1 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2535 จะก่อให้เกิดรายได้โดยตรง 0.365 ล้านบาท รายได้โดยอ้อม 1.421 ล้านบาท และก่อให้เกิดการทวิรายได้ 1.42 สำหรับการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ และนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดเชียงใหม่ปี พ.ศ. 2535 สามารถสร้างผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศได้ประมาณ 4,162 ล้านบาท และ 8,525 ล้านบาท ตามลำดับ โดยการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในจังหวัดเชียงใหม่ 1 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2535 จะก่อให้เกิดรายได้โดยตรง 0.293 ล้านบาท รายได้โดยอ้อม 1.331 ล้านบาท และก่อให้เกิดการทวิรายได้ 1.33 ส่วนการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดเชียงใหม่ 1 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2535 จะก่อให้เกิดรายได้โดยตรง 0.263 ล้านบาท รายได้โดยอ้อม 1.294 ล้านบาท และก่อให้เกิดการทวิรายได้ 1.29 การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ และนักท่องเที่ยวชาวไทยในระดับประเทศปี พ.ศ. 2535 ก่อให้เกิดการจ้างงาน 3,159,923 คน (ร้อยละ 10.19 ของการจ้างงานทั้งประเทศ) และ 6,020,281 คน (ร้อยละ 19.42 ของการจ้างงานทั้งประเทศ) ตามลำดับ

ในการศึกษานี้ผู้ศึกษางานวิจัยนี้ได้ชี้ให้เห็นว่าการท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวชาวไทย จะก่อให้เกิดผลทางเศรษฐกิจในด้านการทวิรายได้สูงกว่าการท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ส่วนการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ของนักท่องเที่ยวไทยเป็นไปในทางตรงข้ามซึ่งจะก่อให้เกิดผลทางเศรษฐกิจในด้านการทวิรายได้ต่ำกว่าการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ในขณะที่การท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวไทย จะก่อให้เกิดผลทางเศรษฐกิจในด้านการจ้างงานสูงกว่าการท่องเที่ยว

ภายในประเทศของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในปีเดียวกัน ส่วนการท่องเที่ยวในจังหวัด เชียงใหม่ก็ให้ผลเช่นเดียวกัน

และต่อมา **ณัฐวุฒิ ปงเมฆ (2547)** ศึกษาเรื่องผลกระทบของการท่องเที่ยวที่มีต่อ เศรษฐกิจท้องถิ่นของไทย กรณีศึกษาเปรียบเทียบจังหวัดเชียงรายกับจังหวัดชลบุรี โดยอาศัย ตารางปัจจัยการผลิต - ผลผลิตของประเทศไทยปี พ.ศ. 2541 เป็นฐานในการสร้างตารางปัจจัย การผลิต - ผลผลิตของจังหวัดเชียงรายและชลบุรี ขนาด 16 สาขาการผลิต ปี พ.ศ. 2541

ผลการศึกษาพบว่า ในปี พ.ศ. 2541 การท่องเที่ยวส่งผลดีต่อเศรษฐกิจของทั้งสอง จังหวัด ทั้งในด้านการผลิต การจ้างงานและรายได้ ส่วนผลกระทบต่อสาขาการผลิตในระบบ เศรษฐกิจของแต่ละจังหวัดจะแตกต่างกัน ค่าทวิรายได้ของจังหวัดเชียงรามีค่า 2.26 เท่าของ รายได้จากนักท่องเที่ยวโดยตรง ส่วนค่าทวิรายได้ของจังหวัดชลบุรีมีค่า 2.30 เท่า ด้านจังหวัด เชียงรามีการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว 6.50 พันล้านบาท ส่งผลให้มีการผลิตในจังหวัดทั้งหมด 14.67 หมื่นล้านบาท โดยเป็นการผลิตของธุรกิจการค้าส่ง ค่าปลีกเป็นอันดับหนึ่ง อันดับสอง ได้แก่ การผลิตของภาคการเกษตร ทำให้เกิดการจ้างงาน 171,384 คน ซึ่งร้อยละ 40.99 เป็นการ จ้างงานของภาคการเกษตรกรรม และสร้างผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด 8.17 พันล้านบาท ส่วน จังหวัดชลบุรี มีการใช้จ่ายเงินของนักท่องเที่ยว 34.11 หมื่นล้านบาท ทำให้มีการผลิตในจังหวัด ทั้งหมด 78.63 หมื่นล้านบาท ซึ่งอุตสาหกรรมการผลิตมีการผลิตมากที่สุด 30.43 หมื่นล้านบาท และสร้างผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด 40.96 หมื่นล้านบาท

นอกจากนี้ **ญาดา ประภาพันท์ (2549)** ศึกษาเรื่องผลกระทบของค่าใช้จ่ายจาก การท่องเที่ยวต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดตาก ศึกษาโดยวิธีเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ในการศึกษาเชิงคุณภาพอาศัยข้อมูลปฐมภูมิด้วยการใช้แบบสอบถามและสัมภาษณ์แบบ เเผชิญหน้า เพื่อให้ทราบถึงพฤติกรรมนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในจังหวัดตาก ส่วนการศึกษา เชิงปริมาณมีสองส่วน โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิเพื่อวิเคราะห์ศักยภาพการผลิตของจังหวัดด้วยวิธี Location Quotient และทำการประมาณผลกระทบทางเศรษฐกิจของค่าใช้จ่ายจากการท่องเที่ยว ด้วยตารางปัจจัยการผลิต - ผลผลิตของจังหวัดตากที่สร้างโดยใช้ฐานของตารางปัจจัยการผลิต - ผลผลิตของประเทศไทย พ.ศ. 2541 และ พ.ศ. 2543

ผลการศึกษาพบว่า การใช้จ่ายอยู่ในกิจกรรมที่สำคัญ คือ การค้าส่งและค้าปลีก อุตสาหกรรมการผลิต และโรงแรมและที่พักอาศัย และภัตตาคาร ร้านอาหาร โดยในปี 2541 เกิดการจ้างงานทั้งหมด 18,801 คน และในปี 2543 มูลค่าการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว เพิ่มขึ้นร้อยละ 14.53 และการจ้างงานทั้งหมด 24,404 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 29.80 โดยกิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมหนึ่งทางเศรษฐกิจที่เป็นฐานการจ้างงานในลำดับรองจากภาคเกษตรกรรม ทั้งนี้ผลกระทบทางเศรษฐกิจในจังหวัดตาก จากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยมีมากกว่านักท่องเที่ยวต่างประเทศ อย่างไรก็ตามการท่องเที่ยวของจังหวัดตากก็ยังมีปัญหาและอุปสรรคอีกหลายประการ ที่อาจทำให้การท่องเที่ยวไม่อาจเป็นตัวจักรสำคัญในการพัฒนาทางเศรษฐกิจของท้องถิ่น เช่น ผลผลิตภัณฑ์ของท้องถิ่นยังไม่มีหลากหลาย การประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวยังไม่ดีพอ ความร่วมมือของประชากรในท้องถิ่นอาจยังไม่เพียงพอ รวมไปถึงการขยายความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านยังไม่กว้างขวางเท่าที่ควร เป็นต้น ดังนั้น จึงควรมีการแก้ไขปรับปรุงในประเด็นต่างๆรวมทั้ง 1) การส่งเสริมให้ประชาชนในจังหวัดพัฒนาผลิตภัณฑ์ของท้องถิ่นให้หลากหลาย 2) รัฐบาลและผู้บริหารท้องถิ่นควรจัดฝึกอบรมให้เจ้าหน้าที่และผู้เกี่ยวข้องกับท่องเที่ยวในท้องถิ่นเป็นผู้ให้บริการที่ดี 3) ควรให้ความสำคัญกับนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ รวมถึงส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวรู้จักคุณค่าของทรัพยากรทางการท่องเที่ยว 4) ควรส่งเสริมให้ภาคเกษตรกรรมและหัตถกรรมผลิตผลผลิตที่มีคุณภาพและมีความหลากหลายเพื่อการบริโภคในกิจกรรมการท่องเที่ยวแทนการนำเข้าจากถิ่นอื่น 5) สร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในด้านการท่องเที่ยวและการค้าระหว่างประเทศ

จากผลสรุปงานวิจัยที่ทำการศึกษเกี่ยวกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่มีผลต่อเศรษฐกิจระดับจังหวัดข้างต้น จะเห็นได้ว่าการท่องเที่ยวได้ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ และเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของท้องถิ่น ซึ่งส่งผลกระทบกระจายไปยังกลุ่มต่างๆ ของสาขาทางเศรษฐกิจของท้องถิ่น

สรุปได้ว่า จากแนวคิดทฤษฎีและการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พบว่าการศึกษาหาผลกระทบของรายได้จากการท่องเที่ยวต่อตัวเลขทางเศรษฐกิจนั้น นิยมนำตารางปัจจัยการผลิต - ผลผลิต (Input - Output Table) ที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจัดทำขึ้นมาใช้ โดยมีทั้งการศึกษาที่ได้มีการประมาณการตารางปัจจัยการผลิต - ผลผลิตของภาคหรือของจังหวัดขึ้นใหม่แบบไม่มีการสำรวจข้อมูลเพิ่มเติม และการศึกษาบางราย

ก็มีได้มีการจัดทำตารางปัจจัยการผลิต – ผลผลิตของจังหวัดขึ้นใหม่ หากแต่ใช้ตารางปัจจัยการผลิต – ผลผลิตของประเทศมาหาค่าสัมประสิทธิ์และนำไปใช้ในการวิเคราะห์กับข้อมูลรายได้จากการท่องเที่ยวของพื้นที่นั้นๆ ซึ่งประโยชน์ของการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการผลิตคือ ทำให้ทราบถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นในแต่ละสาขาการผลิตในระบบเศรษฐกิจที่สามารถอธิบายผลกระทบได้หลายด้าน ซึ่งถือเป็นข้อได้เปรียบเมื่อเทียบกับวิธีการวิเคราะห์วิธีอื่น

ข้อดีและข้อจำกัดของวิธีการวิจัยในผลงานวิจัยที่ผ่านมาข้างต้นนี้ ทุกงานวิจัยใช้เครื่องมือในการศึกษาเหมือนกัน คือ การวิเคราะห์โดยใช้ปัจจัยการผลิต – ผลผลิต ซึ่งสามารถวิเคราะห์ถึงข้อดีและข้อจำกัดของงานวิจัย ได้ดังนี้

1. **งานวิจัยของพรเพ็ญ ศานต์สุทธิกุล** : ข้อดีของงานวิจัย (วิทยานิพนธ์) นี้ คือนอกจากศึกษาผลกระทบที่มีต่อสาขาการผลิตต่าง ๆ ในแง่ของการก่อให้เกิดมูลค่าการผลิตภายในประเทศแล้ว ยังได้วิเคราะห์ถึงผลกระทบที่มีต่อดุลการชำระเงินระหว่างประเทศอีกด้วย แต่ยังมีข้อจำกัด คือ วิเคราะห์ข้อมูลเฉพาะนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ โดยมีได้มีการเปรียบเทียบกับนักท่องเที่ยวชาวไทย อีกทั้งรายการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศปี พ.ศ. 2539 ที่ศึกษานี้ไม่ได้รวมค่าใช้จ่ายในการเดินทางเข้ามาในประเทศไทยโดยสายการบินไทย ซึ่งอาจทำให้แสดงผลที่น้อยกว่าความเป็นจริง

2. **งานวิจัยของสิทธิพงษ์ คงแป้น** : งานวิจัย (วิทยานิพนธ์) นี้ มีดำเนินการศึกษาค้นคว้าคล้ายคลึงกับงานวิจัยของพรเพ็ญฯ โดยได้มีการวิเคราะห์ถึงผลกระทบที่มีต่อดุลการชำระเงินระหว่างประเทศเช่นกัน แต่แตกต่างตรงที่งานวิจัยนี้ได้วิเคราะห์ด้านรายได้ประชาชาติและการจ้างงาน

3. **งานวิจัยของอัทธพร เอกอรรถมัยผล** : งานวิจัย (วิทยานิพนธ์) นี้ มีดำเนินการศึกษาค้นคว้าคล้ายคลึงกับงานวิจัยของพรเพ็ญฯ เพียงแต่งานวิจัยนี้ได้ศึกษาถึงผลกระทบที่มีต่อดุลการชำระเงินระหว่างประเทศ

4. **งานวิจัยของสุธาทิพย์ สุขพัฒนศรีกุล** : งานวิจัย (วิทยานิพนธ์) นี้ มีการดำเนินการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับงานวิจัยของอัครพร ฯ แต่แตกต่างกันตรงที่งานวิจัยนี้ได้วิเคราะห์ผลกระทบโดยจำแนกตามภูมิภาคของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ

5. **งานวิจัยของภาคภูมิ สีนุช** : ข้อดีของงานวิจัย (วิทยานิพนธ์) นี้ คือ การนำแบบจำลองปัจจัยการผลิต-ผลผลิตของประเทศไทยมาประมาณค่าและจัดทำแบบจำลองปัจจัยการผลิต-ผลผลิตของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แบบไม่มีการสำรวจ โดยมีการเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจในสาขาอุตสาหกรรมต่าง ๆ ผ่านดัชนีความเชื่อมโยงไปด้านหน้าและไปด้านหลัง รวมถึงการศึกษาผลกระทบที่เกิดจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวทั้งภายในประเทศและต่างประเทศที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือว่าจะส่งผลอย่างไรต่อรายได้และการจ้างงานในภูมิภาคนี้ แต่ยังมีข้อจำกัดเนื่องจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือประกอบด้วยจังหวัดต่าง ๆ ที่มีความหลากหลายแตกต่างกันจึงควรจะมีการรวมกลุ่มสาขาเศรษฐกิจที่มีความละเอียดมากกว่า 16 สาขาเศรษฐกิจ เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจของภูมิภาคได้ชัดเจนมากขึ้น

6. **งานวิจัยของสการินทร์ โพธิวาสวริน** : ข้อดีของงานวิจัย (วิทยานิพนธ์) นี้ คือ การศึกษาผลกระทบของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในระดับจังหวัด (จังหวัดเชียงใหม่) เปรียบเทียบกับในระดับประเทศ ทำให้เกิดศักยภาพที่แท้จริงจังหวัดเชียงใหม่เมื่อเทียบกับภาพรวมของประเทศ และวิเคราะห์ถึงผลกระทบต่อการจ้างงานในจังหวัดเชียงใหม่ด้วย สำหรับข้อจำกัด คือ ในศึกษาผลกระทบระดับจังหวัดของงานวิจัยนี้ได้ใช้แบบจำลองปัจจัยการผลิต-ผลผลิตของประเทศไทยในการวิเคราะห์ ซึ่งควรมีการสร้างแบบจำลองปัจจัยการผลิต-ผลผลิตของจังหวัดเชียงใหม่ในการวิเคราะห์จะทำให้ได้ข้อมูลที่ใกล้เคียงความเป็นจริงมากขึ้น

7. **งานวิจัยของณัฐวุฒิ ปงเมฆ** : ข้อดีของงานวิจัย (วิทยานิพนธ์) นี้ คือ การศึกษาผลกระทบของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเปรียบเทียบกันในระดับจังหวัดสองจังหวัด คือ จังหวัดเชียงรายและชลบุรี ส่วนวิธีการศึกษาโดยทั่วไปมีความคล้ายคลึงกับงานวิจัยของพรเพ็ญฯ สำหรับข้อจำกัดมีเช่นเดียวกับงานวิจัยของสการินทร์ฯ คือ ควรมีการสร้างแบบจำลองปัจจัยการผลิต-ผลผลิตของจังหวัดในการวิเคราะห์ผลระดับจังหวัดนั้น ๆ

8. งานวิจัยของญาติ ประภาพันธ์ : ข้อดีของงานวิจัย (วิทยานิพนธ์) นี้ คือนอกเหนือการวิเคราะห์โดยใช้ปัจจัยการผลิต – ผลผลิต แล้วยังมีการเก็บข้อมูลปฐมภูมิด้วยการใช้แบบสอบถามและสัมภาษณ์แบบเผชิญหน้า ส่วนข้อจำกัดมีเช่นเดียวกับงานวิจัยของสการินทร์ และณัฐวุฒิชัย คือ ควรมีการสร้างแบบจำลองปัจจัยการผลิต-ผลผลิตของจังหวัดในการวิเคราะห์ผลระดับจังหวัดนั้น ๆ

ดังนั้นงานวิจัยที่ทำการศึกษามานี้มีข้อแตกต่างกับงานวิจัยที่จะทำการศึกษา ดังนี้

- งานวิจัยที่จะทำการศึกษานี้ได้ใช้ตารางปัจจัยการผลิต – ผลผลิตของประเทศไทย ปี 2548 ซึ่งเป็นปีล่าสุดที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจัดทำขึ้น

- สร้างแบบจำลองปัจจัยการผลิต-ผลผลิตของจังหวัดกรุงเทพมหานครขึ้น โดยการประมาณการค่าสัมประสิทธิ์การผลิตจากแบบจำลองปัจจัยการผลิต-ผลผลิตของประเทศไทย ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่มีผลต่อเศรษฐกิจระดับจังหวัดที่ผ่านมาได้ศึกษาจากตารางปัจจัยการผลิต – ผลผลิตของประเทศไทย ซึ่งโครงสร้างเศรษฐกิจในระดับประเทศและระดับจังหวัดมีความแตกต่างกัน จึงต้องวิเคราะห์จากแบบจำลองปัจจัยการผลิต-ผลผลิตของจังหวัด ในการศึกษานี้ได้นำตารางปัจจัยการผลิต – ผลผลิตของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2548 เป็นต้นแบบในการสร้างตารางปัจจัยการผลิต – ผลผลิตของจังหวัดกรุงเทพมหานคร เพื่อใช้ในการหาผลกระทบของรายได้จากการท่องเที่ยวในจังหวัดต่อสาขาการผลิตต่างๆ

- ศึกษาผลกระทบและตัวทวีคูณที่เกิดจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวต่อสาขาการผลิตที่เกี่ยวข้องระหว่างนักท่องเที่ยวชาวไทยเปรียบเทียบกับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2551

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การศึกษาเรื่องผลกระทบของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวต่อสาขาการผลิตที่เกี่ยวข้องของจังหวัดกรุงเทพมหานคร มีวิธีการดำเนินการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1.1 การสร้างแบบจำลองปัจจัยการผลิต – ผลผลิตจังหวัดกรุงเทพมหานคร

แนวคิดในการสร้างแบบจำลองปัจจัยการผลิต-ผลผลิตจังหวัด มี 2 แนวคิด แนวคิดแรกคือ วิธีการสำรวจ ซึ่งวิธีนี้จะต้องใช้งบประมาณในการศึกษาเป็นอย่างมาก ทำให้เกิดอีกแนวคิดคือการสร้างแบบจำลองปัจจัยการผลิต-ผลผลิตจังหวัด ที่ใช้ในเรื่องการหาคุณภาพภายในจังหวัดเอง โดยแนวคิดนี้มุ่งที่จะหาค่าสัมประสิทธิ์การผลิตของแบบจำลองปัจจัยการผลิต-ผลผลิตจังหวัด จากแบบจำลองปัจจัยการผลิต-ผลผลิตของประเทศ ซึ่งวิธีการนี้ได้รับความสนใจและให้ความสำคัญมากพอสมควร (ภาคภูมิ สีนุชก, 2547, น. 42)

การจัดทำแบบจำลองปัจจัยการผลิต-ผลผลิตจังหวัดกรุงเทพมหานคร

1) ทำการจัดเตรียมแบบจำลองปัจจัยการผลิต-ผลผลิตของประเทศไทย ปี 2548 ซึ่งเป็นปีล่าสุดที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจัดทำขึ้นเป็นต้นแบบในการสร้างแบบจำลองปัจจัยการผลิต-ผลผลิตจังหวัด

2) การปรับโครงสร้างของแบบจำลองปัจจัยการผลิต-ผลผลิตของประเทศไทย 180 สาขาเศรษฐกิจ ที่ได้จากการรวบรวมกิจกรรมทางเศรษฐกิจในแต่ละภูมิภาคของประเทศ แต่สำหรับการจัดทำแบบจำลองปัจจัยการผลิต-ผลผลิตจังหวัดกรุงเทพมหานครนั้น ต้องมีการปรับโครงสร้างให้สอดคล้องกัน เนื่องจากในความเป็นจริงระบบเศรษฐกิจในจังหวัดมีความแตกต่างกันตามลักษณะทางภูมิศาสตร์ ภูมิอากาศ โครงสร้างเศรษฐกิจ รวมถึงทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในระดับประเทศ โดยวิธีการประมาณค่าแบบจำลองปัจจัยการผลิต-ผลผลิตของประเทศ ต้องมีการปรับโครงสร้างสาขาเศรษฐกิจของแบบจำลองปัจจัยการผลิต-ผลผลิตของ

ประเทศให้สอดคล้องกับโครงสร้างทางเศรษฐกิจของจังหวัดกรุงเทพมหานคร โดยการรวมกลุ่มสาขาเศรษฐกิจ (Borwansri Somboonpanya, 1980, p.14-17) ดังนี้

- การรวมมูลค่าผลผลิตที่แสดงในรูปของเวกเตอร์แนวตั้ง การรวมกลุ่มของมูลค่าผลผลิตของสาขาเศรษฐกิจต่างๆ ของจังหวัด b (จังหวัดกรุงเทพมหานคร) ให้อยู่ในรูปของสาขาเศรษฐกิจที่ต้องการ การรวมมูลค่าผลผลิตแสดงอยู่ในรูปของเมตริกซ์ ซึ่งสามารถทำได้ดังนี้

$$Q^{b*} = B \cdot Q^b$$

กำหนดให้

Q^b คือ เวกเตอร์มูลค่าการผลิตของสาขาเศรษฐกิจที่ทำการผลิตในจังหวัด b ซึ่งมีทั้งหมด n สาขาเศรษฐกิจ เขียนเป็นเวกเตอร์ที่มีขนาด $n \times 1$

Q^{b*} คือ เวกเตอร์มูลค่าผลผลิตของจังหวัด b ที่ทำการรวมกลุ่มสาขาเศรษฐกิจ

B คือ เมตริกซ์ที่ใช้ในการรวมกลุ่มเวกเตอร์มูลค่าผลผลิตของสาขาเศรษฐกิจต่างๆ ของจังหวัด b โดยสมาชิกในเมตริกซ์ B มีค่าเป็น 0 กับ 1

เช่น กำหนดให้ Q^b เป็นเวกเตอร์มูลค่าผลผลิตของจังหวัด b มีสาขาเศรษฐกิจ 3 สาขา ที่ต้องการรวมมูลค่าผลผลิตของสาขาเศรษฐกิจที่ 2 และที่ 3 ให้เป็นกลุ่มสาขาเศรษฐกิจเดียวกัน สามารถทำได้ดังนี้

$$\text{จาก } Q^{b*} = B \cdot Q^b$$

$$Q^{b*} = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 1 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} q_1 \\ q_2 \\ q_3 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} q_1 \\ q_2 + q_3 \end{pmatrix}$$

จากตัวอย่างข้างต้นนี้ เป็นการจำลองวิธีการรวมมูลค่าผลผลิตของสาขาเศรษฐกิจต่างๆ ในรูปของกลุ่มสาขาเศรษฐกิจที่ต้องการให้อยู่ในกลุ่มเดียวกัน

- การรวมกลุ่มสาขาเศรษฐกิจในแบบจำลองปัจจัยการผลิต-ผลผลิต การรวมกลุ่มสาขาเศรษฐกิจต้องรวมกลุ่มเศรษฐกิจจากตารางแสดงถึงการไหลเวียนของการเคลื่อนย้ายผลผลิตของสาขาเศรษฐกิจในแต่ละสาขาเศรษฐกิจต่างๆ โดยตารางที่แสดงถึงการไหลเวียนของผลผลิตนั้น เขียนให้อยู่ในรูปเมตริกซ์ที่มีขนาด $n \times n$ ในการศึกษาต้องนำวิธีนี้มาใช้รวมเมตริกซ์ที่แสดงถึงการไหลเวียนของแบบจำลองปัจจัยการผลิต-ผลผลิตของประเทศไทยที่มีขนาด 180 สาขาการผลิตให้เป็นแบบจำลองปัจจัยการผลิต-ผลผลิตขนาด 19 สาขาการผลิต ดังนั้นในการรวมสาขาเศรษฐกิจซึ่งแสดงในรูปของเมตริกซ์ที่แสดงถึงการกระจายผลผลิตและอุปสงค์ของปัจจัยการผลิตชั้นกลางของสาขาเศรษฐกิจต่าง ๆ นั้นสามารถทำได้ดังวิธีการต่อไปนี้

$$X^{b*} = B \cdot X^b \cdot B^t$$

กำหนดให้

X^b คือ เมตริกซ์แสดงการไหลเวียนของผลผลิตของสาขาเศรษฐกิจต่างๆ ของจังหวัด b โดยที่ Element ในเมตริกซ์นี้คือ X_{ij} ซึ่งเป็นค่าที่แสดงถึงการเคลื่อนย้ายผลผลิตของสาขาเศรษฐกิจที่ i ที่ใช้ในการผลิตผลผลิตของสาขาเศรษฐกิจที่ j ถ้าเมตริกซ์ X มีสาขาเศรษฐกิจทั้งหมด n สาขา พบว่าเมตริกซ์ X เป็นเมตริกซ์ที่มีขนาด $n \times n$ มูลค่าผลผลิตในสาขาเศรษฐกิจที่ i ซึ่งใช้ในการผลิตสินค้าในสาขาเศรษฐกิจที่ j โดยมีจำนวนสาขาการผลิตรวม n สาขา ดังนั้นเมตริกซ์ X จึงมีขนาด $n \times n$

X^{b*} คือ เมตริกซ์แสดงการไหลเวียนของผลผลิตของสาขาเศรษฐกิจต่างๆ ของจังหวัด b ที่ทำการรวมกลุ่มของสาขาเศรษฐกิจตามที่ต้องการ

B คือ เมตริกซ์ที่ใช้ในการรวมกลุ่มเวกเตอร์มูลค่าผลผลิตของสาขาเศรษฐกิจต่าง ๆ ของจังหวัด b ให้อยู่ในกลุ่มเศรษฐกิจตามที่ต้องการ โดยสมาชิกในเมตริกซ์ B มีค่าเป็น 0 หรือ 1 เท่านั้น

B^t คือ Transpose Matrix ของเมตริกซ์ B

การรวมสาขาเศรษฐกิจของจังหวัด b ในรูปเมตริกซ์ซึ่งแสดงถึงการกระจายผลผลิตและอุปสงค์ของปัจจัยการผลิตชั้นกลางของสาขาเศรษฐกิจต่างๆ

ตัวอย่างเช่น กำหนดให้มี 3 สาขา และต้องการรวมสาขาเศรษฐกิจที่ 2 และ 3 ไว้
ในกลุ่มสาขาเศรษฐกิจเดียวกันสามารถทำได้ดังนี้

$$\text{จาก } X^{b^*} = B \cdot X^b \cdot B^t$$

$$X^{b^*} = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} X_{11}^b & X_{12}^b & X_{13}^b \\ X_{21}^b & X_{22}^b & X_{23}^b \\ X_{31}^b & X_{32}^b & X_{33}^b \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \\ 0 & 1 \end{bmatrix}$$

$$X^{b^*} = \begin{bmatrix} X_{11}^b & X_{12}^b + X_{13}^b \\ X_{21}^b + X_{22}^b & X_{22}^b + X_{32}^b + X_{23}^b + X_{33}^b \end{bmatrix}$$

ขณะที่การประมาณค่าสัมประสิทธิ์ทางตรงของแบบจำลองปัจจัยการผลิต-ผลผลิตที่
รวมกลุ่มสาขาเศรษฐกิจแล้วนั้น สามารถทำได้ดังนี้

$$A^{b^*} = X^{b^*} / Q^{b^*}$$

จะได้

$$A^{b^*} = \begin{bmatrix} X_{11}^b / q_1^b & (X_{12}^b + X_{13}^b) / (q_2^b + q_3^b) \\ (X_{21}^b + X_{22}^b) / q_1^b & (X_{22}^b + X_{32}^b + X_{23}^b + X_{33}^b) / (q_2^b + q_3^b) \end{bmatrix}$$

กำหนดให้

A^{b^*} คือ เมตริกซ์ของค่าสัมประสิทธิ์ทางตรงของผลผลิตหรือค่าสัมประสิทธิ์ปัจจัยการผลิต-ผลผลิตของจังหวัด b ที่เป็นการรวมกลุ่มแล้ว

Q^{b^*} คือ เมตริกซ์ของมูลค่าผลผลิตที่ได้ทำการรวมกลุ่มสาขาเศรษฐกิจแล้ว

3) คำนวณเปรียบเทียบสัดส่วนของสาขาเศรษฐกิจในระดับจังหวัดต่อสัดส่วนสาขาเศรษฐกิจของประเทศ โดยใช้วิธีการสัดส่วนแหล่งที่ตั้งแบบ Simple Location Quotient (SLQ) ซึ่งใช้ข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมประเทศไทย (GDP) และผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2551 ใช้ในการคำนวณ

โดยวิธีการของ Simple Location Quotient : SLQ นั้นเป็นการเปรียบเทียบความสำคัญของผลผลิตในแต่ละสาขาเศรษฐกิจของจังหวัดที่กำลังพิจารณาเปรียบเทียบกับความสำคัญของผลผลิตในสาขาเศรษฐกิจของประเทศ คือ

$SLQ_i = \frac{\text{สัดส่วนมูลค่าผลผลิตในสาขาเศรษฐกิจ } i \text{ ต่อผลผลิตรวมของจังหวัด}}{\text{สัดส่วนมูลค่าผลผลิตในสาขาเศรษฐกิจ } i \text{ ต่อผลผลิตรวมของประเทศ}}$

$$SLQ_i = (x_i^p / x^p) / (x_i^n / x^n)$$

โดยที่ X_i เป็นมูลค่าผลผลิตในสาขาเศรษฐกิจที่ i

X เป็นมูลค่าผลผลิตรวมทั้งหมด

p เป็นตัวแปรในระดับจังหวัด

n เป็นตัวแปรในระดับประเทศ

ภายใต้ข้อสมมติที่ว่าฟังก์ชันการผลิตของอุตสาหกรรมจะมีค่าสัมประสิทธิ์การผลิตคงที่ (Constant Coefficient Production Function) สามารถใช้มูลค่าเพิ่ม (Value Added : V) เป็นตัวแปรในการคำนวณค่า SLQ ได้ดังสมการต่อไปนี้

$$SLQ_i = (v_i^p / v^p) / (v_i^n / v^n)$$

ถ้าค่าของ SLQ มากกว่า 1 หมายความว่า จังหวัดที่กำลังศึกษามีสัดส่วนการผลิตสินค้าในสาขาเศรษฐกิจที่ i มากกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับสัดส่วนของประเทศ ดังนั้น จังหวัดนั้นจึง

มีมูลค่าสินค้าในสาขาเศรษฐกิจที่ i มากเพียงพอที่จะสามารถกระจายไปตอบสนองความต้องการในการใช้เป็นวัตถุดิบของสาขาการผลิตอื่นภายในจังหวัด และยังมีเพียงพอที่จะสามารถส่งออกไปยังจังหวัดอื่นๆ ได้ ในกรณีนี้จะสามารถประมาณค่าสัมประสิทธิ์การผลิตของปัจจัยการผลิตของแบบจำลองปัจจัยการผลิต-ผลผลิตของจังหวัด (Province Direct Coefficient : p_{ij}) ได้ดังนี้

$$p_{ij} = a_{ij}$$

แต่ถ้าค่า SLQ น้อยกว่า 1 จะแสดงว่าจังหวัดนี้มีสัดส่วนการผลิตสินค้าในการผลิตที่ i น้อยกว่าสัดส่วนการผลิตของประเทศ ดังนั้นมูลค่าสินค้าในสาขาเศรษฐกิจที่ i ไม่สามารถกระจายเป็นปัจจัยการผลิตในสาขาการผลิตอื่น ๆ ของจังหวัดได้อย่างเพียงพอต้องนำเข้าปัจจัยการผลิตจากจังหวัดอื่น จึงต้องมีการปรับค่า a_{ij} ด้วยสัมประสิทธิ์ SLQ ดังนี้

$$p_{ij} = SLQ_i \cdot a_{ij}$$

4) เชื่อมโยงสาขาการผลิต 180 สาขา ของแบบจำลองปัจจัยการผลิต-ผลผลิตของประเทศไทย ปี 2548 ให้เข้ากับสาขาการผลิตด้านการท่องเที่ยวของแบบจำลองปัจจัยการผลิต-ผลผลิตจังหวัดกรุงเทพมหานคร (รายละเอียดตามภาคผนวก ข.) ในขั้นตอนนี้จะได้แบบจำลองปัจจัยการผลิต-ผลผลิตจังหวัดกรุงเทพมหานครในเบื้องต้น ก่อนปรับค่าให้สมดุลระหว่างปัจจัยนำเข้า (Input) กับปัจจัยส่งออก (Output) และอุปสงค์รวม (Total Demand) กับอุปทานรวม (Total Supply) ให้เท่ากันต่อไป

โดยในส่วนของ การคำนวณมูลค่าการส่งออก (รหัส 305 และ 306) ในจำแนกข้อมูลเป็น 2 ส่วน คือ ภายในประเทศ และส่งออกต่างประเทศ เนื่องจากในงานวิจัยได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบผลที่เกิดจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวต่อสาขาการผลิตที่เกี่ยวข้องของนักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในจังหวัดกรุงเทพมหานคร

5) คำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์โดยวิธีการ RAS Method เป็นการปรับตารางค่าสัมประสิทธิ์ทางตรงของแบบจำลองปัจจัยการผลิต-ผลผลิตของประเทศที่ถูกใช้ประมาณค่าสัมประสิทธิ์ทางตรงของแบบจำลองปัจจัยการผลิต-ผลผลิตของจังหวัด เพื่อให้ได้มูลค่าผลผลิตซึ่งเป็นผลรวมทั้งแนวตั้งซึ่งแสดงถึงโครงสร้างการผลิต และแนวนอนซึ่งแสดงถึงการกระจายผลผลิตของแต่ละสาขาเศรษฐกิจของแบบจำลองปัจจัยการผลิต-ผลผลิตของจังหวัดให้มีค่าทั้ง 2 ค่าเท่ากัน

โดยในขั้นตอนนี้จะทำให้ได้แบบปัจจัยการผลิต-ผลผลิตของจังหวัดที่สมดุล ดังแสดงแบบจำลอง ปัจจัยการผลิต-ผลผลิตจังหวัดกรุงเทพมหานคร ณ ราคาผู้ผลิต ประจำปี พ.ศ. 2548 (อย่างย่อ) ตามตารางที่ 3.1 (โดยแบบจำลองปัจจัยการผลิต-ผลผลิตจังหวัดกรุงเทพมหานคร แบบสมบูรณ์ ดูได้จากภาคผนวก ก.) และสามารถนำไปใช้วิเคราะห์ในขั้นตอนต่อไป

ตารางที่ 3.1

แบบจำลองปัจจัยการผลิต-ผลผลิตจังหวัดกรุงเทพมหานคร (อย่างย่อ)

Code	Sectors	Total intermediate consumption 190	Total final demand 309	Total demand 310 = 190+309	Total supply 700 = 600+409	Gross output 600	Import 409
001	ผักและผลไม้	32,982,848,329	80,495,773,340	113,478,621,669	113,478,621,668	545,896,578	112,932,725,090
002	อื่นๆ	73,855,976,013	100,938,268,674	174,794,244,686	174,794,244,685	3,290,833,704	171,503,410,981
003	เหมืองแร่	79,943,304,939	34,219,150	79,977,524,090	79,977,524,090	0	79,977,524,090
004	เสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม	13,969,716,665	246,574,426,010	260,544,142,675	260,544,142,675	171,250,773,485	89,293,369,190
005	ผ้าไหม	72,584,966,788	42,379,062,498	114,964,029,287	114,964,029,287	31,293,250,767	83,670,778,520
006	ผลิตภัณฑ์เครื่องหนัง	4,819,680,898	51,098,777,902	55,918,458,800	55,918,458,800	39,459,640,410	16,458,818,390
007	อัญมณีและเครื่องประดับ	14,324,911,420	202,975,476,813	217,300,388,233	217,300,388,233	194,289,552,604	23,010,835,629
008	สินค้าหัตถกรรม	1,656,459,670	16,095,310,215	17,751,769,884	17,751,769,883	16,001,375,503	1,750,394,380
009	เครื่องใช้ไฟฟ้า	45,172,471,404	151,783,488,231	196,955,959,635	196,955,959,635	137,707,384,845	59,248,574,790
010	ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	1,750,681,310	4,802,568,271	6,553,249,583	6,553,249,583	615,473,134	5,937,776,449
011	อาหารและเครื่องดื่ม	32,516,652,234	215,960,306,915	248,476,959,149	248,476,959,150	134,395,469,948	114,081,489,202
012	อุตสาหกรรมอื่นๆ	506,322,369,451	246,546,294,702	752,868,664,155	752,868,664,156	621,891,085,214	130,977,578,942
013	โรงแรม	7,318,063,708	94,599,777,471	101,917,841,177	101,917,841,177	62,978,414,731	38,939,426,446
014	ภัตตาคารและเครื่องดื่ม	29,169,004,031	414,982,625,094	444,151,629,125	444,151,629,126	350,735,464,076	93,416,165,050
015	บันเทิง	38,369,662,981	41,854,575,256	80,224,238,236	80,224,238,236	80,006,478,414	217,759,822
016	การท่องเที่ยวภายในจังหวัด	24,126,543,355	43,211,150,794	67,337,694,149	67,337,694,149	65,660,462,974	1,677,231,175
017	พาหนะเดินทางภายในจังหวัด	98,782,433,710	702,662,490,409	801,444,924,119	801,444,924,119	519,476,891,660	281,968,032,459
018	ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	962,730,588	4,121,106,028	5,083,836,615	5,083,836,615	4,223,096,448	860,740,167
019	บริการอื่นๆ	656,437,711,930	2,546,536,674,555	3,202,974,386,485	3,202,974,386,484	2,202,338,136,472	1,000,636,250,012
190D	Intermedite Transaction Domestic	1,735,066,189,424	5,207,652,372,328	6,942,718,561,752	6,942,718,561,751	4,636,159,680,967	2,306,558,880,784
190M	Intermedite Transaction International	677,820,957,790					
190T	Total	2,412,887,147,214					
209	Total Value Added	2,223,272,533,753					
210	Output	4,636,159,680,967					
220	Input = 190T+209	4,636,159,680,967					

ที่มา : จากการคำนวณตาม 3.1.1

3.1.2 การวิเคราะห์ตารางปัจจัยการผลิต – ผลผลิต (Input – Output Analysis)

วิเคราะห์ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ว่าจะมีผลกระทบต่อสาขาการผลิตต่างๆ โดยพิจารณาผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหน้า ทั้งผลกระทบทางตรง ผลกระทบทางอ้อมและผลกระทบทั้งหมด โดยอาศัยตารางปัจจัยการผลิต – ผลผลิตของประเทศไทย ขนาด 180 สาขาการผลิต ณ ราคาผู้ผลิต ปี พ.ศ. 2548 เป็นต้นแบบในการสร้างแบบจำลองปัจจัยการผลิต – ผลผลิตจังหวัดกรุงเทพมหานคร ตามข้อ 3.1.1 ร่วมกับข้อมูลทศวรรษปฏิวัติ ปี พ.ศ. 2551

การคำนวณหาผลกระทบและตัววิฤกษ์ของรายได้ มีดังนี้

1) ปรับค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2551 ให้เป็นราคาเดียวกับตารางปัจจัยการผลิต – ผลผลิต ปี พ.ศ. 2548 โดยใช้ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไปจังหวัดกรุงเทพมหานครเป็นตัวปรับ

2) กำหนดหรือหาค่าอุปสงค์ขั้นสุดท้าย (Final Demand) โดยการจัดข้อมูลค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่ผ่านการปรับราคา เป็นปี พ.ศ. 2548 ลงในสาขาการผลิตต่าง ๆ ในตารางปัจจัยการผลิต – ผลผลิตจังหวัด โดยแบ่งค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวออกเป็น 7 หมวด ตามที่สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยวกำหนด ดังนี้

- ค่าที่พัก
- ค่าอาหารและเครื่องดื่ม
- ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก
- ค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิง
- ค่าบริการท่องเที่ยวภายในจังหวัด
- ค่าพาหนะเดินทางในจังหวัด
- ค่าใช้จ่ายอื่นๆ

โดยนำข้อมูลค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว มาจำแนกออกเป็นอุปสงค์ขั้นสุดท้ายตามสาขาการผลิตต่างๆ เป็นตารางปัจจัยการผลิต – ผลผลิตจังหวัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งสามารถจำแนกจากตารางปัจจัยการผลิต – ผลผลิตประเทศไทย ปี พ.ศ. 2548 ขนาด 180 สาขาการผลิต ได้เหลือเพียง 19 สาขาการผลิต ตามรหัสปัจจัยการผลิต – ผลผลิต ดังนี้

1. เกษตร
 - 1.1 ผักและผลไม้ รหัสปัจจัยการผลิต – ผลผลิตที่ 001
 - 1.2 อื่นๆ รหัสปัจจัยการผลิต – ผลผลิตที่ 002
2. เหมืองแร่ รหัสปัจจัยการผลิต – ผลผลิตที่ 003
3. อุตสาหกรรม
 - 3.1 เสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม รหัสปัจจัยการผลิต – ผลผลิตที่ 004
 - 3.2 ผ้าไหม รหัสปัจจัยการผลิต – ผลผลิตที่ 005
 - 3.3 ผลิตภัณฑ์เครื่องหนัง รหัสปัจจัยการผลิต – ผลผลิตที่ 006
 - 3.4 ัญมณีและเครื่องประดับ รหัสปัจจัยการผลิต – ผลผลิตที่ 007
 - 3.5 สินค้าหัตถกรรม รหัสปัจจัยการผลิต – ผลผลิตที่ 008
 - 3.6 เครื่องใช้ไฟฟ้า รหัสปัจจัยการผลิต – ผลผลิตที่ 009
 - 3.7 ค่าใช้จ่ายอื่นๆ รหัสปัจจัยการผลิต – ผลผลิตที่ 010
 - 3.8 อาหารและเครื่องดื่ม รหัสปัจจัยการผลิต – ผลผลิตที่ 011
 - 3.9 อุตสาหกรรมอื่นๆ รหัสปัจจัยการผลิต – ผลผลิตที่ 012
4. บริการ
 - 4.1 โรงแรม รหัสปัจจัยการผลิต – ผลผลิตที่ 013
 - 4.2 ภัตตาคารและเครื่องดื่ม รหัสปัจจัยการผลิต – ผลผลิตที่ 014
 - 4.3 บันเทิง รหัสปัจจัยการผลิต – ผลผลิตที่ 015
 - 4.4 การท่องเที่ยวภายในจังหวัด รหัสปัจจัยการผลิต – ผลผลิตที่ 016
 - 4.5 พาหนะเดินทางภายในจังหวัด รหัสปัจจัยการผลิต – ผลผลิตที่ 017
 - 4.6 ค่าใช้จ่ายอื่นๆ รหัสปัจจัยการผลิต – ผลผลิตที่ 018
 - 4.7 บริการอื่นๆ รหัสปัจจัยการผลิต – ผลผลิตที่ 019

โดยเมตริกซ์ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ จะเป็นเมตริกซ์ V' หรือ Row Vector ของมูลค่าเพิ่ม (1 X n) เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ผลกระทบ เชื่อมโยงไปข้างหน้า (Forward Linkage Effect)

3) เมื่อได้อุปสงค์ขั้นสุดท้าย (Final Demand) ตามรายสาขาการผลิตต่างๆ ที่เกิด จากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ต่อไปหาผลกระทบและ

ตัวทวิคูณของรายได้โดยใช้วิธีวิเคราะห์ปัจจัยการผลิต - ผลผลิต (Input – Output Analysis) ซึ่งมีเมตริกซ์ที่ใช้ในการคำนวณ ดังต่อไปนี้

- เมตริกซ์ของมูลค่าปัจจัยการผลิต – ผลผลิตจังหวัดกรุงเทพมหานคร
- เมตริกซ์สัมประสิทธิ์การกระจายผลผลิตทางตรง (Direct Output Coefficient Matrix) โดยต้องทำการ Transpose Matrix เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหน้าทางตรง (Direct Forward Linkage Effect)
- เมตริกซ์สัมประสิทธิ์การกระจายผลผลิตทางตรงและทางอ้อม (Direct and Indirect Output Coefficient) หรือ Output Inverse Matrix เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหน้าทางตรงและทางอ้อม (Direct and Indirect Forward Linkage Effect)

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษานี้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลทางสถิติและรายละเอียดต่างๆที่เกี่ยวข้อง ระหว่างปี พ.ศ. 2541 – 2551 ซึ่งรวบรวมและเผยแพร่จากหน่วยงานต่างๆ ดังต่อไปนี้

3.2.1 ข้อมูลของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

- จำนวนนักท่องเที่ยว ระยะเวลาพำนักเฉลี่ย ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย/คน/วัน ค่าใช้จ่ายทั้งหมดของนักท่องเที่ยวในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2541 - 2550
- รายได้จากการท่องเที่ยวของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2541 – 2550
- สถูปลสถานการณัการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ ปี พ.ศ. 2548 – 2550

3.2.2 ข้อมูลของสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว

- จำนวนนักท่องเที่ยว ระยะเวลาพำนักเฉลี่ย ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย/คน/วัน ค่าใช้จ่ายทั้งหมดของนักท่องเที่ยวในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2551
- ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวจำแนกตามหมวดรายจ่ายในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2551

- โครงการสำรวจค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าและของที่ระลึกของนักท่องเที่ยว ปี พ.ศ. 2551
- รายได้จากการท่องเที่ยวของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2551
- สรุปสถานการณ์การเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ ปี พ.ศ. 2551

3.2.3 ข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

- ตารางปัจจัยการผลิต – ผลผลิตของประเทศไทย ขนาด 180 สาขาการผลิต ณ ราคาผู้ผลิต ปี พ.ศ. 2548
- ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดกรุงเทพมหานคร (GPP) พ.ศ. 2541 – 2551

3.2.4 ข้อมูลของกระทรวงพาณิชย์

- ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไปของจังหวัดกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2543 – 2551

3.2.5 ข้อมูลของกองการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร

- แผนแม่บทเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2548 – 2552

3.2.6 ข้อมูลของสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กรุงเทพมหานคร

- ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ และสังคมของจังหวัดกรุงเทพมหานคร

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้บรรลุการศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ จึงได้แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

3.3.1 การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis)

โดยนำข้อมูลของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจังหวัดกรุงเทพมหานครที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ ได้แก่ มูลค่าเพิ่ม สัดส่วน อัตราการขยายตัวของสาขาการผลิตต่างๆ แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ ผลกระทบและตัวชี้วัดของรายได้ที่เกิดจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ตลอดจนแนวทางในการพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดกรุงเทพมหานครนำมาวิเคราะห์ในเชิงพรรณนา

3.3.2 การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis)

3.3.2.1 การจัดทำตารางปัจจัยการผลิต – ผลผลิตจังหวัดกรุงเทพมหานคร

ตารางปัจจัยการผลิต – ผลผลิตจังหวัดยังไม่มีการจัดทำขึ้น ดังนั้นจึงต้องมีการประมาณการตารางปัจจัยการผลิต – ผลผลิตระดับจังหวัด โดยใช้ตารางปัจจัยการผลิต – ผลผลิตของประเทศ ขนาด 180 สาขาการผลิต ณ ราคาผู้ผลิต ปี พ.ศ. 2548 เป็นต้นแบบ โดยมีการปรับโครงสร้างสาขาเศรษฐกิจของแบบจำลองปัจจัยการผลิต – ผลผลิตของประเทศให้สอดคล้องกับโครงสร้างทางเศรษฐกิจของจังหวัดกรุงเทพมหานคร และมุ่งที่จะหาค่าสัมประสิทธิ์การผลิตของแบบจำลองปัจจัยการผลิต – ผลผลิตจังหวัดกรุงเทพมหานคร เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ตารางปัจจัยการผลิต – ผลผลิตต่อไป

3.3.2.2 การวิเคราะห์ตารางปัจจัยการผลิต – ผลผลิต (Input – Output Analysis)

การวิเคราะห์ตารางปัจจัยการผลิต – ผลผลิต ซึ่งจะใช้เป็นเครื่องมือหลักในการศึกษา โดยใช้ตารางปัจจัยการผลิต – ผลผลิตของประเทศไทย ขนาด 180 สาขาการผลิต ณ ราคาผู้ผลิต ปี พ.ศ. 2548 ซึ่งสามารถจำแนกได้เหลือเพียง 19 สาขาการผลิต เป็นฐานในการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์ปัจจัยการผลิตและค่าสัมประสิทธิ์การกระจายผลผลิต เพื่อคำนวณหาค่าผลกระทบและตัวทวีคูณของรายได้ที่เกิดจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวต่างประเทศที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกรุงเทพมหานคร

บทที่ 4

ผลของการวิจัย

จากบทที่ 4 ได้กล่าวถึงการสร้างแบบจำลองปัจจัยการผลิต – ผลผลิตจังหวัด กรุงเทพมหานครตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในข้อที่ 1 แล้ว ดังนั้นในบทนี้จะกล่าวถึงผลการศึกษาที่ได้ดำเนินการศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่เหลืออีก 2 ข้อ คือ 1) ศึกษาผลกระทบและตัววิฤณที่เกิดจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวต่อสาขาการผลิตที่เกี่ยวข้องของนักท่องเที่ยวชาวไทยเปรียบเทียบกับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2551 และ 2) ศึกษาแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างทั่วไปของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ในช่วงปี พ.ศ. 2541 – 2551

โดยแบ่งการวิเคราะห์แบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่หนึ่ง ผลการศึกษาผลกระทบและตัววิฤณที่เกิดจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวต่อสาขาการผลิตที่เกี่ยวข้องของนักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2551

ส่วนที่สอง ผลการศึกษาแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างทั่วไปของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ในช่วงปี พ.ศ. 2541 – 2551

4.1 ผลการศึกษาผลกระทบและตัววิฤณที่เกิดจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวต่อสาขาการผลิตที่เกี่ยวข้องของนักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2551

4.1.1 ผลการศึกษาผลกระทบเกี่ยวเนื่องและตัววิฤณที่เกิดจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2551

ผลการศึกษาผลกระทบเกี่ยวเนื่องและตัววิฤณของรายได้จากการท่องเที่ยวต่อผลผลิต โดยใช้วิธีวิเคราะห์ปัจจัยการผลิต – ผลผลิต จากตารางปัจจัยการผลิต – ผลผลิตของจังหวัดกรุงเทพมหานคร ขนาด 19 สาขาการผลิต ณ ราคาผู้ผลิต ปี พ.ศ. 2548 ดังตารางผนวกที่ ก.1 โดยทำการวิเคราะห์เฉพาะผลกระทบที่เชื่อมโยงไปข้างหน้า

จากการคำนวณหาเมตริกซ์ของรายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัดกรุงเทพมหานคร โดยพิจารณาจากข้อมูลค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวของจังหวัดกรุงเทพมหานครทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ปี พ.ศ. 2551 ดังตารางที่ 4.1 ซึ่งมีค่าใช้จ่ายรวม 7 หมวด ดังนี้

- 1) ค่าที่พัก
- 2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม
- 3) ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก
- 4) ค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิง
- 5) ค่าบริการท่องเที่ยวภายในจังหวัด
- 6) ค่าพาหนะเดินทางภายในจังหวัด
- 7) ค่าใช้จ่ายอื่นๆ

ตารางที่ 4.1
ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2551

ค่าใช้จ่ายจำแนกตามหมวด	ชาวไทย		ชาวต่างประเทศ	
	ค่าใช้จ่าย (ล้านบาท)	สัดส่วน (ร้อยละ)	ค่าใช้จ่าย (ล้านบาท)	สัดส่วน (ร้อยละ)
1. ค่าที่พัก	7,501.29	10.93	28,814.08	47.87
2. ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	13,497.54	19.67	7,912.55	13.15
3. ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก	14,972.72	21.82	7,382.71	12.27
4. ค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิง	1,346.29	1.96	2,342.93	3.89
5. ค่าบริการท่องเที่ยวภายในจังหวัด	672.44	0.98	851.11	1.41
6. ค่าพาหนะเดินทางในจังหวัด	26,691.31	38.90	10,178.88	16.91
7. ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	3,941.03	5.74	2,708.03	4.50
รวม	68,622.62	100.00	60,190.29	100.00

ที่มา : สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว

โดยนำข้อมูลค่าใช้จ่ายในแต่ละหมวด จากตารางที่ 4.1 นำมาปรับให้มีราคา ณ ปี พ.ศ. 2548 โดยใช้ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไปของจังหวัดกรุงเทพมหานคร ดังตารางผนวก ก. ซึ่งจะได้ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศในปี พ.ศ. 2551 ที่ปรับฐานให้มีราคา ณ ปี พ.ศ. 2548 ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2

ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2551 (ปรับฐานปี 2548)

ค่าใช้จ่ายจำแนกตามหมวด	ชาวไทย		ชาวต่างประเทศ	
	ค่าใช้จ่าย (ล้านบาท)	สัดส่วน (ร้อยละ)	ค่าใช้จ่าย (ล้านบาท)	สัดส่วน (ร้อยละ)
1. ค่าที่พัก	7,083.37	10.93	27,208.76	47.87
2. ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	12,745.55	19.67	7,471.72	13.15
3. ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก	14,138.55	21.82	6,971.39	12.27
4. ค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิง	1,271.29	1.96	2,212.40	3.89
5. ค่าบริการท่องเที่ยวภายในจังหวัด	634.97	0.98	803.69	1.41
6. ค่าพาหนะเดินทางในจังหวัด	25,204.26	38.90	9,611.78	16.91
7. ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	3,721.46	5.74	2,557.16	4.50
รวม	64,799.45	100.00	56,836.92	100.00

ที่มา : คำนวณจากตารางที่ 4.1 โดยใช้ดัชนีราคาผู้บริโภคในตารางผนวกที่ ง. เป็นตัวปรับ

จากตารางที่ 4.1 และ 4.2 พบว่าในปี พ.ศ. 2551 นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายสูงสุดในหมวดค่าพาหนะเดินทางในจังหวัด ร้อยละ 38.90 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด รองลงมาคือ ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก ร้อยละ 21.82 ในขณะที่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมีค่าใช้จ่ายค่าใช้จ่ายที่สูงสุด ในหมวดค่าที่พัก ถึงร้อยละ 47.87 และรองลงมาคือค่าพาหนะเดินทางในจังหวัด ร้อยละ 16.91 และทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศมีค่าใช้จ่ายในหมวดค่าอาหารและเครื่องดื่ม สูงเป็นอันดับสามเช่นเดียวกัน คือ ร้อยละ 19.67 และ ร้อยละ 13.15 ตามลำดับ ซึ่งเมื่อพิจารณาสัดส่วนของค่าใช้จ่ายในภาพรวม สังเกตได้ว่านักท่องเที่ยวชาวไทยมีสัดส่วนค่าใช้จ่ายในหมวดค่าพาหนะเดินทางในจังหวัดและค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก สูงกว่านักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ แต่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศจะมีสัดส่วนค่าใช้จ่ายในหมวดค่าที่พักและค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิง สูงกว่านักท่องเที่ยวชาวไทย

ในส่วนข้อมูลค่าใช้จ่ายในหมวดค่าที่พัก ค่าอาหารและเครื่องดื่ม ค่าซื้อสินค้าและของทีระลึก ค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิง ค่าบริการท่องเที่ยวภายในจังหวัด ค่าพาหนะเดินทางภายในจังหวัด และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ถูกจัดสรรเป็นอุปสงค์ขั้นสุดท้ายตามสาขาการผลิตต่างๆ ตามตารางปัจจัยการผลิต - ผลผลิต ดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3
การจำแนกค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2551
ตามสาขาการผลิต

หน่วย : ล้านบาท

ประเภทค่าใช้จ่าย	รหัส	สาขาการผลิต	สัดส่วน(%) ต่อประเภท ค่าใช้จ่าย ¹	ชาวไทย ²	ชาว ต่างประเทศ ²
1. ค่าที่พัก	013	โรงแรม	100.00	7,083.37	27,208.76
2. ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	001	ผักและผลไม้	0.20	25.49	14.94
	002	อื่นๆ	1.10	140.20	82.19
	011	อาหารและเครื่องดื่ม	16.60	2,115.76	1,240.31
	014	ภัตตาคารและเครื่องดื่ม	82.10	10,464.10	6,134.28
		รวม	100.00	12,745.55	7,471.72
3. ค่าซื้อสินค้าและของทีระลึก	004	เสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม	16.17	2,286.2	1,127.28
	005	ผ้าไหม	3.48	492.02	242.60
	006	ผลิตภัณฑ์เครื่องหนัง	4.46	630.58	310.92
	007	อัญมณีและเครื่องประดับ	23.33	3,298.53	1,626.43
	008	สินค้าหัตถกรรม	1.25	176.73	87.14
	009	เครื่องใช้ไฟฟ้า	0.90	127.25	62.74
	010	ค่าใช้จ่ายอื่นๆ (อุตสาหกรรม)	0.08	11.31	5.58
	012	ค่าใช้จ่ายอื่นๆ (บริการ)	50.33	7,115.93	3,508.70
		รวม	100.00	14,138.55	6,971.39

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)
การจำแนกค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2551
ตามสาขาการผลิต

หน่วย : ล้านบาท

ประเภทค่าใช้จ่าย	รหัส	สาขาการผลิต	สัดส่วน(%) ต่อประเภท ค่าใช้จ่าย ¹	ชาวไทย ²	ชาว ต่างประเทศ ²
4. ค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิง	015	บันเทิง	100.00	1,271.29	2,212.40
5. ค่าบริการท่องเที่ยว	016	การท่องเที่ยวภายในจังหวัด	3.77	24.13	30.54
	019	บริการอื่นๆ	96.23	610.84	773.15
		รวม	100.00	634.97	803.69
6. ค่าพาหนะเดินทาง	017	พาหนะเดินทางภายใน จังหวัด	100.00	25,204.26	9,611.78
7. ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	018	ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	100.00	3,721.46	2,557.16
รวม				64,799.45	56,836.92

ที่มา : ¹ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

² คำนวณจากตารางที่ 4.2

จากตารางที่ 4.3 นำข้อมูลค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ
 ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2551 ในแต่ละประเภทค่าใช้จ่ายที่จัดสรรตามสาขาการผลิต
 ต่างๆ นำมาสรุปรวม เพื่อจำแนกตามสาขาการผลิตเป็นเมตริกซ์อุปสงค์ขั้นสุดท้าย ดังตาราง
 ที่ 4.4

ตารางที่ 4.4
ผลการจำแนกรายได้การท่องเที่ยวของจังหวัดกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2551
ตามสาขาการผลิต

หน่วย : ล้านบาท

รหัส	สาขาการผลิต	ชาวไทย		ชาวต่างประเทศ	
		รายได้ (ล้านบาท)	สัดส่วน (ร้อยละ)	รายได้ (ล้านบาท)	สัดส่วน (ร้อยละ)
001	ผักและผลไม้	25.49	0.04	14.94	0.03
002	อื่นๆ	140.20	0.22	82.19	0.14
003	เหมืองแร่	0.00	0.00	0.00	0.00
004	เสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม	2,286.20	3.53	1,127.28	1.98
005	ผ้าไหม	492.02	0.76	242.61	0.43
006	ผลิตภัณฑ์เครื่องหนัง	630.58	0.97	310.92	0.55
007	อัญมณีและเครื่องประดับ	3,298.52	5.09	1,626.43	2.86
008	สินค้าหัตถกรรม	176.73	0.27	87.14	0.15
009	เครื่องใช้ไฟฟ้า	127.25	0.20	62.74	0.11
010	ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	11.31	0.02	5.58	0.01
011	อาหารและเครื่องดื่ม	2,115.76	3.27	1,240.31	2.18
012	อุตสาหกรรมอื่นๆ	7,115.93	10.98	3,508.70	6.17
013	โรงแรม	7,083.37	10.93	27,208.76	47.87
014	ภัตตาคารและเครื่องดื่ม	10,464.09	16.15	6,134.28	10.79
015	บันเทิง	1,271.29	1.96	2,212.40	3.89
016	การท่องเที่ยวภายในจังหวัด	24.13	0.04	30.54	0.05
017	พาหนะเดินทางภายในจังหวัด	25,204.26	38.90	9,611.78	16.91
018	ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	3,721.46	5.74	2,557.16	4.50
019	บริการอื่นๆ	610.84	0.94	773.16	1.36
	รวม	64,799.45	100.00	56,836.92	100.00

ที่มา : คำนวณจากตารางที่ 5.3

จากตารางที่ 4.4 แสดงถึงรายได้การท่องเที่ยวที่แบ่งออกตามสาขาการผลิตของตารางปัจจัยการผลิต - ผลผลิต พบว่ารายได้ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ในปี พ.ศ. 2551 จำนวน 64,799.45 ล้านบาท ส่วนใหญ่เป็นผลผลิตของสาขาพาหนะเดินทางภายในจังหวัด เป็นจำนวน

25,204.26 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 38.90 ของรายได้จากการท่องเที่ยวทั้งหมด รองลงมาได้แก่ สาขาภัตตาคารและเครื่องดื่ม (ร้อยละ 16.15) อุตสาหกรรมอื่นๆ เช่น การผลิตผลิตภัณฑ์จากกระดาษ การผลิตเครื่องสำอางค์ การผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติก การผลิตแก้วและผลิตภัณฑ์แก้ว เป็นต้น (ร้อยละ 10.98) โรงแรม (ร้อยละ 10.93) ค่าใช้จ่ายอื่นๆ (ด้านบริการ คือ การบริการส่วนบุคคล) (ร้อยละ 5.74) อัญมณีและเครื่องประดับ (ร้อยละ 5.09) เสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม (ร้อยละ 3.53) ตามลำดับ รายได้ที่เหลือแบ่งเป็นส่วนเล็กน้อย ส่วนรายได้ของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ในปี พ.ศ. 2551 จำนวน 56,836.92 ล้านบาท ส่วนใหญ่เป็นผลผลิตของสาขา โรงแรม เป็นจำนวน 27,208.76 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 47.87 ของรายได้จากการท่องเที่ยวทั้งหมด รองลงมาได้แก่ สาขาพาหนะเดินทางภายในจังหวัด (ร้อยละ 16.91) ภัตตาคารและเครื่องดื่ม (ร้อยละ 10.79) ค่าใช้จ่ายอื่นๆ (บริการ คือ การบริการส่วนบุคคล) (ร้อยละ 4.50) บันเทิง (ร้อยละ 3.89) อัญมณีและเครื่องประดับ (ร้อยละ 2.86) อาหารและเครื่องดื่ม (ร้อยละ 2.18) เสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม (ร้อยละ 1.98) ตามลำดับ รายได้ที่เหลือแบ่งเป็นส่วนเล็กน้อย

ตารางที่ 4.5

ผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหน้ารายได้ของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศต่อผลผลิต

หน่วย : ล้านบาท

รหัส	สาขาการผลิต	ผลกระทบ ทางตรง ของนักท่องเที่ยว ชาวไทย	%	ผลกระทบ ทางตรง ของนักท่องเที่ยว ชาวตปท.	%	ผลกระทบ ทางอ้อม ของนักท่องเที่ยว ชาวไทย	%	ผลกระทบ ทางอ้อม ของ นักท่องเที่ยว ชาวตปท.	%	ผลกระทบ ทั้งหมด ของ นักท่องเที่ยว ชาวไทย	%	ผลกระทบ ทั้งหมด ของ นักท่องเที่ยว ชาวตปท.	%
001	ผักและผลไม้	923.44	2.95	856.12	2.93	127.26	0.16	138.88	0.19	1,050.70	0.93	995.00	0.98
002	อื่นๆ	1,356.71	4.34	994.60	3.41	1,275.61	1.56	1,205.43	1.66	2,632.32	2.33	2,200.03	2.16
003	เหมืองแร่	195.75	0.63	110.83	0.38	776.25	0.95	804.83	1.11	972.00	0.86	915.66	0.90
004	เสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม	399.06	1.28	1,068.76	3.66	2,383.48	2.92	1,231.06	1.69	2,782.54	2.46	2,299.82	2.25
005	ผ้าไหม	976.08	3.12	487.28	1.67	980.05	1.20	905.13	1.24	1,956.13	1.73	1,392.41	1.37
006	ผลิตภัณฑ์เครื่องหนัง	40.29	0.13	29.04	0.10	663.75	0.81	351.71	0.48	704.04	0.62	380.75	0.37
007	อัญมณีและ เครื่องประดับ	234.12	0.75	115.55	0.40	3,321.89	4.06	1,641.46	2.25	3,556.01	3.15	1,757.01	1.72
008	สินค้าหัตถกรรม	18.41	0.06	50.82	0.17	194.37	0.24	101.17	0.14	212.78	0.19	151.99	0.15
009	เครื่องใช้ไฟฟ้า	352.49	1.13	690.26	2.37	562.33	0.69	504.86	0.69	914.82	0.81	1,195.12	1.17
010	ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	16.33	0.05	15.27	0.05	24.97	0.03	20.35	0.03	41.30	0.04	35.62	0.03
011	อาหารและเครื่องดื่ม	764.28	2.44	1,443.47	4.95	2,632.31	3.22	1,792.67	2.46	3,396.59	3.01	3,236.14	3.17
012	อุตสาหกรรมอื่นๆ	12,051.81	38.51	5,829.82	19.98	12,825.46	15.69	8,084.70	11.10	24,877.27	22.01	13,914.52	13.64

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหน้ารายได้ของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศต่อผลผลิต

หน่วย : ล้านบาท

รหัส	สาขาการผลิต	ผลกระทบ ทางตรง ของนักท่องเที่ยว ชาวไทย	%	ผลกระทบ ทางตรง ของนักท่องเที่ยว ชาวตปท.	%	ผลกระทบ ทางอ้อม ของนักท่องเที่ยว ชาวไทย	%	ผลกระทบ ทางอ้อม ของ นักท่องเที่ยว ชาวตปท.	%	ผลกระทบ ทั้งหมด ของ นักท่องเที่ยว ชาวไทย	%	ผลกระทบ ทั้งหมด ของ นักท่องเที่ยว ชาวตปท.	%
013	โรงแรม	32.10	0.10	33.38	0.11	7,157.59	8.76	27,277.92	37.46	7,189.69	6.36	27,311.30	26.78
014	ภัตตาคารและ เครื่องดื่ม	260.79	0.83	195.40	0.67	10,688.15	13.08	6,387.35	8.77	10,948.94	9.69	6,582.75	6.45
015	บันเทิง	221.64	0.71	378.56	1.30	1,541.63	1.89	2,574.57	3.54	1,763.27	1.56	2,953.13	2.90
016	การท่องเที่ยว ภายในจังหวัด	869.68	2.78	359.24	1.23	204.20	0.25	159.87	0.22	1,073.88	0.95	519.11	0.51
017	พาหนะเดินทาง ภายในจังหวัด	1,981.48	6.33	1,113.10	3.81	26,018.40	31.84	10,384.48	14.26	27,999.88	24.77	11,497.58	11.27
018	ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	27.98	0.08	56.21	0.19	3,728.35	4.56	2,564.71	3.52	3,756.33	3.32	2,620.92	2.57
019	บริการอื่นๆ	10,573.58	33.78	15,353.05	52.61	6,620.19	8.09	6,681.60	9.18	17,193.77	15.21	22,034.65	21.60
	รวม	31,296.02	100.00	29,180.76	100.00	81,726.24	100.00	72,812.75	100.00	113,022.26	100.00	101,993.50	100.00

ที่มา : คำนวณจากภาคผนวก จ.

จากตารางที่ 4.5 เป็นตารางซึ่งได้จากการคำนวณผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหน้าของรายได้ของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศต่อผลผลิต ซึ่งเป็นผลกระทบของการขยายตัวในความต้องการของสาขาการผลิตแต่ละสาขาที่มีต่อระบบเศรษฐกิจ อันเกิดจากการผลิตในอุตสาหกรรมต่อเนื่องสามารถอธิบายผลการคำนวณได้ดังนี้

ผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหน้าทั้งหมด (Total Forward Linkage) ของรายได้ของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อผลผลิต พบว่า รายได้จากการท่องเที่ยวทั้งหมด 64,799.45 ล้านบาท ทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นทั้งหมดในแต่ละสาขาการผลิต โดยสาขาการผลิตที่เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ **สาขาพาหนะเดินทางภายในจังหวัด** 27,999.88 ล้านบาท (ร้อยละ 24.77) อุตสาหกรรมอื่นๆ 24,877.27 ล้านบาท (ร้อยละ 22.01) เช่น การผลิตผลิตภัณฑ์จากกระดาษ การผลิตเครื่องสำอางค์ การผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติก การผลิตแก้วและผลิตภัณฑ์แก้ว เป็นต้น บริการอื่นๆ 17,193.77 ล้านบาท (ร้อยละ 15.21) เช่น การผลิตไฟฟ้า การก่อสร้างที่อยู่อาศัย และไม่ใช่ที่อยู่อาศัย เป็นต้น ภัตตาคารและเครื่องดื่ม 10,948.94 ล้านบาท (ร้อยละ 9.69) โรงแรม 7,189.69 ล้านบาท (ร้อยละ 6.36) ตามลำดับ

ในขณะที่ผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหน้าทั้งหมด (Total Forward Linkage) ของรายได้ของนักท่องเที่ยวต่างประเทศต่อผลผลิต พบว่า รายได้จากการท่องเที่ยวทั้งหมด 56,836.92 ล้านบาท ทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นทั้งหมดในแต่ละสาขาการผลิต โดยสาขาการผลิตที่เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ **สาขาโรงแรม** 27,311.30 ล้านบาท (ร้อยละ 26.78) บริการอื่นๆ 22,034.65 ล้านบาท (ร้อยละ 21.60) เช่น การผลิตไฟฟ้า การก่อสร้างที่อยู่อาศัย และไม่ใช่ที่อยู่อาศัย เป็นต้น อุตสาหกรรมอื่นๆ 13,914.52 ล้านบาท (ร้อยละ 13.64) เช่น การผลิตผลิตภัณฑ์จากกระดาษ การผลิตเครื่องสำอางค์ การผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติก การผลิตแก้วและผลิตภัณฑ์แก้ว เป็นต้น **พาหนะเดินทางภายในจังหวัด** 11,497.58 ล้านบาท (ร้อยละ 11.27) ภัตตาคารและเครื่องดื่ม 6,582.75 ล้านบาท (ร้อยละ 6.45) ตามลำดับ

ผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหน้าทางตรง (Direct Forward Linkage) ของรายได้ของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อผลผลิต ซึ่งเป็นผลที่เกิดขึ้นโดยตรงและส่งผลกระทบต่อธุรกิจต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว พบว่า รายได้จากการท่องเที่ยวทั้งหมด 64,799.45 ล้านบาท ทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้น เฉพาะในส่วนที่จะกระจายไปสู่สาขาการผลิตต่างๆ เพื่อนำไปใช้ในการผลิตขั้นกลาง เพื่อตอบสนองต่อรายได้จากการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น โดยสาขาการผลิตที่เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้น มากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ **สาขาอุตสาหกรรมอื่นๆ** 12,051.81 ล้านบาท (ร้อยละ 38.51) เช่น การผลิตผลิตภัณฑ์จากกระดาษ การผลิตเครื่องสำอางค์ การผลิต

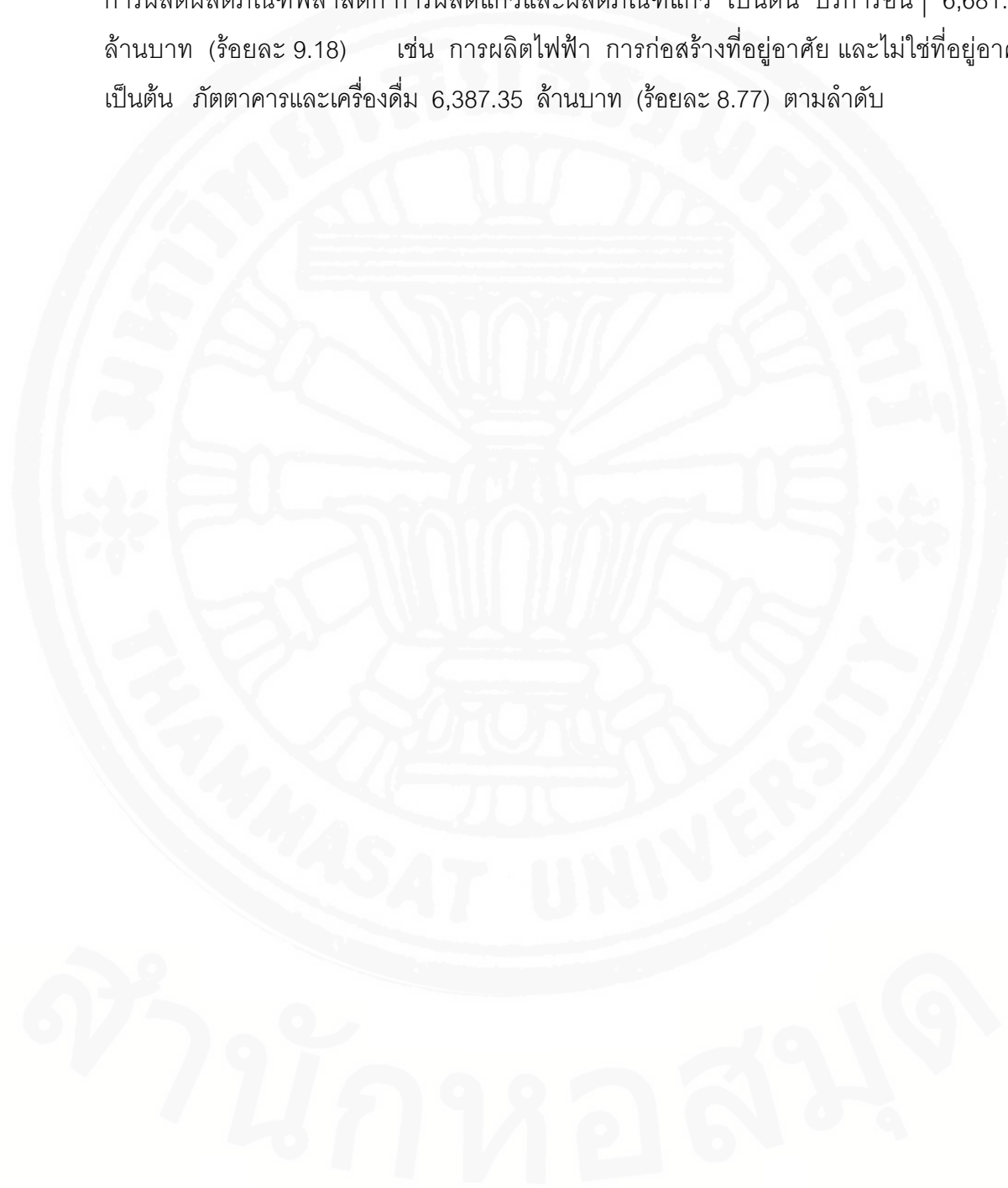
ผลิตภัณฑ์พลาสติก การผลิตแก้วและผลิตภัณฑ์แก้ว เป็นต้น บริการอื่นๆ 10,573.58 ล้านบาท (ร้อยละ 33.78) เช่น การผลิตไฟฟ้า การก่อสร้างที่อยู่อาศัย และไม้ใช้ที่อยู่อาศัย เป็นต้น พาหนะเดินทางภายในจังหวัด 1,981.48 ล้านบาท (ร้อยละ 6.33) (ผลิตผลทางเกษตรกรรม) อื่นๆ 1,356.71 (ร้อยละ 4.34) เช่น พืชไร่ต่างๆ การเลี้ยงปศุสัตว์อื่น ๆ การเลี้ยงสัตว์ปีก เป็นต้น ผักและผลไม้ 923.44 ล้านบาท (ร้อยละ 2.95) ตามลำดับ

ในขณะที่ผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหน้าทางตรง (Direct Forward Linkage) ของรายได้ของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศต่อผลผลิต พบว่า รายได้จากการท่องเที่ยวทั้งหมด 64,799.45 ล้านบาท ทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้น เฉพาะในส่วนที่จะกระจายไปสู่สาขาการผลิตต่างๆ เพื่อนำไปใช้ในการผลิตขั้นกลาง เพื่อตอบสนองต่อรายได้จากการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น โดยสาขาการผลิตที่เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ **สาขาบริการอื่นๆ** 15,353.05 ล้านบาท (ร้อยละ 52.61) เช่น การผลิตไฟฟ้า การก่อสร้างที่อยู่อาศัย และไม้ใช้ที่อยู่อาศัย เป็นต้น อุตสาหกรรมอื่นๆ 5,829.82 ล้านบาท (ร้อยละ 19.98) เช่น การผลิตผลิตภัณฑ์จากกระดาษ การผลิตเครื่องสำอางค์ การผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติก การผลิตแก้วและผลิตภัณฑ์แก้ว เป็นต้น อาหารและเครื่องดื่ม 1,443.47 ล้านบาท (ร้อยละ 4.95) พาหนะเดินทางภายในจังหวัด 1,113.10 ล้านบาท (ร้อยละ 3.81) เสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม 1,068.76 ล้านบาท (ร้อยละ 3.66) ตามลำดับ

ผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหน้าทางอ้อม (Indirect Forward Linkage) ตัวอย่างเช่น ธุรกิจโรงแรมที่พักต่างๆ ภัตตาคาร สถานบันเทิง ร้านค้าขายของที่ระลึก เป็นต้น ของรายได้ของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อผลผลิต โดยพบว่า รายได้จากการท่องเที่ยวทั้งหมด 56,836.92 ล้านบาท ทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้น ในส่วนที่ตอบสนองต่อปัจจัยการผลิตขั้นต้นของแต่ละสาขาการผลิต เพื่อตอบสนองต่อรายได้จากการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น โดยสาขาการผลิตที่เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ **สาขาพาหนะเดินทางภายในจังหวัด** 26,018.40 ล้านบาท (ร้อยละ 31.84) อุตสาหกรรมอื่นๆ 12,825.46 ล้านบาท (ร้อยละ 15.69) เช่น การผลิตผลิตภัณฑ์จากกระดาษ การผลิตเครื่องสำอางค์ การผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติก การผลิตแก้วและผลิตภัณฑ์แก้ว เป็นต้น ภัตตาคารและเครื่องดื่ม 10,688.15 ล้านบาท (ร้อยละ 13.08) โรงแรม 7,157.59 (ร้อยละ 8.76) บริการอื่นๆ 6,620.19 ล้านบาท (ร้อยละ 8.09) เช่น การผลิตไฟฟ้า การก่อสร้างที่อยู่อาศัย และไม้ใช้ที่อยู่อาศัย เป็นต้น ตามลำดับ

ในขณะที่ผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหน้าทางอ้อม (Indirect Forward Linkage) ของรายได้ของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศต่อผลผลิต พบว่า รายได้จากการท่องเที่ยวทั้งหมด 56,836.92 ล้านบาท ทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้น ในส่วนที่ตอบสนองต่อปัจจัยการผลิตขั้นต้นของ

แต่ละสาขาการผลิต เพื่อตอบสนองต่อรายได้จากการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น โดยสาขาการผลิตที่เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ **สาขาโรงแรม** 27,277.92 ล้านบาท (ร้อยละ 37.46) พาหนะเดินทางภายในจังหวัด 10,384.48 ล้านบาท (ร้อยละ 14.26) อุตสาหกรรมอื่นๆ 8,084.70 ล้านบาท (ร้อยละ 11.10) เช่น การผลิตผลิตภัณฑ์จากกระดาษ การผลิตเครื่องสำอางค์ การผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติก การผลิตแก้วและผลิตภัณฑ์แก้ว เป็นต้น บริการอื่นๆ 6,681.60 ล้านบาท (ร้อยละ 9.18) เช่น การผลิตไฟฟ้า การก่อสร้างที่อยู่อาศัย และไม้ใช้ที่อยู่อาศัย เป็นต้น ภัตตาคารและเครื่องดื่ม 6,387.35 ล้านบาท (ร้อยละ 8.77) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6

สรุปผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหน้ารายได้ของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศต่อผลผลิต

ประเด็นที่วิเคราะห์	ผลกระทบ ทางตรงของ นักท่องเที่ยว ชาวไทย	ผลกระทบ ทางตรงของ นักท่องเที่ยว ชาวตปท.	ผลกระทบ ทางอ้อมของ นักท่องเที่ยว ชาวไทย	ผลกระทบ ทางอ้อม นักท่องเที่ยว ชาวตปท.	ผลกระทบ ทั้งหมดของ นักท่องเที่ยว ชาวไทย	ผลกระทบ ทั้งหมดของ นักท่องเที่ยว ชาวตปท.
ผลผลิตที่เพิ่มขึ้น (ล้านบาท) ¹	31,296.02	29,180.75	81,726.24	72,812.74	113,022.26	101,993.49
% ต่อผลกระทบทั้งหมด	27.69	28.61	72.31	71.39	100.00	100.00
% ต่อผลผลิตทั้งหมดในปี 2551 ²	1.54	1.44	4.03	3.59	5.57	5.03
ผลผลิตต่อนักท่องเที่ยว 1 คน (บาท) ³	1,320.84	2,555.98	3,449.23	6,377.76	4,770.08	8,933.73

ที่มา : ¹ ตารางที่ 4.5

² คำนวณจากผลหารผลกระทบ ตารางที่ 4.5 กับผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2551

³ คำนวณจากผลหารผลกระทบ ตารางที่ 4.5 กับจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ปี พ.ศ. 2551

จากตารางที่ 4.6 พบว่ารายได้ของนักท่องเที่ยวชาวไทยทั้งหมด 64,799.45 ล้านบาท ทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้น 113,022.26 ล้านบาท (5.57% ของผลผลิตในปี 2551 ทั้งหมด) โดยเป็นผลผลิตที่จะกระจายไปสู่สาขาการผลิตต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการผลิตขั้นกลาง จำนวน 31,296.02 ล้านบาท คิดเป็น 27.69% ของผลกระทบทั้งหมด (1.54% ของผลผลิตในปี 2551 ทั้งหมด) และเป็นผลผลิตที่ตอบสนองต่อปัจจัยการผลิตขั้นต้นของแต่ละสาขาการผลิต จำนวน 81,726.24 ล้านบาท คิดเป็น 72.31% ของผลกระทบทั้งหมด (4.03% ของผลผลิตในปี 2551 ทั้งหมด) คือ เมื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงของผลผลิตต่อนักท่องเที่ยวชาวไทยจำนวน 1 คน พบว่ารายได้จากนักท่องเที่ยวชาวไทย 1 คน ทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นทั้งหมด 4,770.08 บาท โดยเป็นผลผลิตที่กระจายไปสู่สาขาการผลิตต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการผลิตขั้นกลาง จำนวน 1,320.84 บาท และตอบสนองต่อปัจจัยการผลิตขั้นต้น จำนวน 3,449.23 บาท

ในขณะที่พบว่ารายได้ของนักท่องเที่ยวต่างประเทศทั้งหมด 56,836.92 ล้านบาท ทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้น 101,993.49 ล้านบาท (5.03% ของผลผลิตในปี 2551 ทั้งหมด) โดยเป็นผลผลิตที่จะกระจายไปสู่สาขาการผลิตต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการผลิตขั้นกลาง จำนวน 29,180.75 ล้านบาท คิดเป็น 28.61% ของผลกระทบทั้งหมด (1.44% ของผลผลิตในปี 2550 ทั้งหมด) และเป็นผลผลิตที่ตอบสนองต่อปัจจัยการผลิตขั้นต้นของแต่ละสาขาการผลิต จำนวน 72,812.74 ล้านบาท คิดเป็น 71.39% ของผลกระทบทั้งหมด (3.59% ของผลผลิตในปี 2551 ทั้งหมด) คือ เมื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงของผลผลิตต่อนักท่องเที่ยวต่างประเทศจำนวน 1 คน พบว่ารายได้จากนักท่องเที่ยวต่างประเทศ 1 คน ทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นทั้งหมด 8,933.73 บาท โดยเป็นผลผลิตที่กระจายไปสู่สาขาการผลิตต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการผลิตขั้นกลาง จำนวน 2,555.98 บาท และตอบสนองต่อปัจจัยการผลิตขั้นต้น จำนวน 6,377.76 บาท

ตารางที่ 4.7

ตัวทวิคูณรายได้ของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศต่อผลผลิตในการเชื่อมโยงไปข้างหน้า

หน่วย : เท่า

รหัส	สาขาการผลิต	ตัวทวิคูณ ทางตรงของ นักท่องเที่ยว ชาวไทย	ตัวทวิคูณ ทางตรงของ นักท่องเที่ยว ชาวตปท.	ตัวทวิคูณ ทางอ้อมของ นักท่องเที่ยว ชาวไทย	ตัวทวิคูณ ทางอ้อมของ นักท่องเที่ยว ชาวตปท.	ตัวทวิคูณ ทั้งหมดของ นักท่องเที่ยว ชาวไทย	ตัวทวิคูณ ทั้งหมดของ นักท่องเที่ยว ชาวตปท.
001	ผักและผลไม้	36.23	57.29	4.99	9.29	41.22	66.58
002	อื่นๆ	9.68	12.10	9.10	14.67	18.78	26.77
003	เหมืองแร่	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
004	เสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม	0.17	0.95	1.04	1.09	1.22	2.04
005	ผ้าไหม	1.98	2.01	1.99	3.73	3.98	5.74
006	ผลิตภัณฑ์เครื่องหนัง	0.06	0.09	1.05	1.13	1.12	1.22
007	อัญมณีและเครื่องประดับ	0.07	0.07	1.01	1.01	1.08	1.08
008	สินค้าหัตถกรรม	0.10	0.58	1.10	1.16	1.20	1.74
009	เครื่องใช้ไฟฟ้า	2.77	11.00	4.42	8.05	7.19	19.05
010	ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	1.44	2.74	2.21	3.65	3.65	6.39
011	อาหารและเครื่องดื่ม	0.36	1.16	1.24	1.45	1.61	2.61

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ตัวชี้คุณรายได้ของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศต่อผลผลิตในการเชื่อมโยงไปข้างหน้า

หน่วย : เท่า

รหัส	สาขาการผลิต	ตัวชี้คุณ ทางตรงของ นักท่องเที่ยว ชาวไทย	ตัวชี้คุณ ทางตรงของ นักท่องเที่ยว ชาวตปท.	ตัวชี้คุณ ทางอ้อมของ นักท่องเที่ยว ชาวไทย	ตัวชี้คุณ ทางอ้อมของ นักท่องเที่ยว ชาวตปท.	ตัวชี้คุณ ทั้งหมดของ นักท่องเที่ยว ชาวไทย	ตัวชี้คุณ ทั้งหมดของ นักท่องเที่ยว ชาวตปท.
012	อุตสาหกรรมอื่นๆ	1.69	1.66	1.80	2.30	3.50	3.97
013	โรงแรม	0.00	0.00	1.01	1.00	1.02	1.00
014	ภัตตาคารและเครื่องดื่ม	0.02	0.03	1.02	1.04	1.05	1.07
015	บันเทิง	0.17	0.17	1.21	1.16	1.39	1.33
016	การท่องเที่ยวภายในจังหวัด	36.04	11.76	8.46	5.23	44.51	17.00
017	พาหนะเดินทางภายในจังหวัด	0.08	0.12	1.03	1.08	1.11	1.20
018	ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	0.01	0.02	1.00	1.00	1.01	1.02
019	บริการอื่นๆ	17.31	19.86	10.84	8.64	28.15	28.50
	รวม	0.48	0.51	1.26	1.28	1.74	1.79

ที่มา : คำนวณจากภาคผนวก จ.

จากตารางที่ 4.7 แสดงค่าของตัวทวีคูณของรายได้ของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศต่อผลผลิตในการเชื่อมโยงไปข้างหน้า ซึ่งคำนวณจากการนำผลกระทบในตารางที่ 4.5 มารวบรวมรายได้ของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ ในตารางที่ 4.4

ค่าตัวทวีคูณทั้งหมด (Total Multiplier) พบว่าถ้ารายได้ของนักท่องเที่ยว**ชาวไทย** เพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นทั้งหมดในแต่ละสาขาการผลิต โดยสาขาการผลิตที่เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่

1) การท่องเที่ยวภายในจังหวัด เช่น การให้บริการแก่การขนส่งทางบก เป็นต้น ส่งผลกระทบให้ผลผลิตสาขานี้เพิ่มขึ้น 44.51 ล้านบาท ซึ่งเป็นผลมาจากสาขาดังกล่าวมีค่าตัวทวีคูณทางตรง (กิจกรรมการผลิตโดยตรง) 36.04 เท่า และค่าตัวทวีคูณทางอ้อม (กิจกรรมการผลิตที่เชื่อมโยง) 8.46 เท่า

2) ผักและผลไม้ ส่งผลกระทบให้ผลผลิตสาขานี้เพิ่มขึ้น 41.22 ล้านบาท ซึ่งเป็นผลมาจากสาขาดังกล่าวมีค่าตัวทวีคูณทางตรง (กิจกรรมการผลิตโดยตรง) 36.23 เท่า และค่าตัวทวีคูณทางอ้อม (กิจกรรมการผลิตที่เชื่อมโยง) 4.99 เท่า

3) บริการอื่นๆ เช่น การผลิตไฟฟ้า การก่อสร้างที่อยู่อาศัย และไม้อัดที่อยู่อาศัย เป็นต้น ส่งผลกระทบให้ผลผลิตสาขานี้เพิ่มขึ้น 28.15 ล้านบาท โดยเป็นผลมาจากค่าตัวทวีคูณทางตรง (กิจกรรมการผลิตโดยตรง) 17.31 เท่า และค่าตัวทวีคูณทางอ้อม (กิจกรรมการผลิตที่เชื่อมโยง) 10.84 เท่า

4) (ผลิตผลทางเกษตรกรรม) อื่นๆ เช่น พืชไร่ต่างๆ การเลี้ยงปศุสัตว์ การเลี้ยงสัตว์ปีก เป็นต้น ส่งผลกระทบให้ผลผลิตสาขานี้เพิ่มขึ้น 18.78 ล้านบาท โดยเป็นผลมาจากค่าตัวทวีคูณทางตรง (กิจกรรมการผลิตโดยตรง) 9.68 เท่า และค่าตัวทวีคูณทางอ้อม (กิจกรรมการผลิตที่เชื่อมโยง) 9.10 เท่า

5) เครื่องใช้ไฟฟ้า ส่งผลกระทบให้ผลผลิตสาขานี้เพิ่มขึ้น 7.19 ล้านบาท โดยเป็นผลมาจากค่าตัวทวีคูณทางตรง (กิจกรรมการผลิตโดยตรง) 2.77 เท่า และค่าตัวทวีคูณทางอ้อม (กิจกรรมการผลิตที่เชื่อมโยง) 4.42 เท่า

ในขณะที่พบว่าถ้ารายได้ของนักท่องเที่ยว**ชาวต่างประเทศ**เพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นทั้งหมดในแต่ละสาขาการผลิต โดยสาขาการผลิตที่เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่

1) ผักและผลไม้ ส่งผลกระทบให้ผลผลิตสาขานี้เพิ่มขึ้น 66.58 ล้านบาท ซึ่งเป็นผลมาจากสาขาดังกล่าวมีค่าตัวทวีคูณทางตรง (กิจกรรมการผลิตโดยตรง) 57.29 เท่า และค่าตัวทวีคูณทางอ้อม (กิจกรรมการผลิตที่เชื่อมโยง) 9.29 เท่า

2) บริการอื่นๆ เช่น การผลิตไฟฟ้า การก่อสร้างที่อยู่อาศัย และไม่ใช่ที่อยู่อาศัย เป็นต้น ส่งผลกระทบต่อผลผลิตสาขานี้เพิ่มขึ้น 28.50 ล้านบาท ซึ่งเป็นผลมาจากสาขาดังกล่าว มีค่าตัวทวีคูณทางตรง (กิจกรรมการผลิตโดยตรง) 19.86 เท่า และค่าตัวทวีคูณทางอ้อม (กิจกรรมการผลิตที่เชื่อมโยง) 8.64 เท่า

3) (ผลิตผลทางเกษตรกรรม) อื่นๆ เช่น พืชไร่ต่างๆ การเลี้ยงปศุสัตว์อื่น ๆ การเลี้ยงสัตว์ปีก เป็นต้น ส่งผลกระทบต่อผลผลิตสาขานี้เพิ่มขึ้น 26.77 ล้านบาท โดยเป็นผลมาจากค่าตัวทวีคูณทางตรง (กิจกรรมการผลิตโดยตรง) 12.10 เท่า และค่าตัวทวีคูณทางอ้อม (กิจกรรมการผลิตที่เชื่อมโยง) 14.67 เท่า

4) เครื่องใช้ไฟฟ้า ส่งผลกระทบต่อผลผลิตสาขานี้เพิ่มขึ้น 19.05 ล้านบาท โดยเป็นผลมาจากค่าตัวทวีคูณทางตรง (กิจกรรมการผลิตโดยตรง) 11.00 เท่า และค่าตัวทวีคูณทางอ้อม (กิจกรรมการผลิตที่เชื่อมโยง) 8.05 เท่า

5) การท่องเที่ยวภายในจังหวัด เช่น การให้บริการแก่การขนส่งทางบก เป็นต้น ส่งผลกระทบต่อผลผลิตสาขานี้เพิ่มขึ้น 17.00 ล้านบาท โดยเป็นผลมาจากค่าตัวทวีคูณทางตรง (กิจกรรมการผลิตโดยตรง) 11.76 เท่า และค่าตัวทวีคูณทางอ้อม (กิจกรรมการผลิตที่เชื่อมโยง) 5.23 เท่า

ค่าตัวทวีคูณทางตรง (Direct Multiplier) พบว่าถ้ารายได้ของนักท่องเที่ยวชาวไทย เพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นเฉพาะในส่วนที่จะกระจายไปสู่สาขาการผลิตต่างๆ เพื่อนำไปใช้ในการผลิตขั้นกลาง เพื่อตอบสนองต่อรายได้จากการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น โดยสาขาการผลิตที่เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ สาขาผักและผลไม้ 36.23 เท่า การท่องเที่ยวภายในจังหวัด 36.04 เท่า บริการอื่นๆ 17.31 เท่า เช่น การผลิตไฟฟ้า การก่อสร้างที่อยู่อาศัย และไม่ใช่ที่อยู่อาศัย เป็นต้น (ผลิตผลทางเกษตรกรรม) อื่นๆ 9.68 เท่า เช่น พืชไร่ต่างๆ การเลี้ยงปศุสัตว์อื่น ๆ การเลี้ยงสัตว์ปีก เป็นต้น เครื่องใช้ไฟฟ้า 2.77 เท่า ตามลำดับ

ในขณะที่พบว่าถ้ารายได้ของนักท่องเที่ยวต่างประเทศเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นเฉพาะในส่วนที่จะกระจายไปสู่สาขาการผลิตต่างๆ เพื่อนำไปใช้ในการผลิตขั้นกลาง เพื่อตอบสนองต่อรายได้จากการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น โดยสาขาการผลิตที่เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ สาขาผักและผลไม้ 57.29 เท่า บริการอื่นๆ 19.86 เท่า เช่น การผลิตไฟฟ้า การก่อสร้างที่อยู่อาศัย และไม่ใช่ที่อยู่อาศัย เป็นต้น (ผลิตผลทางเกษตรกรรม) อื่นๆ 12.10 เท่า เช่น พืชไร่ต่างๆ การเลี้ยงปศุสัตว์อื่น ๆ การเลี้ยงสัตว์ปีก เป็นต้น การท่องเที่ยวภายในจังหวัด 11.76 เท่า เครื่องใช้ไฟฟ้า 11.00 เท่า ตามลำดับ

ค่าตัวทวีคูณทางอ้อม (Indirect Multiplier) พบว่าถ้ารายได้ของนักท่องเที่ยว**ชาวไทย**เพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นในส่วนที่ตอบสนองต่อปัจจัยการผลิตขั้นต้น เพื่อตอบสนองต่อรายได้จากการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น โดยสาขาการผลิตที่เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ สาขาบริการอื่นๆ 10.84 เท่า เช่น การผลิตไฟฟ้า การก่อสร้างที่อยู่อาศัย และไม้ใช้ที่อยู่อาศัย เป็นต้น (ผลิตผลทางเกษตรกรรม) อื่นๆ 9.10 เท่า เช่น พืชไร่ต่างๆ การเลี้ยงปศุสัตว์อื่น ๆ การเลี้ยงสัตว์ปีก เป็นต้น การท่องเที่ยวภายในจังหวัด 8.46 เท่า ผักและผลไม้ 4.99 เท่า เครื่องใช้ไฟฟ้า 4.42 เท่า ตามลำดับ

ในขณะที่พบว่าถ้ารายได้ของนักท่องเที่ยว**ชาวต่างประเทศ**เพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นในส่วนที่ตอบสนองต่อปัจจัยการผลิตขั้นต้น เพื่อตอบสนองต่อรายได้จากการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น โดยสาขาการผลิตที่เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ สาขา (ผลิตผลทางเกษตรกรรม) อื่นๆ 14.67 เท่า เช่น พืชไร่ต่างๆ การเลี้ยงปศุสัตว์อื่น ๆ การเลี้ยงสัตว์ปีก เป็นต้น ผักและผลไม้ 9.29 เท่า บริการอื่นๆ 8.64 เท่า เช่น การผลิตไฟฟ้า การก่อสร้างที่อยู่อาศัย และไม้ใช้ที่อยู่อาศัย เป็นต้น เครื่องใช้ไฟฟ้า 8.05 เท่า การท่องเที่ยวภายในจังหวัด 5.23 เท่า ตามลำดับ

โดยเมื่อพิจารณาค่าตัวทวีคูณของรายได้ของนักท่องเที่ยว**ชาวไทย**ทั้งหมด พบว่าถ้ารายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นทั้งหมด 1.74 เท่า ในขณะที่รายได้ของนักท่องเที่ยว**ชาวต่างประเทศ** จะทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นทั้งหมด 1.79 เท่า โดยรายได้ของนักท่องเที่ยว**ชาวไทย**ทำให้เกิดผลผลิตในส่วนที่จะกระจายไปสู่สาขาการผลิตต่างๆ เพื่อนำไปใช้ในการผลิตขั้นกลาง 0.48 เท่า และเป็นผลผลิตในส่วนที่ตอบสนองต่อปัจจัยการผลิตขั้นต้น 1.26 เท่า ในขณะที่รายได้ของนักท่องเที่ยว**ชาวต่างประเทศ** ทำให้เกิดผลผลิตในส่วนที่จะกระจายไปสู่สาขาการผลิตต่างๆ เพื่อนำไปใช้ในการผลิตขั้นกลาง 0.51 เท่า และเป็นผลผลิตในส่วนที่ตอบสนองต่อปัจจัยการผลิตขั้นต้น 1.28 เท่า

สรุปว่า รายได้จากนักท่องเที่ยวชาวไทย ในปี พ.ศ. 2551 จำนวน 64,799.45 ล้านบาท ส่งผลให้เกิดผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหน้าทั้งหมด เท่ากับ 113,022.26 ล้านบาท โดยสาขาพาหนะเดินทางภายในจังหวัดได้รับผลกระทบมากที่สุด เท่ากับ 27,999.88 ล้านบาท เนื่องจากนักท่องเที่ยวชาวไทยไม่นิยมพักค้างคืนในจังหวัด ประกอบกับจังหวัดกรุงเทพมหานครมีระบบขนส่งมวลชนที่สะดวกและหลากหลายให้เลือก จึงมักเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดโดยใช้รถไฟ เรือโดยสาร รถโดยสารประจำทาง รถรับจ้าง รถไฟฟ้า และรถไฟใต้ดิน เป็นต้น (กองการท่องเที่ยว , 2553) ซึ่งผลกระทบที่เกิดขึ้นกับสาขาดังกล่าวเกิดผลกระทบทางอ้อมสูงถึง

26,018.40 ล้านบาท และสาขาการผลิตที่ได้รับผลกระทบสูงเป็นลำดับถัดมา คือ สาขาอุตสาหกรรมอื่นๆ ได้รับผลกระทบจากรายได้นักท่องเที่ยวทั้งหมด เท่ากับ 24,877.27 ล้านบาท เป็นผลมาจากยอดขายสินค้าของฝากและของที่ระลึก โดยแบ่งเป็นผลกระทบทางตรง 12,051.81 ล้านบาท และผลกระทบทางอ้อม 12,825.46 ล้านบาท แต่ในขณะเดียวกันสาขาการผลิตที่มีค่าตัวทวีคูณของรายได้นักท่องเที่ยวในอัตราสูง คือ สาขาการท่องเที่ยวภายในจังหวัด มีค่าตัวทวีคูณทั้งหมดเท่ากับ 44.51 เท่า โดยมีค่าตัวทวีคูณทางตรงสูงถึง 36.04 และสาขาการผลิตที่มีค่าตัวทวีคูณทั้งหมดอัตราสูงในลำดับถัดมา คือ สาขาผักและผลไม้ มีตัวทวีคูณทั้งหมดเท่ากับ 41.22 โดยมีค่าตัวทวีคูณทางตรงสูงถึง 36.23 สังเกตได้ว่าสาขาการผลิตที่ได้รับผลกระทบจากรายได้นักท่องเที่ยวชาวไทยในปริมาณสูง (สาขาพาหนะเดินทางภายในจังหวัด และสาขาอุตสาหกรรมอื่นๆ) และสาขาการผลิตที่มีค่าตัวทวีคูณสูง (สาขาการท่องเที่ยวภายในจังหวัด และสาขาผักและผลไม้) ต่างกัน แสดงให้เห็นว่าสาขาการผลิตที่มีค่าตัวทวีคูณสูงยังไม่ได้รับการพัฒนาและส่งเสริมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำให้สาขาการผลิตดังกล่าวสร้างมูลค่าการผลิตได้ไม่สูงนัก

ในขณะที่รายได้จากนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ในปี พ.ศ. 2551 จำนวน 56,836.92 ล้านบาท ส่งผลให้เกิดผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหน้าทั้งหมด เท่ากับ 101,993.4 ล้านบาท โดยสาขาโรงแรมได้รับผลกระทบมากที่สุด เท่ากับ 27,311.30 ล้านบาท เนื่องจากนักท่องเที่ยวต่างประเทศนิยมพักค้างคืนเพื่อท่องเที่ยวภายในจังหวัด เชื่อมต่อไปยังจังหวัดใกล้เคียง หรือ พักเพื่อเดินทางไปยังต่างประเทศ ในขณะที่นักท่องเที่ยวชาวไทยมักพักค้างคืนบ้านญาติคนรู้จัก หรือโรงแรม ระดับ 3 ดาว ที่ราคาไม่สูงนัก (กองการท่องเที่ยว , 2553) ซึ่งผลกระทบที่เกิดขึ้นกับสาขาดังกล่าวเกิดผลกระทบทางอ้อมสูงถึง 27,277.92 ล้านบาท และสาขาการผลิตที่ได้รับผลกระทบสูงเป็นลำดับถัดมา คือ สาขาบริการอื่นๆ ได้รับผลกระทบจากรายได้นักท่องเที่ยวทั้งหมด เท่ากับ 22,034.65 ล้านบาท เนื่องจากจังหวัดกรุงเทพมหานครมีศิลปวัฒนธรรมและบริการที่หลากหลาย เช่น บริการด้านสุขภาพ สปา การบริหารจัดการขนส่งสินค้าและบริการ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การก่อสร้าง ธุรกิจภาพยนตร์ ธุรกิจจัดประชุมและแสดงสินค้า ธุรกิจออกแบบแฟชั่น และธุรกิจที่ใช้ความโดดเด่นทางวัฒนธรรมและความเป็นไทย เป็นต้น โดยเป็นผลกระทบทางตรงถึง 15,353.05 ล้านบาท และผลกระทบทางอ้อม 6,681.60 ล้านบาท แต่ในขณะเดียวกันสาขาการผลิตที่มีค่าตัวทวีคูณของรายได้นักท่องเที่ยวในอัตราสูง คือ สาขาผักและผลไม้ แสดงให้เห็นว่าสาขาดังกล่าวมีความเชื่อมโยงสูงกว่าสาขาอื่น ๆ (โดยเปรียบเทียบ) กล่าวคือ นักท่องเที่ยว 1 คน ซื้อสินค้าบริการทางตรงหลายอย่าง เช่น เข้าร้านอาหารซื้อผลไม้สด ผลไม้กระป๋อง น้ำผลไม้ จะเชื่อมโยงไปยังสาขาผักและผลไม้สูง ทั้งในผลกระทบรอบแรก และรอบต่อไป โดยมีค่าตัวทวีคูณทั้งหมดเท่ากับ 66.58 เท่า

โดยมีค่าตัวทวิคูณทางตรงสูงถึง 57.29 เท่า สังเกตได้ว่าสาขาการผลิตที่ได้รับผลกระทบจากรายได้นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในปริมาณสูง (สาขาโรงแรม และสาขาบริการอื่น ๆ) และสาขาการผลิตที่มีค่าตัวทวิคูณสูง (สาขาผักและผลไม้) ต่างกัน เช่นเดียวกับกับนักท่องเที่ยวชาวไทย

4.2 ผลการศึกษาแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างทั่วไปของนักท่องเที่ยว ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ในช่วงปี พ.ศ. 2541 – 2551

สถานการณ์การเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศโดยรวมในปี พ.ศ. 2551 ยังคงเพิ่มขึ้นในทิศทางบวก แม้จะมีปัจจัยลบที่กระทบต่อบรรยากาศในการเดินทางท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง อาทิปัญหาความวุ่นวายทางการเมือง ความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบกับประเด็นปัญหาทางด้านเศรษฐกิจของประเทศ แต่ปัจจัยเหล่านี้กลับไม่ส่งผลต่อจำนวนการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ เนื่องจากยังมีปัจจัยบวกที่แข็งแกร่งคอยสนับสนุนให้จำนวนนักท่องเที่ยวยังคงขยายตัวเพิ่มขึ้น แม้จะเป็นการเพิ่มขึ้นในลักษณะชะลอตัว โดยในปี พ.ศ. 2551 จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.67 (สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว, 2552, หน้า 14) ในขณะที่ในปี พ.ศ. 2549 เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.28

สำหรับจังหวัดกรุงเทพมหานครนั้น แม้จะอยู่ท่ามกลางความวุ่นวายทางการเมืองและปัญหาเศรษฐกิจ แต่เนื่องจากกรุงเทพมหานครเป็นจังหวัดที่เป็นเมืองหลวงของประเทศไทยและมีประชากรมากที่สุดในประเทศไทยด้วยนั้น นับเป็นศูนย์กลางในทุกด้านของประเทศ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเงินการธนาคาร การค้า และการลงทุน รวมถึงด้านอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการปกครอง การศึกษา การคมนาคมขนส่ง และการสื่อสาร ทำให้จังหวัดกรุงเทพมหานครยังคงเป็นแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมอันดับหนึ่งของไทยที่ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ซึ่งสะท้อนได้จากจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้ด้านการท่องเที่ยวที่ครองส่วนแบ่งตลาดมากที่สุดมาโดยตลอดในช่วงหลายปีที่ผ่านมาเมื่อเทียบกับจังหวัดอื่นๆของประเทศไทย ด้วยจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 25-28 ของจำนวนนักท่องเที่ยวโดยรวมที่เดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทย และมีรายได้จากนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 45-48 ของรายได้โดยรวมที่เกิดจากการท่องเที่ยวในไทยในแต่ละปี (กองการท่องเที่ยว, 2552) นอกจากนี้ ในปี 2551 ที่ผ่านมา จังหวัดกรุงเทพมหานครยังได้รับเลือกให้เป็นเมืองที่น่าท่องเที่ยวอันดับหนึ่งในโลก

ประจำปี 2551 จากการจัดอันดับโดยนิตยสาร Travel & leisure ซึ่งเป็นนิตยสารชั้นนำด้านการท่องเที่ยวในต่างประเทศด้วย

4.2.1 โครงสร้างทั่วไปของนักท่องเที่ยวชาวไทย ในช่วงปี พ.ศ. 2541 – 2551

4.2.1.1 จำแนกตามถิ่นที่อยู่

นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดกรุงเทพมหานครมาจากถิ่นที่อยู่ในแต่ละภาคของประเทศไทยมีสัดส่วนที่แตกต่างกัน จะเห็นได้จากข้อมูลในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 – 2550 (ข้อมูลปี พ.ศ. 2551 ไม่มีการจำแนกข้อมูลในหัวข้อนี้ เนื่องจากตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 เป็นต้นไป สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นหน่วยงานจัดเก็บรวบรวมข้อมูลสถิติการท่องเที่ยวแทนการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย) จำแนกตามถิ่นที่อยู่ ซึ่งแสดงไว้ในตารางที่ ภาคผนวกที่ ข.1

เมื่อพิจารณาแยกตามถิ่นที่อยู่ในภูมิภาคต่างๆ ของประเทศ จะเห็นว่านักท่องเที่ยวที่มีถิ่นที่อยู่ในภาคกลางเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดมากเป็นอันดับหนึ่ง คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 20.86 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด รองลงมาได้แก่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 20.47 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด ภาคตะวันออก คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 19.05 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด ภาคใต้ คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 18.03 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด ภาคเหนือ คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 16.87 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด และภาคตะวันตก คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 9.40 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด ตามลำดับ

นักท่องเที่ยวจากภาคกลางมีจำนวนเพิ่มขึ้นมากกว่า 4 เท่าตัว จาก 2,291,763 คน ในปี พ.ศ. 2541 เป็น 9,934,076 คนในปี พ.ศ. 2550 โดยคิดเป็นอัตราเพิ่มโดยเฉลี่ยจำนวน 764,231 คนต่อปี

นักท่องเที่ยวจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีจำนวนลดลงมากกว่า 0.85 เท่าตัว จาก 3,199,272 คนในปี พ.ศ. 2541 เป็น 2,707,347 คนในปี พ.ศ. 2550 โดยคิดเป็นอัตราการลดโดยเฉลี่ยจำนวน 49,192 คนต่อปี แต่อย่างไรก็ดีจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือยังคงมีสัดส่วนในการเดินทางมาเยือนจังหวัดกรุงเทพมหานครสูงกว่าภาคอื่นๆ มาก ทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวสูงสุดเป็นอันดับสองรองจากภาคกลาง

นักท่องเที่ยวจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีจำนวนเพิ่มขึ้นมากกว่า 0.86 เท่าตัว จาก 2,865,701 คนในปี พ.ศ. 2541 เป็น 3,312,320 คนในปี พ.ศ. 2550 โดยคิดเป็นอัตราเพิ่มโดยเฉลี่ยจำนวน 44,661 คนต่อปี

นักท่องเที่ยวจากภาคใต้มีจำนวนเพิ่มขึ้นมากกว่า 0.72 เท่าตัว จาก 2,591,368 คนในปี พ.ศ. 2541 เป็น 3,579,823 คนในปี พ.ศ. 2550 โดยคิดเป็นอัตราเพิ่มโดยเฉลี่ยจำนวน 98,845 คนต่อปี

นักท่องเที่ยวจากภาคเหนือมีจำนวนเพิ่มขึ้นมากกว่า 0.9 เท่าตัว จาก 2,444,190 คนในปี พ.ศ. 2541 เป็น 2,457,294 คนในปี พ.ศ. 2550 โดยคิดเป็นอัตราเพิ่มโดยเฉลี่ยจำนวน 1,310 คนต่อปี

นักท่องเที่ยวจากภาคตะวันตกมีจำนวนเพิ่มขึ้นมากกว่า 5.25 เท่าตัว จาก 444,605 คนในปี พ.ศ. 2546 เป็น 2,334,228 คนในปี พ.ศ. 2550 โดยคิดเป็นอัตราเพิ่มโดยเฉลี่ยจำนวน 377,924 คนต่อปี

จะเห็นได้ว่าตลอดระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา ถึงแม้ว่าการท่องเที่ยวของจังหวัด กรุงเทพมหานครจะมีอุปสรรคบ้าง เช่น ปัญหาเชิงโครงสร้างต่างๆ เช่น แหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรมมาก ปัญหาการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว การเอาวัดเอาเปรียบนักท่องเที่ยว มาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว รวมถึงการชุมนุมทางการเมืองที่ยืดเยื้อ แต่การท่องเที่ยวจังหวัด กรุงเทพมหานครยังคงมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องทุกปี จึงก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงต่อผลทางเศรษฐกิจได้ไม่มากนัก

4.2.1.2 ระยะเวลาพำนักเฉลี่ย

ระยะเวลาพำนัก หมายถึงเวลาดำรงคือนของนักท่องเที่ยว ซึ่งต้องนานกว่า 24 ชั่วโมงขึ้นไป (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2541, หน้า 2) ระยะเวลาพำนักที่นานขึ้น หมายถึงโอกาสที่นักท่องเที่ยวจะใช้จ่ายระหว่างที่พำนักอยู่ในจังหวัดก็จะสูงขึ้นด้วย อันทำให้เกิดผลทางเศรษฐกิจสูงตามไปด้วย

จากตารางภาคผนวกที่ ข.2 จะเห็นได้ว่าระยะเวลาพำนักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดกรุงเทพมหานครแม้จะมีแนวโน้มขยายตัว แต่ในบางปีมีอัตราเพิ่มลดไม่คงที่ ทั้งนี้เนื่องจากระบบการคมนาคมขนส่งเชื่อมต่อไปยังจังหวัดอื่นมีความคล่องตัว เดินทางสะดวกมากขึ้น ทำให้นักท่องเที่ยวบางรายเดินทางไปพักในจังหวัดใกล้เคียงเนื่องจากอัตราค่าที่พักประหยัดกว่า (กองการท่องเที่ยว, 2547, หน้า 8)

4.2.1.3 รายได้จากการท่องเที่ยว

รายได้จากการท่องเที่ยวในแต่ละปีเกิดจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวภายในจังหวัด โดยคิดคำนวณจากผลคูณระหว่างจำนวนนักท่องเที่ยวภายในจังหวัด (คน) คูณ จำนวนวันพักเฉลี่ย (วัน) คูณ ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวันต่อคน (บาท/วัน/คน) จากตารางภาคผนวกที่ ข.3 ในช่วง 11 ปี ที่ผ่านมา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541-2551 รายได้จากการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยสูงสุดในปี พ.ศ. 2549 โดยขยายตัวจากปีก่อนคิดเป็นร้อยละ 3.22 เนื่องมาจากในปี พ.ศ. 2549 มีปัจจัยบวก ได้แก่ การจัดงานเฉลิมฉลองครบรอบการครองราชย์ 60 ปี ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวตลอดทั้งปี , การเปิดใช้สนามบินสุวรรณภูมิ และความชัดเจนของนโยบายการเปิดเสรีทางการบินของไทย ส่งผลให้มีการขยายจำนวนเที่ยวบินและเส้นทางบินใหม่ๆ ของสายการบินต่างประเทศ มากขึ้น อาทิ การบินเชื่อมสิงคโปร์ – ไทย – รัสเซีย รวมทั้งการเปิดเส้นทางบินใหม่และเพิ่มเที่ยวบินตรงของสายการบินไทย เช่น เส้นทางจากมอสโก ลอสแอนเจลิส นิวยอร์ก โยฮันเนสเบิร์ก เป็นต้น

แต่อย่างไรก็ดีแนวโน้มรายได้จากการท่องเที่ยวในปี พ.ศ. 2550-2551 ชะลอตัวลงด้วยเหตุนี้ภาครัฐจึงมีการสร้างและปรับแผนกลยุทธ์ทางการท่องเที่ยว เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวไทยนิยมเที่ยวในประเทศทดแทนนักท่องเที่ยวต่างประเทศที่หายไป โดยการส่งเสริมการจัดประชุมและสัมมนาภายในประเทศ เพื่อช่วยเหลือธุรกิจท่องเที่ยว โดยอาจนำค่าใช้จ่ายในส่วนนี้มาหักเป็นค่าลดหย่อนในการคำนวณเงินได้ เพื่อเสียภาษีได้ ในขณะที่เดียวกันผู้ประกอบการหลายค่ายส่วนใหญ่ไม่ว่าจะเป็นธุรกิจโรงแรม บริษัททัวร์ สายการบิน ร้านอาหาร และร้านของที่ระลึก รวมถึงรถเช่าบริการจำเป็นต้องมีการปรับแผนธุรกิจใหม่ เน้นตลาดสัมมนาในประเทศช่วงวันธรรมดา และตลาดนักท่องเที่ยวช่วงวันหยุด เพื่อให้มีรายได้หมุนเวียนต่อเนื่อง รวมทั้งต้องลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นลงหาพันธมิตรทางธุรกิจ เพื่อลดค่าใช้จ่ายและเพิ่มศักยภาพด้านการตลาด

4.2.1.4 การใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวันต่อคนของนักท่องเที่ยว

ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวันต่อคนของนักท่องเที่ยวชาวไทย จากตารางภาคผนวกที่ ข.4 จะเห็นได้ว่าตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 – 2547 นักท่องเที่ยวชาวไทยมีการใช้จ่ายเฉลี่ยเพิ่มขึ้นตามลำดับ จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2548 – 2551 นักท่องเที่ยวมีการใช้จ่ายเฉลี่ยลดลงเรื่อยๆ และเริ่มดีขึ้นในปี พ.ศ. 2551 เนื่องจากภาครัฐและเอกชนได้ปรับแผนการตลาดที่หันมาเน้นคนไทยมากขึ้น และสร้างโอกาสในการขยายตลาดโดยเฉพาะกลุ่มเป้าหมายที่เป็นตลาดนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่มมากขึ้น เช่น การท่องเที่ยวเพื่อการแต่งงานฮันนีมูน การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เป็นต้น เพราะนอกจากจะเป็นการสร้างมูลค่าให้แก่กิจกรรมในการเดินทาง สถานที่ท่องเที่ยว ที่พัก ร้านอาหาร และแหล่งช้อปปิ้ง ที่มีให้เลือกในรูปแบบที่หลากหลายแล้ว ยังเป็นแนวทางในการนำเสนอสินค้าและบริการที่สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวแต่ละกลุ่มที่มีความแตกต่างกันออกไปได้อย่างเหมาะสมด้วย ขณะเดียวกันยังเป็นทางเลือกใหม่ที่น่าจะสามารถกระตุ้นความสนใจของผู้บริโภคในยุคที่พฤติกรรมนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยต่างหันมาเน้นความคุ้มค่าของราคาได้บ้างพอสมควร

4.2.1.5 โครงสร้างการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทย

โครงสร้างค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวแบ่งได้เป็น 7 หมวด ได้แก่ 1) ค่าที่พัก 2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม 3) ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก 4) ค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิง 5) ค่าบริการท่องเที่ยวภายในจังหวัด 6) ค่าพาหนะเดินทางในจังหวัด 7) ค่าใช้จ่ายอื่นๆ จากตารางภาคผนวกที่ ข.5 จะเห็นได้ว่าตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 – 2547 แนวโน้มการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวขยายตัว จนกระทั่งปี พ.ศ. 2548 – 2550 สัดส่วนการใช้จ่ายหดตัวอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากปัญหาความไม่สงบทางการเมืองโดยจังหวัดกรุงเทพมหานครเป็นศูนย์กลางการเคลื่อนไหวทางการเมืองของผู้ชุมนุมกลุ่มต่างๆ และเริ่มดีขึ้นในปี พ.ศ. 2551 เนื่องจากรัฐบาลประกาศให้มีการจัดการเลือกตั้งใหม่ในปลายเดือนธันวาคม 2550 ส่งผลให้นักท่องเที่ยวคลายความกังวล และเชื่อมั่นในการเดินทางมาใช้จ่ายในจังหวัดกรุงเทพมหานครมากขึ้น

4.2.2 โครงสร้างทั่วไปของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ในช่วงปี พ.ศ. 2541 – 2551

4.2.2.1 จำแนกตามถิ่นที่อยู่

นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดกรุงเทพมหานคร มาจากหลายๆ ภูมิภาคของโลก โดยสามารถจำแนกออกได้ 6 ภูมิภาคด้วยกัน ดังนี้

ภูมิภาคที่ 1 อเมริกา ได้แก่ สหรัฐอเมริกา แคนาดา บราซิล เป็นต้น

ภูมิภาคที่ 2 ยุโรป ได้แก่ ฝรั่งเศส อังกฤษ เยอรมัน กลุ่มประเทศสแกนดิเนเวีย (เดนมาร์ก ฟินแลนด์ นอร์เวย์ และสวีเดน) เป็นต้น

ภูมิภาคที่ 3 โอเชียเนีย ได้แก่ ออสเตรเลีย เป็นต้น

ภูมิภาคที่ 4 เอเชีย ได้แก่ เอเชียตะวันออก (จีน ฮองกง ญี่ปุ่น เกาหลี เป็นต้น) ตะวันออกเฉียงใต้ (มาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ เป็นต้น) ใต้ (อินเดีย ปากีสถาน เป็นต้น) เป็นต้น

ภูมิภาคที่ 5 ตะวันออกกลาง ได้แก่ อิสราเอล คูเวต เป็นต้น

ภูมิภาคที่ 6 แอฟริกา ได้แก่ อียิปต์ แอฟริกาใต้ เป็นต้น

จากข้อมูลนักท่องเที่ยวทั้งหมดที่เดินทางมาจังหวัดกรุงเทพมหานคร ในช่วงเวลา 11 ปีที่ผ่านมา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541-2551 จำแนกตามถิ่นที่อยู่ ซึ่งแสดงไว้ในตารางภาคผนวกที่ ข.6 โดยรวมจะเห็นว่าเป็นผลสำเร็จจากการที่รัฐบาลได้สนับสนุนโดยการสร้างความเข้มแข็งให้กับการท่องเที่ยวของไทยภายใต้ Brand “Amazing Thailand” สร้างความแตกต่างที่เหนือกว่าคู่แข่ง การนำเสนอสินค้าและบริการท่องเที่ยวสู่ตลาดโลก เพื่อสื่อถึงประสบการณ์ต่างๆ ที่นักท่องเที่ยวจะได้รับและเกิดความ Amazing ต่อประเทศไทย จากจุดแข็งของสินค้าและบริการที่มีอยู่อย่างหลากหลาย จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2550 - 2551 จำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศลดจำนวนลงเนื่องจากเกิดปัญหาความวุ่นวายทางการเมืองและเหตุระเบิดในคืนวันที่ 31 ธันวาคม 2549 รวมไปถึงเหตุการณ์ต่างๆ ภายในประเทศที่ส่งผลกระทบต่อนักท่องเที่ยวต่างประเทศ อาทิ

- ไฟไหม้โรงแรมแมนดาริน จังหวัดกรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 4 กันยายน 2550 มีผู้บาดเจ็บจากเหตุการณ์ 16 ราย และส่งผลให้นักท่องเที่ยวบางประเทศ เช่น ญี่ปุ่น หันมาให้ความสนใจมาตรฐานของระดับโรงแรมในการเลือกซื้อแพคเกจท่องเที่ยว

- ผลพวงจากเหตุการณ์เครื่องบินลื่นไถลออกนอกรันเวย์ ของสายการบิน One-Two-Go ณ สนามบินนานาชาติภูเก็ต เมื่อวันที่ 16 กันยายน 2550 มีผู้เสียชีวิต 90 ราย บาดเจ็บ 40 ราย ส่งผลกระทบต่อให้นักท่องเที่ยวยกเลิกการเดินทางเข้าประเทศไทย และสายการบินระหว่างประเทศยกเลิกทำการบินเข้าไทย 7 เที่ยวบิน ซึ่งกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดกรุงเทพมหานครด้วยเช่นกัน

เมื่อพิจารณาแยกตามภูมิภาคต่างๆ แล้ว จะเห็นว่าในปี พ.ศ.2550 นักท่องเที่ยวที่มีถิ่นที่อยู่ในภูมิภาคเอเชียเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดกรุงเทพมหานครมากเป็นอันดับหนึ่ง คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 49.57 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด รองลงมาได้แก่ ยุโรป คิดเป็นสัดส่วน

ร้อยละ 26.65 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด แอฟริกา คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 5.59 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด อเมริกา คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 8.62 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด โอเชียเนีย คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 5.40 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด และตะวันออกกลาง คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 4.17 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด ตามลำดับ ซึ่งนักท่องเที่ยวในเกือบทุกภูมิภาคมีการขยายตัวขึ้นจากปีที่ผ่านมา ยกเว้นในภูมิภาคเอเชีย และตะวันออกกลาง ทั้งนี้เนื่องจากนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่คลายกังวลจากปัญหาความไม่สงบทางการเมืองและเชื่อมั่นในการท่องเที่ยวประเทศไทยมากขึ้น เพราะเริ่มมีความชัดเจนทางการเมืองโดยประกาศให้มีการเลือกตั้งใหม่ในปี พ.ศ. 2550 แต่เนื่องจากกลุ่มภูมิภาคเอเชีย และตะวันออกกลางค่อนข้างมีความอ่อนไหวต่อสถานการณ์ความไม่ปลอดภัยที่เกิดขึ้นในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ทำให้หันไปท่องเที่ยวในภูมิภาคอื่นของไทยโดยเฉพาะการท่องเที่ยวทะเลทางภาคใต้ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2550, หน้า 5)

นักท่องเที่ยวจากภูมิภาคเอเชียมีจำนวนเพิ่มขึ้นมากกว่า 1.5 เท่าตัว จาก 3,712,971 คนในปี พ.ศ. 2541 เป็น 5,764,117 คน ในปี พ.ศ. 2550 คิดเป็นอัตราเพิ่มโดยเฉลี่ยร้อยละ 0.16 ต่อปี โดยประเทศที่สำคัญ ได้แก่ มาเลเซีย ญี่ปุ่น สิงคโปร์ ไต้หวัน ฮองกง จีน และเกาหลี

นักท่องเที่ยวจากภูมิภาคยุโรปมีจำนวนเพิ่มขึ้นมากกว่า 1.50 เท่าตัว จาก 2,052,347 คนในปี พ.ศ. 2541 เป็น 3,098,506 คน ในปี พ.ศ. 2550 คิดเป็นอัตราเพิ่มโดยเฉลี่ยร้อยละ 0.16 ต่อปี โดยประเทศที่สำคัญ ได้แก่ เยอรมัน อังกฤษ ฝรั่งเศส และอิตาลี

นักท่องเที่ยวจากภูมิภาคแอฟริกา มีจำนวนเพิ่มขึ้นมากกว่า 19 เท่าตัว จาก 32,772 คนในปี พ.ศ. 2541 เป็น 649,820 คน ในปี พ.ศ. 2550 คิดเป็นอัตราเพิ่มโดยเฉลี่ยร้อยละ 1.99 ต่อปี โดยประเทศที่สำคัญ ได้แก่ แอฟริกาใต้

นักท่องเที่ยวจากภูมิภาคอเมริกามีจำนวนเพิ่มขึ้นมากกว่า 2.53 เท่าตัว จาก 397,967 คนในปี พ.ศ. 2541 เป็น 1,004,040 คน ในปี พ.ศ. 2550 คิดเป็นอัตราเพิ่มโดยเฉลี่ยร้อยละ 0.26 ต่อปี โดยประเทศที่สำคัญ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา

นักท่องเที่ยวจากภูมิภาคโอเชียเนียมีจำนวนเพิ่มขึ้นมากกว่า 3.70 เท่าตัว จาก 166,164 คนในปี พ.ศ. 2541 เป็น 627,568 คน ในปี พ.ศ. 2550 คิดเป็นอัตราเพิ่มโดยเฉลี่ยร้อยละ 0.38 ต่อปี โดยประเทศที่สำคัญ ได้แก่ ออสเตรเลีย

สุดท้าย นักท่องเที่ยวจากภูมิภาคตะวันออกกลางมีจำนวนเพิ่มขึ้นมากกว่า 2.20 เท่าตัว จาก 219,856 คนในปี พ.ศ. 2541 เป็น 484,407 คน ในปี พ.ศ. 2550 คิดเป็นอัตราเพิ่มโดยเฉลี่ยร้อยละ 0.23 ต่อปี โดยประเทศที่สำคัญ ได้แก่ อิสราเอล และซาอุดีอาระเบีย

จะเห็นได้ว่าตลอดระยะเวลา 11 ปีที่ผ่านมา จำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศที่ท่องเที่ยวในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ขยายตัวอย่างต่อเนื่อง แต่สะดุดในปี พ.ศ. 2550 เนื่องจากปัญหาความไม่สงบภายในประเทศเป็นสำคัญ

4.2.2.2 ระยะเวลาพำนักเฉลี่ย

จากตารางภาคผนวกที่ ข.7 จะเห็นได้ว่าเฉลี่ยโดยรวมแล้วในช่วงตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541-2551 นักท่องเที่ยวต่างประเทศมีระยะเวลาพำนักอยู่ในจังหวัดกรุงเทพมหานครเฉลี่ย 3.29 วัน และมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องทุกปี ยกเว้นในปี พ.ศ. 2549 - 2550 ที่นักท่องเที่ยวต่างประเทศมีระยะเวลาพำนักเฉลี่ยสั้นกว่าปีที่ผ่านมา และขยายตัวขึ้นอย่างรวดเร็วในปี พ.ศ. 2551

4.2.1.3 รายได้จากการท่องเที่ยว

จากตารางภาคผนวกที่ ข.8 ในช่วง 11 ปีที่ผ่านมา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541-2551 รายได้จากการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างประเทศสูงสุดในปีพ.ศ. 2548 โดยขยายตัวจากปีก่อนคิดเป็นร้อยละ 6.79 เนื่องจากในปี พ.ศ. 2548 มีปัจจัยบวก ได้แก่ ความชัดเจนของนโยบายการเปิดเสรีทางการบินและเส้นทางบินใหม่ๆ ของสายการบินต่างประเทศมากขึ้น อาทิ การบินเชื่อมสิงคโปร์-ไทย-รัสเซีย รวมทั้งการเปิดเส้นทางบินใหม่และเพิ่มเที่ยวบินตรงของสายการบินไทย เช่น เส้นทางจากมอสโก ลอสแอนเจลิส นิวยอร์ก โยฮันเนสเบิร์ก เป็นต้น การเปิดใช้สนามบินสุวรรณภูมิ และการเปิดตัวของสินค้าทางการท่องเที่ยวใหม่ๆ เช่น สยามพารากอน ฯลฯ เป็นต้น และหดตัวในปี พ.ศ. 2549 - 2550 เนื่องจากการระบาดของไข้หวัดนก ภาวะราคาน้ำมันและอัตราเงินเฟ้อที่ปรับตัวเพิ่มสูงขึ้น ตลอดจนปัญหาความไม่สงบทางการเมือง และกลับมาพลิกฟื้นได้ในปี พ.ศ. 2551 โดยรัฐบาลและเอกชนได้ร่วมมือกันเร่งฟื้นฟูภาพลักษณ์ด้านความปลอดภัยและดึงความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยวต่างประเทศให้กลับคืนมา พร้อมทั้งดำเนินกิจกรรมด้านการตลาดหลากหลายรูปแบบ เพื่อกระตุ้นตลาดนักท่องเที่ยวต่างประเทศให้ฟื้นตัวกลับสู่ภาวะปกติโดยเร็ว ด้วยวิธีการจัดโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยิ่งใหญ่ มีมาตรการที่สร้างความมั่นใจให้กับนักท่องเที่ยว ปรับแผนการตลาดใหม่เน้นตลาดภูมิภาคเอเชีย และตะวันออก สร้างจุดขายใหม่ๆ ที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ และเชิญบริษัทท่องเที่ยว และสื่อมวลชนต่างประเทศ เข้า

มาสัมผัสสถานที่ท่องเที่ยวจริง ๆ เพื่อให้เห็นถึงความปลอดภัยของไทย และขณะเดียวกันการออกไปโรดโชว์ และร่วมงานแสดง และขายสินค้าด้านท่องเที่ยวในต่างประเทศ เพื่อเพิ่มโอกาสทางธุรกิจของผู้ประกอบการไทยในการเจรจาธุรกิจกับบริษัทนำเที่ยวของต่างประเทศ สอดคล้องกับการที่ภาครัฐต้องจัดการประชุม และสัมมนาในระดับนานาชาติให้เข้ามาจัดงานในประเทศไทยเพิ่มขึ้น รวมทั้งจัดทำแพ็คเกจนำเที่ยวราคาประหยัด และมีความคุ้มค่ากับเงินที่ต้องจ่ายไป เพื่อให้สอดคล้องกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยวต่างประเทศ ที่จะใช้จ่ายประหยัดมากขึ้นด้วยข้อจำกัดจากภาวะเศรษฐกิจ

4.2.1.4 การใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวันต่อคนของนักท่องเที่ยว

ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวันต่อคนของนักท่องเที่ยวต่างประเทศ จากตารางภาคผนวกที่ ข.9 จะเห็นได้ว่าตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 – 2545 นักท่องเที่ยวต่างประเทศมีการใช้จ่ายเฉลี่ยเพิ่มขึ้นตามลำดับ และสะดุดตัวลงในปี พ.ศ. 2546 เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคซาร์สที่ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวไทยทั่วประเทศ และต่อเนื่องไปถึงในปี พ.ศ. 2548 – 2550 นักท่องเที่ยวต่างประเทศมีการใช้จ่ายเฉลี่ยลดลงเรื่อยๆ เนื่องจากเหตุความไม่สงบทางการเมืองทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวหดตัวลง ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับภาคท่องเที่ยว และบริการตลอดจนรูปแบบทัวร์ถูกยกเลิก ส่งผลกระทบต่อเนื่องเป็นลูกโซ่ไปยังธุรกิจต่าง ๆ ทั้งธุรกิจโรงแรม รีสอร์ท ร้านจำหน่ายสินค้าของที่ระลึก ภัตตาคาร ร้านอาหาร สถานบันเทิง ธุรกิจนำเที่ยว และมัคคุเทศก์ รวมถึงธุรกิจบริการด้านการขนส่ง และเริ่มดีขึ้นในปี พ.ศ. 2551 เนื่องจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยร่วมกับจังหวัดกรุงเทพมหานคร กระตุ้นการท่องเที่ยวและใช้กลยุทธ์ที่หลากหลาย โดยมุ่งเน้นการตอกย้ำจุดแข็งในด้านภาพลักษณ์มิตรไมตรี และสีสันของแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย ภายใต้การชูจุดขายภาพลักษณ์ที่โดดเด่นโดยชูภาพลักษณ์ “วิถีชีวิตเมืองกรุง” (The Touch of Bangkok) นำเสนอบรรยากาศของชุมชนชาวบางกอกดั้งเดิม ที่แฝงอยู่ในชีวิตทันสมัยสไตล์ชาวกรุงปัจจุบัน ซึ่งถือเป็นเสน่ห์สำหรับนักท่องเที่ยวต่างประเทศ

4.2.1.5 โครงสร้างการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

โครงสร้างค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวแบ่งได้เป็น 7 หมวด ได้แก่ 1) ค่าที่พัก 2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม 3) ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก 4) ค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิง 5) ค่าบริการท่องเที่ยวภายในจังหวัด 6) ค่าพาหนะเดินทางในจังหวัด 7) ค่าใช้จ่ายอื่นๆ จากตารางภาคผนวกที่ ข.10 จะเห็นได้ว่าตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 – 2547 โดยภาพรวมมีแนวโน้มขยายตัว แม้ว่าสะดุดลงในปี พ.ศ. 2546 แต่กลับมาฟื้นตัวได้ในปี พ.ศ. 2547 จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2548 – 2551 ที่สัดส่วนการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวหดตัวลงอย่างต่อเนื่อง เป็นผลกระทบ

จากเหตุการณ์ธรณีพิบัติภัยใน 3 จังหวัดภาคใต้แถบอันดามัน (ภูเก็ต กระบี่ พังงา) ทำให้นักท่องเที่ยวต่างประเทศยกเลิกการเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทย และสืบเนื่องไปถึงปัญหาความไม่สงบทางการเมืองการปิดสนามบินสุวรรณภูมิ ทำให้ความเชื่อมั่นในเรื่องความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวลดลง (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย , 2551, หน้า 8)

4.2.3 สถานะปัจจุบันและแนวโน้มของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจังหวัดกรุงเทพมหานคร

4.2.3.1 สถานะปัจจุบันของท่องเที่ยวจังหวัดกรุงเทพมหานคร ในปี พ.ศ. 2551

บรรยากาศแหล่งท่องเที่ยวโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างคึกคัก ในช่วงไตรมาสที่ 1 บรรยากาศอยู่ในเกณฑ์คึกคักมาก เนื่องจากมีพระราชพิธีพระพินางฯ พลกนิกรชาวไทยทั่วทุกภาคต่างร่วมใจกันเดินทางมาร่วมพิธีเคารพพระศพ ชาวต่างประเทศก็ให้ความสนใจในพระราชพิธีในไตรมาสที่ 2 บรรยากาศแหล่งท่องเที่ยวค่อนข้างคึกคักอย่างต่อเนื่องเพราะโดยปกติกรุงเทพฯ สามารถมาเที่ยวได้ตลอดปี สำหรับไตรมาสที่ 3 บรรยากาศแหล่งท่องเที่ยวค่อนข้างเงียบเหงาในบางพื้นที่เนื่องจากเหตุการณ์ทางการเมือง ทำให้เกิดจลาจลขึ้นหลายครั้ง ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความระแวงไม่กล้าที่จะเดินทางท่องเที่ยวภายในจังหวัดเท่าไรนัก ส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศจะเที่ยวตามแหล่งที่พัก เช่น ตรอกข้าวสาร และในไตรมาสที่ 4 บรรยากาศอยู่ในเกณฑ์คึกคักมาก ในช่วงเดือนตุลาคม เดือนพฤศจิกายนเพราะทางกรุงเทพมหานครได้จัดนิทรรศการเกี่ยวกับพระพินางฯ ขึ้นที่บริเวณสนามหลวงมีนักท่องเที่ยวชาวไทยจากทุกภาคเข้ามาเข้าชมถ่ายรูปภายในงานกันเป็นแสนคนต่อวัน ส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศก็ให้ความสนใจเข้าชมถ่ายรูปภายในงานเช่นกัน แต่ในช่วงเดือนธันวาคมได้เกิดเหตุการณ์ปิดสนามบินสุวรรณภูมิ ทำให้มีผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของไทยโดยตรง เนื่องจากชาวต่างประเทศขาดความเชื่อถือถึงขั้นบางประเทศประกาศห้ามไม่ให้เข้าประเทศไทยเพราะกลัวจะไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินถึงอย่างไรนักเที่ยวชาวต่างประเทศอีกหลายคนก็ตกค้างจากการปิดสนามบินก็ยังไว้ใจว่าประเทศไทยยังเป็นประเทศที่เขาชื่นชอบประเทศหนึ่งและยังคิดจะมาเที่ยวต่อไป (กองการท่องเที่ยว, 2552, หน้า 19) นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ นิยมไปเที่ยววัดตามเกาะรัตนโกสินทร์ ร้านอาหาร/ผับที่ถนนสีลม ห้างสรรพสินค้า ศูนย์จำหน่ายสินค้าต่าง ๆ งานนิทรรศการต่าง ๆ เป็นต้น สินค้าที่นิยมซื้อในแต่ละแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยว สินค้าที่นักท่องเที่ยวชอบซื้อมากที่สุด ประตุน้ำ เสื้อผ้า พันธุ์ทิพย์ อุปรกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ จตุจักร ของที่ระลึกต่าง ๆ สะพานเหล็ก เครื่องใช้ไฟฟ้า สำเพ็ง เครื่องใช้ในบ้าน ของที่ระลึก ปากคลองตลาด ดอกไม้ พายุรด ผ้า เสื้อผ้า ตลาดเปิดท้าย ของกิน ของใช้ เสื้อผ้ามือสอง ร้านจิมทอมสัน ผ้าไหม กระเป๋า ห้างสรรพสินค้า สินค้าแบรนด์เนม

- แรงจูงใจในการเดินทางและแหล่งท่องเที่ยว

แรงจูงใจสำคัญที่ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาจังหวัดกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ระยะทาง เวลาในการเดินทาง และช่วงเทศกาล ตามลำดับ สำหรับนักท่องเที่ยวไทยนั้น แรงจูงใจสำคัญที่มาจังหวัดกรุงเทพมหานคร คือ ระยะทาง ช่วงเทศกาล และเวลาในการเดินทาง โดยปัจจัยทั้งสามสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวมาจังหวัดกรุงเทพมหานคร ได้มากกว่าร้อยละ 69 ส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ร้อยละ 33 มาจังหวัดกรุงเทพมหานคร เพราะมีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ รองลงมาร้อยละ 18 เป็นเพราะใช้เวลาในการเดินทางไม่มากสำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ แรงจูงใจที่สำคัญ ได้แก่ เวลาในการเดินทางระยะทาง และแหล่งท่องเที่ยวตามลำดับ โดยปัจจัยทั้งสามสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวมาจังหวัดกรุงเทพมหานครมากกว่าร้อยละ 69

สถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัดที่นักเดินทางนิยมไปเที่ยวมากที่สุด 3 อันดับแรก ของนักเดินทางชาวไทย ได้แก่ แหล่งช้อปปิ้ง วัด และพิพิธภัณฑ์ ส่วนนักเดินทางชาวต่างประเทศนิยมเที่ยว แหล่งช้อปปิ้ง วัด และแหล่งบันเทิงนันทนาการ ตามลำดับ

4.2.3.2 แนวโน้มของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจังหวัดกรุงเทพมหานคร

อย่างไรก็ตาม แม้จะมีปัจจัยลบทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศ ตั้งแต่ในช่วงครึ่งหลังของปี 2551 และได้ต่อเนื่องมาจนถึงครึ่งแรกของปี 2552 ซึ่งคาดว่าจะส่งผลกระทบต่อสถานการณ์การท่องเที่ยวไทย อันหมายรวมถึงการท่องเที่ยวในจังหวัดกรุงเทพมหานครโดยเฉพาะ ปัญหารถติดอย่างรุนแรงของตลาดนักท่องเที่ยวต่างประเทศนั้น จึงคาดได้ว่า ในปี 2552 จะมีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาเยือนจังหวัดกรุงเทพมหานคร จะลดลงร้อยละ 2.1 หรือมีจำนวนรวมทั้งสิ้นประมาณ 35 ล้านคน ก่อให้เกิดเม็ดเงินหมุนเวียนประมาณ 305,000 ล้านบาท ซึ่งลดลงร้อยละ 4.1 เมื่อเทียบกับปี 2551 โดยกลุ่มนักท่องเที่ยวที่คาดว่าจะมีการปรับตัวลดลงอย่างชัดเจนคือ กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อาจจะมีจำนวนเพียง 10 ล้านคน หรือลดลงถึงร้อยละ 9.5 (โดยเฉพาะตลาดนักท่องเที่ยวที่มีความอ่อนไหวต่อปัจจัยที่มากกระทบค่อนข้างสูงอย่างญี่ปุ่น และจีน) และก่อให้เกิดรายได้เพียงประมาณ 120,000 ล้านบาท ซึ่งลดลงถึงร้อยละ 9.8 เมื่อเทียบกับปี 2551 ขณะที่จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยน่าจะใกล้เคียงกับปีก่อน คิดเป็นจำนวนประมาณ 25 ล้านคน หรือเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 1.2 ก่อให้เกิดรายได้ประมาณ 185,000 ล้านบาท ซึ่งใกล้เคียงกับปีก่อนหน้า

สำหรับปัจจัยลบที่บั่นทอนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดกรุงเทพมหานคร นับตั้งแต่ครึ่งหลังปี 2551 จวบจนปัจจุบัน ได้แก่

- ความไม่มีเสถียรภาพทางการเมืองซึ่งนำไปสู่เหตุการณ์รุนแรงและการปิดล้อม สนามบินดอนเมืองและสนามบินนานาชาติสุวรรณภูมิในช่วงปลายปี 2551 ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อภาพลักษณ์ด้านความสงบและปลอดภัยภายในประเทศของไทยอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อนในสายตาสถาของนานาชาติ

- การชุมนุมที่นำไปสู่เหตุการณ์รุนแรงถึงขั้นจลาจลที่พัทยา และจังหวัด กรุงเทพมหานคร รวมทั้งต่างจังหวัดในช่วงสงกรานต์ ตอกย้ำให้นักท่องเที่ยวต่างประเทศขาดความเชื่อมั่นด้านความปลอดภัยในการเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยมากยิ่งขึ้น และรัฐบาลของกว่า 20 ประเทศได้ประกาศเตือนประชาชนให้หลีกเลี่ยงการเดินทางมายังประเทศไทยในช่วงที่เกิดเหตุการณ์ แม้ว่าทางการไทยจะได้มีการสื่อสารโดยทันทีภายหลังที่เหตุการณ์ได้เริ่มคลี่คลาย เพื่อให้รัฐบาลของแต่ละประเทศยกเลิกประกาศเตือนนักท่องเที่ยวมิให้เดินทางมายังประเทศไทยแล้วก็ตาม แต่อาจจะต้องใช้เวลาพอสมควรในการพลิกฟื้นความเชื่อมั่นจากนักท่องเที่ยว

- การระบาดของไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ 2009 ในประเทศเม็กซิโก ซึ่งทวีความรุนแรงมากขึ้น และแพร่ระบาดไปยังประเทศอื่นๆอย่างรวดเร็วทั้งในภูมิภาคอเมริกาเหนือและภูมิภาคอื่นๆ โดยการติดต่อระหว่างคนสู่คน ส่งผลกระทบทำให้การเดินทางระหว่างประเทศชะลอตัวลงอย่างเด่นชัด หรือแม้แต่การเดินทางภายในประเทศเองด้วย

- วิกฤตเศรษฐกิจสหรัฐอเมริกาที่ลุกลามไปยังยุโรป และส่งผลกระทบในวงกว้างไปยังประเทศคู่ค้าสำคัญในภูมิภาคต่างๆ ทำให้การเดินทางระหว่างประเทศชะลอตัวลง โดยเฉพาะการเดินทางระยะไกล

- ค่าใช้จ่ายในการเดินทางของปี 2552 มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นจากปลายปี 2551 เนื่องจากราคาน้ำมันที่เพิ่มสูงขึ้นตามราคาน้ำมันดิบในตลาดโลก

ซึ่งหากวิเคราะห์ถึงศักยภาพในการแข่งขันเพื่อทราบถึงจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และ อุปสรรค ของการท่องเที่ยวจังหวัดกรุงเทพมหานคร อันจะมีผลต่อการปรับตัวของผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องนับจากนี้ พบว่ามีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- ท่ามกลางบรรยากาศการท่องเที่ยวของจังหวัดกรุงเทพมหานครที่ซบเซาจากการถดถอยลงอย่างต่อเนื่องของตลาดนักท่องเที่ยวต่างประเทศ ซึ่งสามารถสร้างรายได้คิดเป็นมูลค่าไม่ต่ำกว่า 1 แสนล้านบาทต่อปี ตลาดนักท่องเที่ยวคนไทยโดยเฉพาะคนต่างจังหวัด รวมถึงนักท่องเที่ยวต่างประเทศที่พำนักในเมืองไทยน่าจะก้าวขึ้นมาเป็นบทบาทสำคัญในการช่วยเสริมสภาพคล่องให้แก่ธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยวในจังหวัดกรุงเทพมหานครนับจากนี้ ด้วยกลยุทธ์การตลาดในเชิงรุกมากขึ้น เพื่อกระตุ้นให้เกิดการเดินทางมาเยือนจังหวัดกรุงเทพมหานครเพิ่มมาก

ขึ้น จากเดิมที่เคยเน้นให้คนจังหวัดกรุงเทพมหานครเดินทางไปท่องเที่ยวในต่างจังหวัดเป็นส่วนใหญ่ อันได้แก่

- การโฆษณาประชาสัมพันธ์ โดยเฉพาะการโฆษณาประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อโฆษณาที่สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายในต่างจังหวัดได้อย่างทั่วถึง พร้อมกับนำเสนอข้อมูลรายชื่อโรงแรมที่พัก ร้านอาหาร และ แหล่งช้อปปิ้ง เป็นต้น ซึ่งหากสามารถระบุราคาได้ด้วยก็จะเป็นประโยชน์มาก เพราะนักท่องเที่ยวในยุคปัจจุบันเพิ่มความระมัดระวังในการใช้จ่าย และให้ความสำคัญกับความคุ้มค่าในการท่องเที่ยวมากขึ้น ทั้งนี้ ปัจจุบันเว็บไซต์ต่างๆ ในอินเทอร์เน็ตก็ได้กลายเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนความรู้และแนะนำแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงร้านอาหารที่นักท่องเที่ยวสามารถเข้าไปสืบค้นได้สะดวกมากขึ้น จึงนับเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่น่าสนใจสำหรับการสื่อสารกับนักท่องเที่ยว

- การนำเสนอตัวอย่างโปรแกรมการท่องเที่ยว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนควรมีการนำเสนอตัวอย่างโปรแกรมทัวร์ เพื่อดึงดูดหรือจูงใจนักท่องเที่ยวให้เดินทางมาเที่ยวกรุงเทพมหานคร ควบคู่กับความรู้เกี่ยวกับเส้นทางการเดินทางด้วย เพราะปัญหาหลักของกรุงเทพมหานครก็คือการจราจรที่ติดขัด ทั้งที่รัฐบาลที่ผ่านมาหลายสมัยต่างได้พยายามแก้ปัญหาอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นโครงการทางด่วนยกระดับ การก่อสร้างสะพานและอุโมงค์ข้ามแยก การก่อสร้างรถไฟฟ้าและรถไฟใต้ดิน รวมถึงการตัดถนนเพิ่มเติม แต่ก็ยังคงไม่สามารถแก้ปัญหาการจราจรให้ลดลงได้มากนัก โดยเฉพาะในช่วงเวลาเร่งด่วน (06:00-09:00 น. และ 16:00-19:00 น.) ส่วนหนึ่งอาจจะเป็นผลจากจำนวนรถยนต์ที่เพิ่มขึ้นทุกปีอย่างต่อเนื่อง มิเช่นนั้นนักท่องเที่ยวอาจจะถึงขั้นเข็ดหลาบที่จะเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดกรุงเทพมหานคร เพราะนักท่องเที่ยวต่างจังหวัดส่วนใหญ่ไม่เคยชินกับการเดินทางที่ต้องใช้เวลานานเพื่อการเดินทางไปสถานที่ท่องเที่ยวแต่ละแห่ง และอาจจะไม่ก่อให้เกิดการเที่ยวซ้ำตามมาได้ในที่สุด

- การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและแก้ไขปัญหาที่เป็นอุปสรรคสำคัญของการท่องเที่ยวจังหวัดกรุงเทพมหานคร ขณะเดียวกันก็ไม่ควรมองข้ามการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมต่าง ๆ ในเชิงอนุรักษ์ และเร่งแก้ไขปัญหาที่เป็นอุปสรรคสำคัญของการท่องเที่ยวจังหวัดกรุงเทพมหานครนอกเหนือจากปัญหาการจราจรติดขัดด้วย ไม่ว่าจะเป็นปัญหาการหลอกลวงและเอาเปรียบนักท่องเที่ยวของบรรดาร้านค้าและสถานบริการต่างๆ ปัญหาสุขอนามัย ปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และปัญหามลภาวะเป็นพิษ เป็นต้น

ซึ่งการจับจ่ายใช้สอยของกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นน่าจะก่อให้เกิดการกระจายรายได้ไปสู่ธุรกิจที่เกี่ยวข้องหลากหลายแขนงตามมา ไม่ว่าจะเป็นธุรกิจโรงแรมที่พัก ธุรกิจจำหน่ายสินค้าของที่ระลึกนักท่องเที่ยว เช่นห้างสรรพสินค้า ตลาดนัดจตุจักร เป็นต้น ภัตตาคารและร้านอาหาร ซึ่งมีทั้งร้านอาหารในโรงแรม และร้านอาหารทั่วไป รวมไปถึงธุรกิจบริการด้านบันเทิง

เช่นสวนสนุกกลางแจ้ง สวนสัตว์ และสถานเริงรมย์ยามราตรี ธุรกิจบริการด้านการคมนาคมภายใน จังหวัดกรุงเทพมหานคร เช่นรถแท็กซี่ รถสามล้อรับจ้าง รถไฟฟ้า และรถไฟใต้ดิน ส่วนธุรกิจ บริการนำเที่ยวรวมทั้งมัคคุเทศก์นั้นอาจจะไม่ชัดเจนมากนัก เพราะมีความเป็นไปได้ว่ากลุ่มที่ เดินทางมาเยี่ยมลูกหลานก็น่าจะเป็นการท่องเที่ยวด้วยตนเองที่มีลูกหลานเป็นผู้นำเที่ยวมากกว่า การใช้บริการบริษัทนำเที่ยว ยกเว้นเป็นกลุ่มที่มาสัมมนาและต้องการจะเที่ยวต่อ ที่อาจจะมีการซื้อ แพคเกจทัวร์ไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ

สรุปได้ว่า ด้วยปัจจัยลบทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศ ตั้งแต่ช่วงครึ่งหลัง ของปี 2551 ต่อเนื่องมาจนถึงครั้งแรกของปี 2552 ไม่ว่าจะเป็นปัญหาความวุ่นวายทางการเมืองทั้ง การปิดล้อมสนามบินดอนเมืองและสนามบินสุวรรณภูมิ การชุมนุมที่นำไปสู่เหตุการณ์รุนแรงถึงขั้น จลาจลที่พัทยาและจังหวัดกรุงเทพมหานคร รวมทั้งต่างจังหวัดในช่วงสงกรานต์ การระบาดของของ ใช้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ 2009 หรือวิกฤตเศรษฐกิจทั้งในประเทศและต่างประเทศ ได้ส่งผล กระทบค่อนข้างสูงต่อสถานการณ์การท่องเที่ยวไทย อันหมายรวมถึงการท่องเที่ยวในจังหวัด กรุงเทพมหานครด้วย โดยเฉพาะปัญหาการถดถอยอย่างรุนแรงของตลาดนักท่องเที่ยวต่างประเทศ ศูนย์วิจัยกสิกรไทย จึงคาดการณ์ว่า ในปี 2552 จะมีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาเยือนจังหวัด กรุงเทพมหานครลดลงร้อยละ 2.1 จากปีก่อนหน้า หรือมีจำนวนรวมทั้งสิ้นประมาณ 35 ล้านคน และก่อให้เกิดเม็ดเงินหมุนเวียนประมาณ 305,000 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 4.1 เมื่อเทียบกับปี 2551 โดยจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศซึ่งมีสัดส่วนเกือบร้อยละ 30 มีแนวโน้มจะลดลง ประมาณร้อยละ 9.5 และมีผลให้รายได้ด้านการท่องเที่ยวในจังหวัดกรุงเทพมหานครจาก นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศลดลงร้อยละ 9.8

ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องและผู้ประกอบการท่องเที่ยวจึงควรเร่งพัฒนา ปรับปรุงแผนการตลาดอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างโอกาสในการเพิ่มพูนรายได้ให้แก่กิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นกิจการที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการเดินทาง สถานที่การท่องเที่ยว ที่พัก ร้านอาหาร และแหล่งช้อปปิ้ง ที่กระจายตัวไปในพื้นที่ต่างๆทั่วจังหวัดกรุงเทพมหานคร โดยมีความเป็นไปได้ว่าโปรแกรมการท่องเที่ยวในจังหวัดกรุงเทพมหานครที่น่าจะได้รับความสนใจคือ โปรแกรมท่องเที่ยวที่สามารถตอบสนองความต้องการได้อย่างครบครัน ทั้งในส่วนของสถานที่ที่ ท่องเที่ยว แหล่งช้อปปิ้ง และร้านอาหาร เพราะจะมีผลให้นักท่องเที่ยวรู้สึกได้ถึงคุณค่าในการ เดินทางท่องเที่ยวจังหวัดกรุงเทพมหานครที่มีปัญหาการจราจรติดขัดเป็นปัญหาใหญ่ อย่างไรก็ตาม การดำเนินกลยุทธ์การตลาดในเชิงรุกมากขึ้น ด้วยการประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการท่องเที่ยว จังหวัดกรุงเทพมหานครควรเป็นไปอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ในแง่มุมใหม่ ๆ และเจาะลึกใน

รายละเอียดของแต่ละสินค้าและบริการของการท่องเที่ยวจังหวัดกรุงเทพมหานคร เพื่อสร้างการรับรู้และกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวต่างจังหวัด หรือชาวต่างประเทศที่พำนักในเมืองไทยต้องการเดินทางเข้ามาเยือนกรุงเทพมหานครเพิ่มขึ้น ขณะเดียวกันก็ไม่ควรมองข้ามการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมต่างๆในเชิงอนุรักษ์ และเร่งแก้ไขปัญหาคือเป็นอุปสรรคสำคัญของการท่องเที่ยวจังหวัดกรุงเทพมหานครนอกเหนือจากปัญหาการจราจรติดขัดด้วย ไม่ว่าจะเป็นปัญหาการหลอกลวงและเอาเปรียบนักท่องเที่ยวของบรรดาร้านค้าและสถานบริการต่างๆ ปัญหาสุขอนามัย ปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และปัญหามลภาวะเป็นพิษ เป็นต้น

4.3 สรุปผลการวิเคราะห์

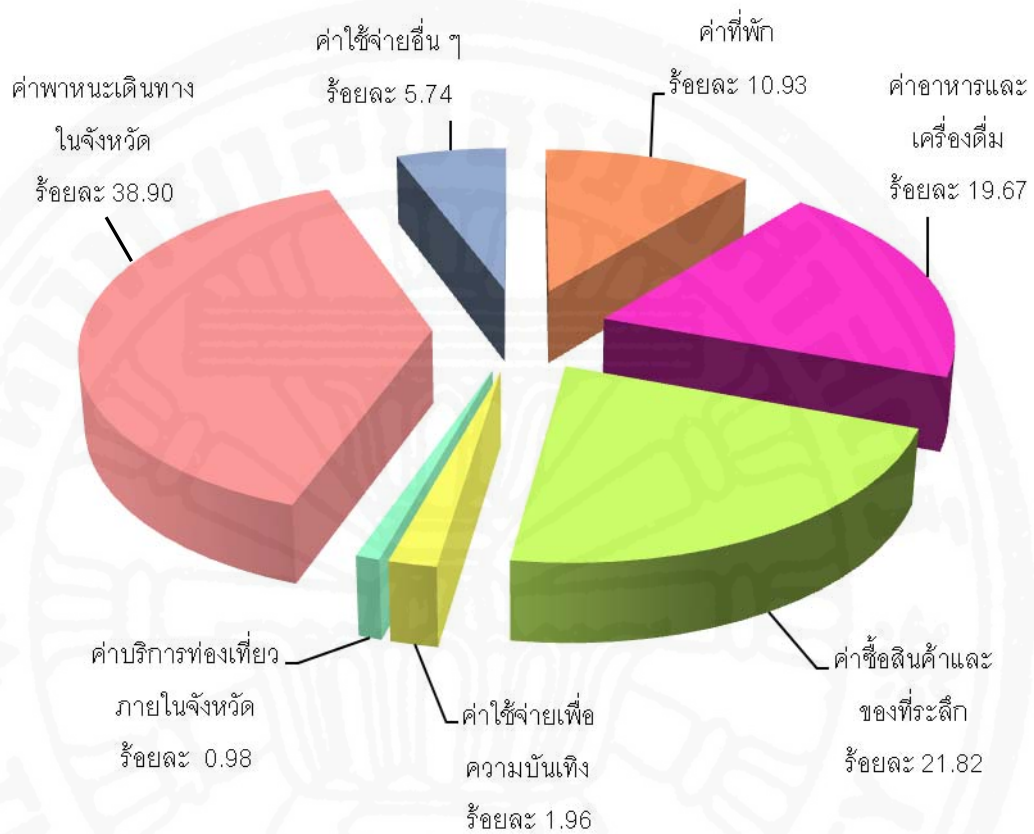
4.3.1 ผลการศึกษาผลกระทบและตัววิฤตที่เกิดจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวต่อสาขาการผลิตที่เกี่ยวข้องของนักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2551

4.3.1.1 นักท่องเที่ยวชาวไทย

รายได้ของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2551 (ปรับฐานปี 2548) มีรายได้ทั้งหมด 64,799.45 ล้านบาท ประกอบด้วย ค่าพาหนะเดินทางในจังหวัด 25,204.26 ล้านบาท (ร้อยละ 38.90) ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด รองลงมาคือ ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก 14,138.55 ล้านบาท (ร้อยละ 21.82) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม 12,745.55 ล้านบาท (ร้อยละ 19.67) ค่าที่พัก 7,083.37 ล้านบาท (ร้อยละ 10.93) ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ 3,721.46 ล้านบาท (ร้อยละ 5.74) ค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิง 1,271.29 ล้านบาท (ร้อยละ 1.96) ค่าบริการท่องเที่ยวภายในจังหวัด 634.97 ล้านบาท (ร้อยละ 0.98) ตามลำดับ ดังภาพที่ 5.1

ภาพที่ 4.1

สัดส่วนรายได้ของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2551

ที่มา : ตารางที่ 4.2

รายได้ของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2551 ทั้งหมด 64,799.45 ล้านบาท เมื่อพิจารณาผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหน้าทั้งระบบเศรษฐกิจ พบว่าทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นทั้งหมด 113,022.26 ล้านบาท โดยเป็นผลผลิตทางตรง 31,296.02 ล้านบาท และเป็นผลผลิตทางอ้อม 81,726.24 ล้านบาท โดยสาขาการผลิตที่เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ สาขาพาหนะเดินทางภายในจังหวัด 27,999.88 ล้านบาท (ร้อยละ 24.77) อุตสาหกรรมอื่นๆ 24,877.27 ล้านบาท (ร้อยละ 22.01) บริการอื่นๆ 17,193.77 ล้านบาท (ร้อยละ 15.21) ตามลำดับ กล่าวคือ เมื่อการท่องเที่ยวขยายตัวจะส่งผลให้ผลผลิตที่เพิ่มขึ้นนั้นกระจายไปสู่สาขาพาหนะเดินทางภายในจังหวัดมากที่สุด

เมื่อพิจารณาตัวทวีคูณของการท่องเที่ยวต่อผลผลิต พบว่า ถ้ารายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นทั้งหมด 1.74 เท่า โดยเป็นผลผลิตทางตรง 0.48 เท่า และเป็นผลผลิตทางอ้อม 1.26 เท่า โดยสาขาการผลิตที่มีตัวทวีคูณมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ สาขาการท่องเที่ยวภายในจังหวัด 36.04 เท่า ผักและผลไม้ 41.22 เท่า บริการอื่นๆ 28.15 เท่า ดังตารางที่ 5.11

ตารางที่ 4.8
สาขาการผลิตที่มีผลกระทบและตัวทวีคูณรายได้ของนักท่องเที่ยวชาวไทย
ต่อผลผลิตในการเชื่อมโยงไปข้างหน้าสูงสุด 3 อันดับแรก

	ผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหน้า ¹	ตัวทวีคูณ ²
รายได้ของ นักท่องเที่ยว ชาวไทย 64,799.45 ล้านบาท	1. สาขาพาหนะเดินทางภายใน จังหวัด 27,999.88 ล้านบาท (ร้อยละ 24.77)	1. สาขาการท่องเที่ยวภายในจังหวัด 36.04 เท่า
	2. สาขาอุตสาหกรรมอื่นๆ 24,877.27 ล้านบาท (ร้อยละ 22.01)	2. สาขาผักและผลไม้ 41.22 เท่า
	3. สาขาบริการอื่นๆ 17,193.77 ล้านบาท (ร้อยละ 15.21)	3. สาขาบริการอื่นๆ 28.15 เท่า

ที่มา : ¹ ผลกระทบทั้งหมด ตารางที่ 4.5

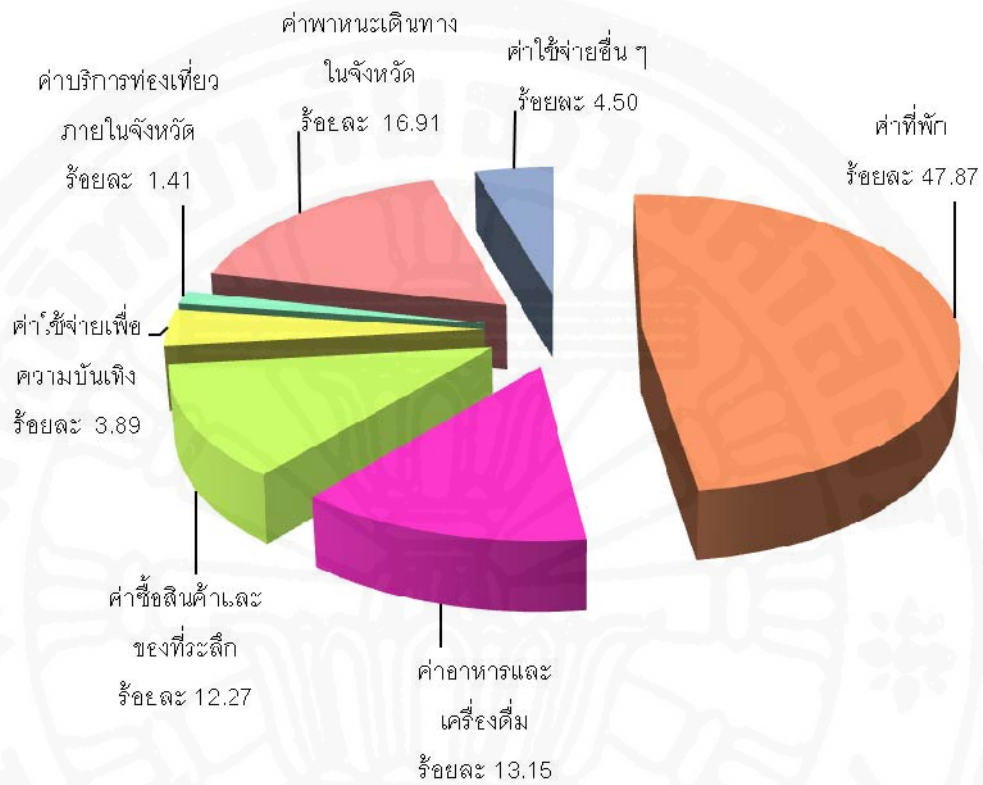
² ตัวทวีคูณทั้งหมด ตารางที่ 4.7

4.3.1.2 นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

รายได้ของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2551 (ปรับฐานปี 2548) มีรายได้ทั้งหมด 56,836.92 ล้านบาท ประกอบด้วย รายได้จากค่าที่พัก 27,208.76 ล้านบาท (ร้อยละ 47.87) ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด รองลงมาคือ ค่าพาหนะเดินทางในจังหวัด 9,611.78 ล้านบาท (ร้อยละ 16.91) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม 7,471.72 ล้านบาท (ร้อยละ 13.15) ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก 6,971.39 ล้านบาท (ร้อยละ 12.27) ค่าใช้จ่ายอื่นๆ 2,557.16 ล้านบาท (ร้อยละ 4.50) ค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิง 2,212.40 ล้านบาท (ร้อยละ 3.89) ค่าบริการท่องเที่ยวภายในจังหวัด 803.69 ล้านบาท (ร้อยละ 1.41) ตามลำดับดังภาพที่ 5.2

ภาพที่ 4.2

สัดส่วนรายได้ของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2551

ที่มา : ตารางที่ 4.2

รายได้ของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2551 ทั้งหมด 56,836.92 ล้านบาท เมื่อพิจารณาผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหน้าทั้งระบบเศรษฐกิจพบว่า ทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นทั้งหมด 101,993.50 ล้านบาท โดยเป็นผลผลิตทางตรง 29,180.76 ล้านบาท และเป็นผลผลิตทางอ้อม 72,812.75 ล้านบาท โดยสาขาการผลิตที่เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ สาขาโรงแรม 27,311.30 ล้านบาท (ร้อยละ 26.78) บริการอื่นๆ 22,034.65 ล้านบาท (ร้อยละ 21.60) อุตสาหกรรมอื่นๆ 13,914.52 ล้านบาท (ร้อยละ 13.64) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาตัวทวิคูณของการท่องเที่ยวต่อผลผลิต พบว่า ถ้ารายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นทั้งหมด 1.79 เท่า โดยเป็นผลผลิตทางตรง 0.51 เท่า และเป็นผลผลิตทางอ้อม 1.28 เท่า โดยสาขาการผลิตที่มีตัวทวิคูณมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ สาขาผักและผลไม้ 66.58 เท่า บริการอื่นๆ 28.50 เท่า (ผลิตผลทางเกษตรกรรม) อื่นๆ 26.77 เท่า ดังตารางที่ 5.2

ตารางที่ 4.9
สาขาการผลิตที่มีผลกระทบและตัวทวิคูณรายได้ของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศต่อผลผลิตในการเชื่อมโยงไปข้างหน้าสูงสุด 3 อันดับแรก

	ผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหน้า ¹	ตัวทวิคูณ ²
รายได้ของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ 56,836.92 ล้านบาท	1. สาขาโรงแรม 27,311.30 ล้านบาท (ร้อยละ 26.78) 2. สาขาบริการอื่นๆ 22,034.65 ล้านบาท (ร้อยละ 21.60) 3. สาขาอุตสาหกรรมอื่นๆ 13,914.52 ล้านบาท (ร้อยละ 13.64)	1. สาขาผักและผลไม้ 66.58 เท่า 2. สาขาบริการอื่นๆ 28.50 เท่า 3. สาขา (ผลิตผลทางเกษตรกรรม) อื่นๆ 26.77 เท่า

ที่มา : ¹ ผลกระทบทั้งหมด ตารางที่ 4.5

² ตัวทวิคูณทั้งหมด ตารางที่ 4.7

4.3.2 ผลการศึกษาแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างทั่วไปของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ในช่วงปี พ.ศ. 2541 – 2551

4.3.2.1 นักท่องเที่ยวชาวไทย

โดยภาพรวมแล้ว นักท่องเที่ยวที่มีถิ่นที่อยู่ในภาคกลางเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดมากเป็นอันดับหนึ่ง คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 20.86 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด รองลงมาได้แก่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 20.47 และภาคตะวันออก คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 19.05 ตามลำดับ โดยรายได้จากการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยสูงสุดในปีพ.ศ. 2549 ซึ่งขยายตัวจากปีก่อนคิดเป็นร้อยละ 3.22 และในช่วงปี พ.ศ.

2541 – 2547 สำหรับการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวมีแนวโน้มขยายตัว จนกระทั่งปี พ.ศ. 2548 – 2550 สัดส่วนการใช้จ่ายหดตัวอย่างต่อเนื่อง และกลับมาฟื้นตัวในปี พ.ศ. 2551

4.3.2.2 นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

โดยภาพรวมแล้ว นักท่องเที่ยวที่มีถิ่นที่อยู่ในภูมิภาคเอเชียเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดกรุงเทพมหานครมากเป็นอันดับหนึ่ง คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 49.57 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด รองลงมาได้แก่ ยุโรป คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 26.65 และแอฟริกา คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 5.59 ตามลำดับ และรายได้จากการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างประเทศสูงสุดในปี พ.ศ. 2548 โดยขยายตัวจากปีก่อนคิดเป็นร้อยละ 6.79 สำหรับการใช้จ่าย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 – 2545 นักท่องเที่ยวต่างประเทศมีการใช้จ่ายเฉลี่ยเพิ่มขึ้นตามลำดับ และสะดุดตัวลงในปี พ.ศ. 2546 ต่อเนื่องไปถึงในปี พ.ศ. 2548 – 2550 และเริ่มดีขึ้นในปี พ.ศ. 2551

บทที่ 5

ข้อเสนอแนะ

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ กล่าวคือ เป็นช่องทางในการนำเงินตราต่างประเทศเข้าประเทศในรูปของการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว ซึ่งส่งผลกระทบต่อการกระจายรายได้ไปสู่ภูมิภาคที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ นอกจากนั้นยังเป็นตัวเร่งให้เกิดการพัฒนาธุรกิจในสาขาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยจังหวัดกรุงเทพมหานครเป็นจังหวัดที่มีนักท่องเที่ยวนิยมท่องเที่ยวมากทั้งปี เพราะเป็นเมืองหลวงที่มีสถานที่ท่องเที่ยวหลากหลาย เป็นศูนย์กลางการคมนาคมที่ผ่านไปสู่อื่นๆ ทั้งสี่ภาคและไปต่างประเทศ สามารถสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว ในช่วงปี พ.ศ. 2541 – 2551 คิดเป็นจำนวนเงินเฉลี่ยปีละ 31,700 ล้านบาท จึงเกิดความสนใจที่จะศึกษาว่าอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของจังหวัดกรุงเทพมหานครจะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจเติบโตของสาขาการผลิตต่างๆของจังหวัดกรุงเทพมหานครอย่างไร ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาว่าอุตสาหกรรมใดควรส่งเสริมและสนับสนุนต่อไป

5.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการศึกษาผลกระทบเกี่ยวเนื่องของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวต่อสาขาการผลิตของจังหวัดกรุงเทพมหานคร ในช่วงปี พ.ศ. 2541 – 2551 โดยสรุปประเด็นพร้อมข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังนี้

1. จากงานวิจัยพบว่า ผลกระทบของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่มีผลต่อสาขาการผลิตของจังหวัดกรุงเทพมหานคร อันเป็นผลมาจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่เดินทางเข้าท่องเที่ยวในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ในปี พ.ศ. 2551 พบว่าสาขาการผลิตที่ได้รับผลกระทบจากรายได้การท่องเที่ยวในอัตราที่สูง คือ สาขาพาหนะเดินทางภายในจังหวัด สาขาโรงแรม สาขาอุตสาหกรรมอื่น สาขาการบริการอื่น ตามลำดับ โดยรายได้ของนักท่องเที่ยวชาวไทย เกิดผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหน้า ส่งผลให้เกิดผลผลิตในสาขาพาหนะเดินทางภายในจังหวัด ในขณะที่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ เกิดผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหน้า ส่งผลให้เกิดผลผลิตในสาขาโรงแรมมากที่สุด และพบว่าสาขาการผลิตที่มีตัวทวีคูณของรายได้

ของนักท่องเที่ยวในอัตราที่สูง ได้แก่ สาขาการท่องเที่ยวภายในจังหวัด สำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทยและสาขาผักและผลไม้ สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ โดยผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหน้า ของนักท่องเที่ยวชาวไทยมากกว่านักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ในขณะที่ตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศสูงกว่านักท่องเที่ยวชาวไทย ถึงประมาณ 22 เท่า

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย :

1) เนื่องจากตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ สูงกว่านักท่องเที่ยวชาวไทย ภาครัฐควรวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจด้วยการส่งเสริมในสาขาการผลิตที่มีค่าตัวทวีคูณที่สูง เพื่อให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจจังหวัดในระดับสูงตามไปด้วย ดังนั้นจึงควรเน้นและจัดลำดับความสำคัญให้กับรายได้จากนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ เป็น “วาระแห่งกรุงเทพมหานคร” ซึ่งจากศึกษาพบว่ารายได้ของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ เกิดผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหน้า ส่งผลให้เกิดผลผลิตในสาขาโรงแรมสูงสุด และสาขาการผลิตที่มีตัวทวีคูณของรายได้ของนักท่องเที่ยวในอัตราที่สูง ได้แก่ สาขาสาขาผักและผลไม้ โดยภาครัฐควรมีมาตรการดำเนินการ ดังนี้

- พัฒนาจังหวัดกรุงเทพมหานครให้เป็นศูนย์กลางของอาหารและผลไม้ โดยจะให้ความสำคัญตั้งแต่วัตถุดิบในการประกอบอาหาร ตัวอาหาร จนถึงร้านอาหาร ซึ่งเป็นการควบคุมคุณภาพตั้งแต่ต้นทางถึงปลายทาง เนื่องจากไทยเป็นแหล่งอาหารที่สมบูรณ์ และอาหารไทยมีชื่อเสียง เป็นที่นิยมของชาวต่างประเทศ

- สนับสนุนให้เอกชนสร้างศูนย์ประชุมและจัดนิทรรศการนานาชาติในจังหวัด กรุงเทพมหานคร และส่งเสริมการขายการประชุมรวมเป็น Convention package รวมทั้งสร้างกิจกรรมเผยแพร่วิถีความเป็นไทย ซึ่งจะทำให้สามารถกระตุ้นการท่องเที่ยวในจังหวัดด้านสาขา โรงแรม และผักและผลไม้

- ส่งเสริมให้จังหวัดกรุงเทพมหานครเป็นศูนย์กลางการฝึกอบรมบุคลากรด้านการท่องเที่ยว ภัตตาคาร และโรงแรมของเอเชีย โดยการพัฒนาหลักสูตรในภาษาสากลร่วมกับสถาบันที่มีชื่อเสียงในต่างประเทศ

- กรรมการท่องเที่ยวร่วมกับกรุงเทพมหานครจัดเทศกาลชิม ชี้อป ดูวิถีวิถีไทย อาหาร และผลไม้ตลอดปี

- จัดทำโครงการคืนภาษีมูลค่าเพิ่มกับร้านค้า โรงแรม และภัตตาคารที่เป็นสมาชิกแก่นักท่องเที่ยวผู้ซื้อสินค้า เมื่อมีการซื้อสินค้าตั้งแต่ 2,000 บาทขึ้นไป

2) ในส่วนของผลผลิตจากรายได้ของนักท่องเที่ยวชาวไทย จากศึกษาพบว่ารายได้ของนักท่องเที่ยวชาวไทย เกิดผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหน้า ส่งผลให้เกิดผลผลิตในสาขาพาหนะเดินทางภายในจังหวัดสูงสุด และสาขาการผลิตที่มีตัวทวีคูณของรายได้ของนักท่องเที่ยวในอัตราที่สูง ได้แก่ สาขาการท่องเที่ยวภายในจังหวัด ดังนั้นภาครัฐควรมีมาตรการดำเนินการ ดังนี้

- ปรับปรุงโครงข่ายคมนาคมในจังหวัดและระหว่างจังหวัดเชื่อมต่อ โดยแก้ไขปัญหาการจราจรในช่วง "คอขวด" ด้านการเดินทางออกจากกรุงเทพฯ ในทุกช่องทางเข้าออก โดยเฉพาะถนนวิภาวดีรังสิต ก่อนถึงสนามบินดอนเมือง

- ปรับปรุงการคมนาคมทางรถไฟให้มีความสะดวก สะอาดและรวดเร็ว เร่งรัดโครงการรถไฟรางคู่และรถไฟความเร็วสูงเมื่อถึงเวลาอันควร

- เชื่อมและขยายโครงข่ายคมนาคมให้เกิดวงแหวนหลายรอบให้ถึงกันเป็นวงจร

- ยกกระดับมาตรฐานของขนาด และคุณภาพของผิวจราจร

- ปรับปรุงเส้นทางคมนาคม ทั้งในด้านคุณภาพของถนนและการลดระยะทาง

- วางแผนและปรับปรุงสถานี คมนาคม ทั้งทางบก เรือ ลอยฟ้า ใต้ดิน และอากาศให้เชื่อมต่อกันได้โดยสะดวก และให้มีการออกแบบที่อำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยวที่มีสัมภาระมาก โดยยึดเทคโนโลยีแบบพึ่งตัวเองมากที่สุด รวมทั้งนักท่องเที่ยวที่มีเด็กเล็ก ผู้อาวุโส และนักท่องเที่ยวที่พิการ

- จัดรายการท่องเที่ยวแบบครอบครัว (Family Tour) โดยให้มีส่วนลดพิเศษ เช่น ในด้านการเข้าชมสถานที่ต่าง ๆ โดยมีส่วนลดสำหรับครอบครัว (Family discount)

2. แนวคิดในการสร้างแบบจำลองปัจจัยการผลิต-ผลผลิตจังหวัด นอกจากวิธีการสำรวจ ซึ่งต้องใช้งบประมาณในการศึกษาเป็นอย่างมาก ทำให้เกิดอีกแนวคิดคือการสร้างแบบจำลองปัจจัยการผลิต-ผลผลิตจังหวัด ที่ใช้ในเรื่องการหาดุลยภาพภายในจังหวัดเอง โดยแนวคิดนี้มุ่งที่จะหาค่าสัมประสิทธิ์การผลิตของแบบจำลองปัจจัยการผลิต-ผลผลิตจังหวัดจากแบบจำลองปัจจัยการผลิต-ผลผลิตของประเทศ ซึ่งวิธีการนี้ได้รับความสนใจและให้ความสำคัญมากพอสมควร และเป็นที่ยอมรับสำหรับงานวิจัยเกี่ยวข้องการวิเคราะห์ผลกระทบเกี่ยวเนื่องต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย :

- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติควรร่วมกับกรมบัญชีกลางและกรุงเทพมหานคร พัฒนาองค์ความรู้ให้แก่บุคลากรสังกัดสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง สังกัดสำนักการคลัง กรุงเทพมหานคร ให้จัดทำแบบจำลองปัจจัยการผลิต-ผลผลิตจังหวัดทุก ๆ 5 ปี เช่นเดียวกับตารางปัจจัยการผลิต - ผลผลิตของประเทศไทย ที่จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อประโยชน์ในการจัดทำแผนแม่บทเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดกรุงเทพมหานคร และการบริหารงบประมาณที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนเป็นต้นแบบในการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่สำนักงานคลังจังหวัดทั่วประเทศเพื่อขยายผลในการจัดทำแบบจำลองปัจจัยการผลิต-ผลผลิตจังหวัด ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการวางแผนยุทธศาสตร์และแผนการพัฒนาเศรษฐกิจจังหวัดต่อไป

3. จากงานวิจัยพบว่า รายได้จากการท่องเที่ยวช่วยเพิ่มความสามารถในการสร้างรายได้ให้กับจังหวัด เนื่องจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวจะส่งผลกระทบต่อมูลค่าการผลิตในสาขาการผลิตต่างๆ ของจังหวัดกรุงเทพมหานคร กล่าวคือ รายได้จากการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการขยายตัวของสาขาการผลิตต่างๆ ของจังหวัดกรุงเทพมหานคร

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย :

- บัณฑิตการและระดมความคิดเห็นทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ในการจัดทำแผนแม่บทแห่งชาติด้านการท่องเที่ยว และกระบวนการผลักดัน ติดตามและประเมินในเป็นผลเป็นรูปธรรม เพื่อให้รายได้จากการท่องเที่ยวสร้างรายได้ให้กับจังหวัดและประเทศในภาพรวม รวมทั้งกระตุ้นเศรษฐกิจในเติบโตต่อไป

- จัดทำแผนปฏิบัติงาน (Action Plan) โครงการและงบประมาณด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดกรุงเทพมหานคร ทั้งในด้านการตลาดและกายภาพให้สอดคล้องกัน ทั้งกับเป้าหมายระยะสั้นและระยะยาว

- ปรับปรุงฐานข้อมูลการท่องเที่ยวในหน่วยงานด้านการท่องเที่ยว และฐานข้อมูลระดับจังหวัดและชาติในสำนักงานสถิติแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ให้สามารถประเมินบทบาทของการท่องเที่ยวไทยที่มีต่อเศรษฐกิจของจังหวัดและประเทศให้ครบถ้วน ชัดเจนและเที่ยงตรงยิ่งขึ้น

- สร้างความเข้าใจกับบุคลากร ทั้งในการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย หน่วยงานราชการ และเอกชนที่เกี่ยวข้องกับสภาพของปัญหาการท่องเที่ยว มีวิสัยทัศน์ (Vision) พันธกิจ (Mission) ใหม่ สร้างเครือข่ายเพื่อให้สามารถทำงานร่วมกันอย่างมีระบบ มีประสิทธิภาพและมีการแก้ไข อุปสรรคร่วมกัน

4. จากการศึกษาแนวโน้มของนักท่องเที่ยวพบว่า นักท่องเที่ยวที่มีถิ่นที่อยู่ในภูมิภาค เอเชียเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดกรุงเทพมหานครมากเป็นอันดับหนึ่ง คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 49.57 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมดแต่แนวโน้มของนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคแอฟริกามีจำนวนเพิ่มขึ้น โดยมีปริมาณมากกว่า 19 เท่าตัว จาก 32,772 คนในปี พ.ศ. 2541 เป็น 649,820 คน ในปี พ.ศ. 2550 คิดเป็นอัตราเพิ่มโดยเฉลี่ยร้อยละ 1.99 ต่อปี โดยประเทศที่สำคัญ ได้แก่ แอฟริกาใต้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย :

- ภาครัฐควรสนับสนุนให้มีการขยายตัวของธุรกิจการบินด้วยสายการบินโลว์คอสต์ ซึ่งจะส่งผลดีต่อการท่องเที่ยวไทย และนักท่องเที่ยวจากเอเชีย ซึ่งเป็นตลาดหลักของจังหวัด กรุงเทพมหานครและประเทศไทย

- ปลุกฝังและรณรงค์ในการต้อนรับนักท่องเที่ยว สร้างความประทับใจในมิตรไมตรี หรือ Hospitality ของผู้คนที่ให้การต้อนรับและบริการอย่างมีอัธยาศัย มีน้ำใจด้วยรอยยิ้ม ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของคนไทย ที่ยังคงฝังอยู่ในความรู้สึกตาม “ธรรมเนียมไทยแท้แต่โบราณ” คือ “ใครมาถึงเรือนชานต้องต้อนรับ” Hospitality ที่ว่านี้ จึงถือเป็น Core Competency สำคัญที่ยังคงอยู่ยากที่จะเลียนแบบได้ เป็นจุดเด่นต่อการสร้างความภักดี ให้มีการมาเยือนซ้ำอย่างต่อเนื่อง โดยมีข้อพิสูจน์จากการขยายตัวของกลุ่มผู้เดินทางซ้ำ ที่เพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 10 ต่อปี แม้ในสายตาของนักท่องเที่ยวในภูมิภาคต่างๆ ทั่วโลก จะมีความเห็นต่างไปบ้างก็เพียงเล็กน้อย ตามความสนใจของแต่ละตลาด แต่ส่วนใหญ่ประเด็นหลักจะเป็นในเรื่องของ ความหลากหลายและความทันสมัยของสินค้า อัธยาศัยไมตรี และความคุ้มค่าเงิน

- กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวแอฟริกาใต้ เป็นกลุ่มที่กำลังขยายตัว ซึ่งจะมีพฤติกรรมที่ชื่นชอบการท่องเที่ยวในสถานที่ที่เคยไปมาแล้ว พักในโรงแรมเดิมที่เคยพัก ทำกิจกรรมเดิมๆ ไม่เรียนรู้สิ่งใหม่ โดยจะอ้างอิงคำบอกเล่าจากนักท่องเที่ยวที่เคยไปมาแล้วและประสบการณ์ของตนเอง (สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว, 2551) ดังนั้นภาครัฐจะควรสนับสนุนให้มีการจัด

ระเบียบและมาตรฐานของโรงแรม ภัตตาคารและสถานบันเทิงต่างๆ รวมทั้งสนับสนุนให้มีการขยายเส้นทางบินตรงระหว่างไทยและประเทศในภูมิภาคแอฟริกามากขึ้น

5. จากการศึกษาสถิติของนักท่องเที่ยวพบว่า อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวนับเป็นอีกอุตสาหกรรมหนึ่งที่ไม่ได้ขึ้นอยู่กับปัจจัยภายในประเทศเท่านั้น แต่ยังขึ้นอยู่กับปัจจัยภายนอกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างต่อเนื่อง ซึ่งปัจจัยดังกล่าวไม่สามารถควบคุมได้ เช่น ปัญหาทางเศรษฐกิจ ความวุ่นวายทางการเมือง โรคระบาด วัฒนธรรมของสังคม และภัยทางธรรมชาติ เป็นต้น ดังจะเห็นได้จากจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยไม่ได้มีอัตราการขยายตัวอย่างต่อเนื่องในทุก ๆ ปี แต่จะมีปฏิริยาตอบสนองต่อภาวะการณ์ต่าง ๆ แต่เมื่อสิ้นสุดภาวะการณ์นั้นๆไปแล้ว การท่องเที่ยวก็สามารถขยายตัวได้อย่างต่อเนื่องต่อไป

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย :

- ภาครัฐควรจัดกิจกรรมขึ้นในจังหวัดกรุงเทพมหานครในพื้นที่สำคัญจุดต่างๆ ของจังหวัด เพื่อช่วยฟื้นบรรยากาศการท่องเที่ยวและสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

- ภาครัฐควรมีมาตรการและประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับแผนปรองดองของชาติอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อลดความกังวลในเรื่องความวุ่นวายทางการเมืองของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

5.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากการวิจัยในครั้งนี้มีข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาพัฒนาและปรับปรุงงานวิจัยด้านการท่องเที่ยวให้ดียิ่งขึ้น ดังนี้

1. ผลการประมาณค่าผลทางด้านรายได้ของแต่ละสาขาการผลิตในจังหวัดกรุงเทพมหานครเป็นการประมาณจากโครงสร้างเศรษฐกิจจากตารางปัจจัยการผลิต – ผลผลิตปี พ.ศ. 2548 การนำค่าที่ประมาณได้ไปใช้ในการประเมินนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจในปีอื่นๆ อาจได้ผลที่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง เพราะข้อมูลทางเศรษฐกิจที่ใช้มาจากช่วงเวลาที่แตกต่างกัน โครงสร้างเศรษฐกิจจึงเปลี่ยนแปลงไป ย่อมส่งผลให้การวิเคราะห์มีความแตกต่างกัน ดังนั้น ในการศึกษารายครั้งต่อไปจึงควรศึกษาผลกระทบจากการท่องเที่ยวโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ปัจจัยการผลิต – ผลผลิตตามช่วงเวลา (Dynamic Input – Output Analysis)

2. ควรมีการศึกษาถึงทั้งผลกระทบทางบวกและทางลบ ที่เป็นผลมาจากภาวะการณ์ความไม่สงบจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาที่ผู้ศึกษาสนใจ ของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศควบคู่กับการวิเคราะห์ผลกระทบจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสาขาการผลิตต่างๆ ในช่วงเวลานั้น ๆ

3. ควรมีการศึกษาถึงอุปทานของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่จังหวัดมีอยู่ รวมทั้งศักยภาพของธุรกิจการท่องเที่ยวในด้านต่างๆ ในด้านความพร้อมและความสามารถในการรองรับจำนวนนักท่องเที่ยวที่จะเข้ามาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ที่เพิ่มขึ้น

บรรณานุกรม

หนังสือ

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2551). *สรุปสถานการณ์การเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ ประจำปี 2550*. กรุงเทพมหานคร : กลุ่มงานฐานข้อมูลการตลาด.

_____. (2550). *สรุปสถานการณ์การเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ ประจำปี 2549*. กรุงเทพมหานคร : กลุ่มงานฐานข้อมูลการตลาด.

_____. (2549). *สรุปสถานการณ์การเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ ประจำปี 2548*. กรุงเทพมหานคร : กลุ่มงานฐานข้อมูลการตลาด.

_____. (2548). *สรุปสถานการณ์การเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ ประจำปี 2547*. กรุงเทพมหานคร : กลุ่มงานฐานข้อมูลการตลาด.

_____. (2547). *สรุปสถานการณ์การเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ ประจำปี 2546*. กรุงเทพมหานคร : กลุ่มงานฐานข้อมูลการตลาด.

_____. (2546). *สรุปสถานการณ์การเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ ประจำปี 2545*. กรุงเทพมหานคร : กลุ่มงานฐานข้อมูลการตลาด.

_____. (2545). *สรุปสถานการณ์การเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ ประจำปี 2544*. กรุงเทพมหานคร : กลุ่มงานฐานข้อมูลการตลาด.

_____. (2544). *สรุปสถานการณ์การเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ ประจำปี 2543*. กรุงเทพมหานคร : กลุ่มงานฐานข้อมูลการตลาด.

_____. (2543). *สรุปสถานการณ์การเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ ประจำปี 2542*. กรุงเทพมหานคร : กลุ่มงานฐานข้อมูลการตลาด.

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2542). *สรุปสถานการณ์การเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ ประจำปี 2541*. กรุงเทพมหานคร : กลุ่มงานฐานข้อมูลการตลาด.

เอกสารอื่น ๆ

ณัฐวุฒิ ปงเมฆ. (2547). ผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อเศรษฐกิจท้องถิ่นของไทย กรณีศึกษาเปรียบเทียบจังหวัดเชียงรายกับจังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, คณะบัณฑิตวิทยาลัย, สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์.

พรเพ็ญ ศานต์สุทธิกุล. (2542). "ผลทางด้านเศรษฐกิจของการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวในประเทศไทย : ศึกษากรณีนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศปี พ.ศ. 2539". วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, คณะบัณฑิตวิทยาลัย, สาขาเศรษฐศาสตร์.

ภาคภูมิ สีนุชก. (2547). "ผลกระทบจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวต่อรายได้และการจ้างงานของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : กรณีศึกษาโดยใช้แบบจำลองปัจจัยการผลิต-ผลผลิตภาค". วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะเศรษฐศาสตร์, สาขาเศรษฐศาสตร์.

วรวุฒิ หิรัญรักษ์. (ม.ป.ป.). *แบบจำลองปัจจัย-ผลผลิต : ทฤษฎีและการประยุกต์เพื่อการวิเคราะห์ปัญหาเศรษฐกิจของประเทศไทย*. กรุงเทพมหานคร : คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สการินทร์ โพธิวาสวริน (2536) "ผลกระทบทางเศรษฐกิจของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่เปรียบเทียบกับระดับประเทศ" วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, คณะบัณฑิตวิทยาลัย, สาขาเศรษฐศาสตร์.

สิทธิพงษ์ คงแป้น. (2546). "ผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อรายได้ประชาชาติและการจ้างงาน".

การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่,
คณะบัณฑิตวิทยาลัย, สาขาเศรษฐศาสตร์.

สุธาทิพย์ สุขพัฒน์ศรีกุล. (2549). "การวิเคราะห์ผลของการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวในประเทศไทยที่มีต่อเศรษฐกิจไทย : กรณีศึกษานักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศจำแนกตาม

ภูมิภาค". วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, คณะบัณฑิตวิทยาลัย, สาขาเศรษฐศาสตร์.

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, คณะบัณฑิตวิทยาลัย, สาขาเศรษฐศาสตร์.

อัสดพร เอกอรรักษ์ผล. (2547). "ผลกระทบของการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศต่อ

ระบบเศรษฐกิจไทย : วิเคราะห์โดยใช้ตารางปัจจัยการผลิต-ผลผลิต". วิทยานิพนธ์
ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะเศรษฐศาสตร์,
สาขาเศรษฐศาสตร์.

Schaffer W. and Chu K. (1969). "Nonsurvey Techniques for Construction Regional
Interindustry Model." Regional Science Association.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2552). ข้อมูลท่องเที่ยวประเทศไทย. สืบค้นเมื่อวันที่ 12 ตุลาคม
2552 จาก http://www2.tat.or.th/stat/web/static_tex.php.

ภาคผนวก

สำนักหอสมุด

ภาคผนวก ก.

แบบจำลองปัจจัยการผลิต-ผลผลิต (ด้านการท่องเที่ยว) ของจังหวัดกรุงเทพมหานคร
ณ ราคาผู้ผลิต ประจำปี พ.ศ. 2548

ตารางภาคผนวกที่ ก.1

แบบจำลองปัจจัยการผลิต-ผลผลิต (ด้านการท่องเที่ยว) ของจังหวัดกรุงเทพมหานคร ณ ราคาผู้ผลิต ประจำปี พ.ศ. 2548

		001	002	003	004	005	006	007	008	009	010
001	ผักและผลไม้	0	6,397,458	0	0	0	0	0	0	0	0
002	อื่นๆ	55,887,225	215,114,260	0	67,926,630	142,325,550	2,279,838	0	35,347,748	0	6,270,948
003	เหมืองแร่	11,509	461,828	0	1,588,533	9,862,161	0	3,973,952,091	3,472,165	8,466,837	46,852,898
004	เสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม	0	850,241	0	1,445,227,851	20,403,861	555,066,846	18,195,502	40,804,451	65,931,678	3,938,671
005	ผ้าไหม	0	31,497	0	61,864,137,146	5,301,035,980	2,393,719,401	9,085,076	82,655,042	0	8,852,830
006	ผลิตภัณฑ์เครื่องหนัง	0	728	0	8,447,097	1,244,534	784,890,793	6,782,119	541,949	2,870,261	466,701
007	อัญมณีและเครื่องประดับ	0	0	0	0	0	0	13,754,723,053	0	0	0
008	สินค้าหัตถกรรม	0	297,461	0	2,176,752	2,135,801	164,791	1,847,305	39,676,594	11,881,974	1,077
009	เครื่องใช้ไฟฟ้า	0	1,362,282	0	101,932,864	18,827,020	21,046,197	99,105,133	7,814,901	14,910,301,563	334,122
010	ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	0	1,281,147	0	0	0	0	7,973,573	0	792,036	956,339
011	อาหารและเครื่องดื่ม	70,675	297,581,398	0	0	29,223,158	23,572,057	0	0	0	0
012	อุตสาหกรรมอื่นๆ	58,201,345	282,244,125	0	10,483,409,289	4,110,383,983	7,197,890,049	3,220,135,189	2,870,722,891	6,670,912,790	95,517,367
013	โรงแรม	690,876	2,456,818	0	129,292,225	10,668,102	81,510,662	237,458,028	20,203,799	81,078,797	281,943
014	ภัตตาคารและเครื่องดื่ม	0	913,001	0	148,482,182	15,421,595	689,327,997	297,941,350	16,706,821	52,652,659	434,402
015	บันเทิง	0	13,957	0	361,139	3,922,040	776,006	60,873,974	38,701	4,592,904	34,491
016	การท่องเที่ยวภายในจังหวัด	0	3,052,237	0	194,899,493	76,576,541	11,025,384	68,500,445	38,068,413	103,720,742	193,121
017	พาหนะเดินทางภายในจังหวัด	7,705,779	28,708,137	0	1,467,665,324	147,613,762	554,208,910	1,624,147,935	190,147,077	1,060,345,194	16,305,826
018	ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	0	0	0	115,625,369	0	0	0	13,350	158,307	0
019	บริการอื่นๆ	58,780,028	248,402,654	0	25,385,254,955	5,800,749,071	5,359,590,118	24,740,541,553	2,779,862,433	13,125,762,061	130,973,831
190D	ภายในจังหวัด	181,347,437	1,089,169,229	0	101,416,426,849	15,690,393,159	17,675,069,049	48,121,262,326	6,126,076,335	36,099,467,803	311,414,567
190M	RT+RW+MK	43,244,370	169,510,527	0	20,122,283,974	5,469,181,169	6,671,471,187	105,995,914,936	4,172,292,492	76,273,396,404	88,767,260
190T	Total (190D + 190M)	224,591,807	1,258,679,756	0	121,538,710,823	21,159,574,328	24,346,540,236	154,117,177,262	10,298,368,827	112,372,864,207	400,181,827
201	Wages and Salaries	70,621,288	570,374,693	0	17,515,643,209	3,385,679,306	5,520,937,465	16,646,784,756	2,435,009,610	6,061,426,451	71,737,628
202	Operating Surplus	224,193,622	1,348,198,161	0	25,631,954,304	4,389,784,034	7,660,338,686	18,207,851,961	2,597,569,766	13,757,303,140	90,229,002
203	Depreciation	26,488,566	111,986,637	0	5,480,435,167	1,982,098,897	1,632,202,824	3,252,674,932	589,615,342	4,702,759,496	52,116,098
204	Indirect Taxes less Subsidies	1,295	1,594,457	0	1,084,029,982	376,114,202	299,621,199	2,065,063,693	80,811,958	813,031,551	1,208,579
209	Total Value Added	321,304,771	2,032,153,948	0	49,712,062,662	10,133,676,439	15,113,100,174	40,172,375,342	5,703,006,676	25,334,520,638	215,291,307
210	Output	545,896,578	3,290,833,704	0	171,250,773,485	31,293,250,767	39,459,640,410	194,289,552,604	16,001,375,503	137,707,384,845	615,473,134
220	Input	545,896,578	3,290,833,704	0	171,250,773,485	31,293,250,767	39,459,640,410	194,289,552,604	16,001,375,503	137,707,384,845	615,473,134
230	O - I	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

ตารางภาคผนวกที่ ก.1 (ต่อ)

แบบจำลองปัจจัยการผลิต-ผลผลิต (ด้านการท่องเที่ยว) ของจังหวัดกรุงเทพมหานคร ณ ราคาผู้ผลิต ประจำปี พ.ศ. 2548

		011	012	013	014	015	016	017	018	019	190
001	ผักและผลไม้	3,541,151,625	56,381	847,983,419	24,658,946,557	513,032,287	0	564,613,450	10,424	2,850,656,728	32,982,848,329
002	อื่นๆ	38,111,170,043	15,937,979,677	579,527,923	16,211,310,298	183,586,246	1,161,834	1,970,787	7,278,088	2,296,838,918	73,855,976,013
003	เหมืองแร่	82,356,239	9,328,945,962	0	3,271,390	0	0	12,011,837	20,018	66,472,031,471	79,943,304,939
004	เสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม	22,510,314	886,917,817	2,308,565,286	257,806,261	294,001,326	84,205,883	1,476,065,961	15,535,475	6,473,689,241	13,969,716,665
005	ผ้าไหม	2,633,959	1,615,466,547	11,123,393	56,810,128	19,485,391	3,706,216	1,214,428	5,883,200	1,209,126,554	72,584,966,788
006	ผลิตภัณฑ์เครื่องหนัง	3,685,706	63,005,755	9,282,439	1,665,575	6,927,610	9,127,422	3,207,693	27,530,902	3,890,003,614	4,819,680,898
007	อัญมณีและเครื่องประดับ	0	40,004,040	0	0	0	0	0	0	530,184,327	14,324,911,420
008	สินค้าหัตถกรรม	7,748,303	92,127,252	109,388,250	51,153,469	10,597,431	497,286,158	38,282,719	468,121	791,226,212	1,656,459,670
009	เครื่องใช้ไฟฟ้า	57,154,409	6,410,367,820	1,198,899,801	205,262,885	3,107,146,664	121,015,796	930,645,206	22,832,633	17,958,422,108	45,172,471,404
010	ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	155,848	104,803,896	15,107,578	421,319,880	1,566,632	638,152	0	339,127	1,195,747,102	1,750,681,310
011	อาหารและเครื่องดื่ม	14,854,392,617	2,015,389,270	2,758,140,116	292,321,001	717,177,951	55,339,622	2,906,890,698	22,801,303	8,543,752,368	32,516,652,234
012	อุตสาหกรรมอื่นๆ	5,386,380,837	95,144,444,015	1,796,981,056	8,862,952,486	6,358,049,019	3,357,721,906	194,968,982,400	429,272,372	155,028,168,332	506,322,369,451
013	โรงแรม	79,592,801	370,790,494	33,215,366	45,034,150	156,267,692	1,334,204,811	103,855,126	5,177,583	4,626,284,435	7,318,063,708
014	ภัตตาคารและเครื่องดื่ม	64,644,026	732,142,493	178,239,827	383,893,914	350,318,603	630,641,385	3,376,934,320	28,950,901	22,201,358,555	29,169,004,031
015	บันเทิง	6,798,121	36,986,758	55,933,411	335,989,345	12,171,043,639	7,751,728	3,821,893	3,371,906	25,677,352,968	38,369,662,981
016	การท่องเที่ยวภายในจังหวัด	202,117,012	546,032,593	57,608,532	18,481,975	62,078,382	2,471,174,780	17,397,633,299	706,031	2,874,674,375	24,126,543,355
017	พาหนะเดินทางภายในจังหวัด	1,829,850,901	5,686,349,475	689,399,503	4,432,029,828	717,133,085	3,331,903,831	31,810,480,607	52,191,541	45,136,246,995	98,782,433,710
018	ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	2,559,854	916,448	102,569,164	0	103,002,190	120,964,388	61,859,867	11,398,549	443,663,102	962,730,588
019	บริการอื่นๆ	15,078,793,445	67,601,743,094	24,596,582,821	55,474,402,602	41,095,373,248	10,456,383,091	56,916,362,248	730,087,360	306,858,067,317	656,437,711,930
190D	ภายในจังหวัด	79,333,696,060	206,614,469,787	35,348,547,885	111,712,651,744	65,866,787,396	22,483,227,003	310,574,832,539	1,363,855,534	675,057,494,722	1,735,066,189,424
190M	RT+RW+MK	16,887,477,016	251,950,793,501	3,400,734,884	18,470,790,496	1,203,234,127	1,006,266,740	47,987,283,687	545,797,169	117,362,517,851	677,820,957,790
190T	Total (190D + 190M)	96,221,173,076	458,565,263,288	38,749,282,769	130,183,442,240	67,070,021,523	23,489,493,743	358,562,116,226	1,909,652,703	792,420,012,573	2,412,887,147,214
201	Wages and Salaries	8,912,150,150	44,337,062,741	8,518,728,804	114,512,416,449	3,833,287,703	10,496,000,599	71,552,312,480	1,379,719,535	536,719,006,290	852,538,899,157
202	Operating Surplus	16,686,334,738	75,148,032,271	10,446,055,492	70,587,758,173	4,113,757,052	26,395,411,690	54,329,780,926	494,031,818	629,974,636,736	962,083,221,572
203	Depreciation	4,170,779,485	21,427,133,815	2,944,393,970	18,553,422,182	1,792,815,418	4,971,089,013	33,494,686,942	222,115,494	185,086,146,013	290,492,960,291
204	Indirect Taxes less Subsidies	8,405,032,499	22,413,593,099	2,319,953,696	16,898,425,032	3,196,596,718	308,467,929	1,537,995,086	217,576,898	58,138,334,860	118,157,452,733
209	Total Value Added	38,174,296,872	163,325,821,926	24,229,131,962	220,552,021,836	12,936,456,891	42,170,969,231	160,914,775,434	2,313,443,745	1,409,918,123,899	2,223,272,533,753
210	Output	134,395,469,948	621,891,085,214	62,978,414,731	350,735,464,076	80,006,478,414	65,660,462,974	519,476,891,660	4,223,096,448	2,202,338,136,472	4,636,159,680,967
220	Input	134,395,469,948	621,891,085,214	62,978,414,731	350,735,464,076	80,006,478,414	65,660,462,974	519,476,891,660	4,223,096,448	2,202,338,136,472	4,636,159,680,967
230	O - I	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

ตารางภาคผนวกที่ ก.1 (ต่อ)

แบบจำลองปัจจัยการผลิต-ผลผลิต (ด้านการท่องเที่ยว) ของจังหวัดกรุงเทพมหานคร ณ ราคาผู้ผลิต ประจำปี พ.ศ. 2548

		C (PCE)	G (GCE)	I (GFCF)	inventory	Export goods to Rest of Thailand	Export goods to Rest of The world	Export services to Rest of Thailand
		301	302	303	304	305rt	305rw	306rt
001	ผักและผลไม้	18,968,957,680	2,064,400	0	7,116,777,430	24,934,754,694	11,110,139,625	12,703,016,382
002	อื่นๆ	11,679,577,131	26,831,092	365,601,058	6,229,107,804	57,156,359,522	25,467,069,661	9,492,740
003	เหมืองแร่	20,074,552	0	8,791,383	5,353,215	0	0	0
004	เสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม	27,429,355,030	4,407,874	306,614,455	-5,378,028,067	120,803,299,648	53,826,137,164	34,299,752,753
005	ผ้าไหม	426,367,616	3,607,590	0	227,396,063	28,547,588,918	12,719,904,516	314,200,133
006	ผลิตภัณฑ์เครื่องหนัง	9,474,463,424	30,582	43,368	-2,515,467,935	24,027,235,608	10,705,777,766	6,507,263,759
007	อัญมณีและเครื่องประดับ	8,963,939,435	0	947,400,041	3,793,632,699	69,246,196,218	73,380,695,289	10,266,623,981
008	สินค้าหัตถกรรม	2,533,715,043	41,670,153	8,648,302,716	-602,956,657	3,476,713,582	1,466,718,272	310,432,586
009	เครื่องใช้ไฟฟ้า	4,813,184,685	69,880,511	5,600,616,918	-2,616,612,607	99,006,908,718	44,114,353,369	550,065,025
010	ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	1,337,897,638	3,390	139,006,314	713,545,408	1,765,938,430	783,062,551	41,043,140
011	อาหารและเครื่องดื่ม	62,040,466,054	159,239,009	0	516,127,114	86,551,390,022	36,108,959,043	20,404,125,726
012	อุตสาหกรรมอื่นๆ	62,814,104,035	1,345,138,979	100,147,834,473	2,207,059,908	52,555,016,832	24,400,252,829	2,128,496,701
013	โรงแรม	1,965,237,264	118,559,625	0	0	0	0	41,999,723,806
014	ภัตตาคารและเครื่องดื่ม	45,072,107,096	80,408,940	0	0	0	0	255,046,280,553
015	บันเทิง	5,011,492,410	4,427,935	0	0	0	0	29,101,614,561
016	การท่องเที่ยวภายในจังหวัด	2,964,923,455	655	0	0	0	0	28,645,901,017
017	พาหนะเดินทางภายในจังหวัด	24,884,461,699	291,359,668	5,328,923,677	0	98,233,508,796	43,769,750,776	366,744,647,272
018	ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	1,620,864,089	1,211,742	0	0	0	0	1,728,752,604
019	บริการอื่นๆ	158,456,365,911	18,519,269,934	235,583,470,426	0	902,037,791,068	358,465,163,420	605,045,700,291
190D	ภายในจังหวัด	450,477,554,247	20,668,112,079	357,076,604,829	9,695,934,375	1,568,342,702,056	696,317,984,281	1,415,847,133,030
190M	RT+RW+MK	58,781,238,546	184,747,233	723,005,012,264	140,335,422			
190T	Total (190D + 190M)	509,258,792,793	20,852,859,312	1,080,081,617,093	9,836,269,797			
201	Wages and Salaries							
202	Operating Surplus							
203	Depreciation							
204	Indirect Taxes less Subsidies							
209	Total Value Added							
210	Output							
220	Input	509,258,792,793	20,852,859,312	1,080,081,617,093	9,836,269,797			
230	O - I							

ตารางภาคผนวกที่ ก.1 (ต่อ)

แบบจำลองปัจจัยการผลิต-ผลผลิต (ด้านการท่องเที่ยว) ของจังหวัดกรุงเทพมหานคร ณ ราคาผู้ผลิต ประจำปี พ.ศ. 254

	Export service to Rest of The world	Total final demand	Total demand		Total supply	Gross output	Import
	306rw	309	310		700	600	409
001	ผักและผลไม้	5,660,063,129	80,495,773,340	113,478,621,669	113,478,621,668	545,896,578	112,932,725,090
002	อื่นๆ	4,229,665	100,938,268,674	174,794,244,686	174,794,244,685	3,290,833,704	171,503,410,981
003	เหมืองแร่	0	34,219,150	79,977,524,090	79,977,524,090	0	79,977,524,090
004	เสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม	15,282,887,154	246,574,426,010	260,544,142,675	260,544,142,675	171,250,773,485	89,293,369,190
005	ผ้าไหม	139,997,662	42,379,062,498	114,964,029,287	114,964,029,287	31,293,250,767	83,670,778,520
006	ผลิตภัณฑ์เครื่องหนัง	2,899,431,329	51,098,777,902	55,918,458,800	55,918,458,800	39,459,640,410	16,458,818,390
007	อัญมณีและเครื่องประดับ	36,376,989,149	202,975,476,813	217,300,388,233	217,300,388,233	194,289,552,604	23,010,835,629
008	สินค้าหัตถกรรม	220,714,520	16,095,310,215	17,751,769,884	17,751,769,883	16,001,375,503	1,750,394,380
009	เครื่องใช้ไฟฟ้า	245,091,612	151,783,488,231	196,955,959,635	196,955,959,635	137,707,384,845	59,248,574,790
010	ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	22,071,399	4,802,568,271	6,553,249,583	6,553,249,583	615,473,134	5,937,776,449
011	อาหารและเครื่องดื่ม	10,179,999,947	215,960,306,915	248,476,959,149	248,476,959,150	134,395,469,948	114,081,489,202
012	อุตสาหกรรมอื่นๆ	948,390,944	246,546,294,702	752,868,664,155	752,868,664,156	621,891,085,214	130,977,578,942
013	โรงแรม	50,516,256,775	94,599,777,471	101,917,841,177	101,917,841,177	62,978,414,731	38,939,426,446
014	ภัตตาคารและเครื่องดื่ม	114,783,828,505	414,982,625,094	444,151,629,125	444,151,629,126	350,735,464,076	93,416,165,050
015	บันเทิง	7,737,040,350	41,854,575,256	80,224,238,236	80,224,238,236	80,006,478,414	217,759,822
016	การท่องเที่ยวภายในจังหวัด	11,600,325,667	43,211,150,794	67,337,694,149	67,337,694,149	65,660,462,974	1,677,231,175
017	พาหนะเดินทางภายในจังหวัด	163,409,838,520	702,662,490,409	801,444,924,119	801,444,924,119	519,476,891,660	281,968,032,459
018	ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	770,277,592	4,121,106,028	5,083,836,615	5,083,836,615	4,223,096,448	860,740,167
019	บริการอื่นๆ	268,428,913,505	2,546,536,674,555	3,202,974,386,485	3,202,974,386,484	2,202,338,136,472	1,000,636,250,012
190D	ภายในจังหวัด	689,226,347,424	5,207,652,372,328	6,942,718,561,752	6,942,718,561,751	4,636,159,680,967	2,306,558,880,784
190M	RT+RW+MK						
190T	Total (190D + 190M)						
201	Wages and Salaries						
202	Operating Surplus						
203	Depreciation						
204	Indirect Taxes less Subsidies						
209	Total Value Added						
210	Output						
220	Input						
230	O - I						

ภาคผนวก ข.

การจำแนกสาขาการผลิตด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดกรุงเทพมหานคร

สำนักหอสมุด

ตารางภาคผนวกที่ ข.

การจำแนกสาขาการผลิตด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดกรุงเทพมหานคร

รหัส I/O ด้านการท่องเที่ยว จังหวัดกรุงเทพฯ	สาขาการผลิต	รหัส I/O ประเทศไทย	สาขาการผลิต
001	ผักและผลไม้	007	การทำสวนผัก
		008	การทำสวนผลไม้
002	อื่นๆ	001	การทำนา
		002	การทำไร่ข้าวโพด
		003	การปลูกข้าวฟ่าง และธัญพืชอื่น ๆ
		004	การทำไร่มันสำปะหลัง
		005	พืชไร่อื่น ๆ
		006	การปลูกพืชตระกูลถั่ว
		009	การทำไร่อ้อย
		010	การทำสวนมะพร้าว
		011	การทำสวนปาล์ม
		012	การปลูกปอแก้ว ปอกระเจา
		013	การเพาะปลูกพืชเส้นใย
		014	การทำไร่ยาสูบ
		015	การทำสวนกาแฟและสวนชา
		016	การทำสวนยางพารา
		017	ผลิตผลทางเกษตรอื่น ๆ
		018	การเลี้ยงโคและกระบือ
		019	การเลี้ยงสุกร
		020	การเลี้ยงปศุสัตว์อื่น ๆ
		021	การเลี้ยงสัตว์ปีก
		022	ผลผลิตจากสัตว์ปีก
		023	การเลี้ยงไหม

ตารางภาคผนวกที่ ข. (ต่อ)

การจำแนกสาขาการผลิตด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดกรุงเทพมหานคร

รหัส I/O ด้านการท่องเที่ยว จังหวัดกรุงเทพฯ	สาขาการผลิต	รหัส I/O ประเทศไทย	สาขาการผลิต
002	อื่นๆ	024	การบริการทำการเกษตร
		025	การทำไม้ซุง
		026	การเผาถ่าน และการทำฟืน
		027	ผลผลิตจากป่าอื่น ๆ
		028	การประมงในมหาสมุทร, ชายฝั่ง
		029	การประมงน้ำจืด
003	เหมืองแร่	030	การทำเหมืองถ่านหิน และแร่ลิกไนต์
		031	การขุดเจาะน้ำมันดิบและก๊าซธรรมชาติ
		032	การทำเหมืองแร่เหล็ก
		033	การทำเหมืองแร่ดีบุก
		034	การทำเหมืองทั้งสแตน
		035	เหมืองแร่อื่น ๆ ที่ไม่ใช่แร่เหล็ก
		036	การทำเหมืองแร่ฟลูออไรต์
		037	เหมืองแร่ที่ใช้ทำเคมีภัณฑ์และปุ๋ยเคมีภัณฑ์
		038	เกลือ
		039	การทำเหมืองหินปูน
		040	การทำเหมืองหินและการย่อยทราย
		041	การทำเหมืองแร่และเหมืองหินอื่น
004	เสื้อผ้าและ เครื่องนุ่งห่ม	070	การผลิตสิ่งทอสิ่งถักสำเร็จรูป
		071	การผลิตสิ่งถัก
		072	การผลิตเครื่องแต่งกาย

ตารางภาคผนวกที่ ข. (ต่อ)

การจำแนกสาขาการผลิตด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดกรุงเทพมหานคร

รหัส I/O ด้านการท่องเที่ยว จังหวัดกรุงเทพฯ	สาขาการผลิต	รหัส I/O ประเทศไทย	สาขาการผลิต
005	ผ้าไหม	067 068 069	การปั่นด้าย การทอผ้า การฟอก การพิมพ์ การย้อม
006	ผลิตภัณฑ์เครื่องหนัง	076 077	การผลิตผลิตภัณฑ์หนังสัตว์ การผลิตรองเท้า ยกเว้นรองเท้ายาง
007	อัญมณีและ เครื่องประดับ	132	การผลิตเครื่องประดับและผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง
008	สินค้าหัตถกรรม	080 109	การผลิตเครื่องเรือนเครื่องตกแต่งที่ทำด้วยไม้ การผลิตเครื่องเรือนที่ทำด้วยโลหะ
009	เครื่องใช้ไฟฟ้า	116 118 119 122	เครื่องมือเครื่องจักรที่ใช้ในสมง. และครัวเรือน อุปกรณ์การสื่อสารเครื่องรับวิทยุ โทรทัศน์ และแผงวงจรไฟฟ้า เครื่องใช้และอุปกรณ์ไฟฟ้าอื่น ๆ เครื่องมือเครื่องใช้ไฟฟ้าอื่น ๆ
010	ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	099	การผลิตกระเบื้องเคลือบและเครื่องปั้นดินเผา
011	อาหารและเครื่องดื่ม	042 043 044 045 046 047 048	การฆ่าสัตว์ การทำเนื้อกระป๋อง การผลิตน้ำมัน และผลิตภัณฑ์จากนม การบรรจุกระป๋อง และการเก็บรักษาผัก ผลไม้ น้ำผลไม้ การบรรจุกระป๋อง การเก็บรักษาอาหารประเภทปลา และสัตว์น้ำอื่น ๆ การผลิตน้ำมันมะพร้าว และน้ำมันปาล์ม การผลิตน้ำมันจากสัตว์ และจากพืช

ตารางภาคผนวกที่ ข. (ต่อ)

การจำแนกสาขาการผลิตด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดกรุงเทพมหานคร

รหัส I/O ด้านการท่องเที่ยว จังหวัดกรุงเทพฯ	สาขาการผลิต	รหัส I/O ประเทศไทย	สาขาการผลิต
011	อาหารและเครื่องดื่ม	049	โรงสีข้าว และผลพลอยได้จากการสีข้าว
		050	ผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ที่ได้จากแป้งมันสำปะหลังและแป้งมัน
		051	การสีและบดข้าวโพด
		052	โรงงานทำแป้งและการปั่นแป้งอื่น ๆ
		053	ผลิตภัณฑ์ทำขนมปังและขนมปังกรอบ
		054	โรงงานทำก๋วยเตี๋ยวและผลิตภัณฑ์ที่คล้ายคลึงกัน
		055	โรงงานทำน้ำตาล และผลิตภัณฑ์อื่น ๆ
		056	การผลิตผลิตภัณฑ์ขนมชนิดเคลือบและมีไส้เป็นน้ำตาล
		057	การผลิตน้ำแข็ง
		058	การผลิตผงชูรส
		059	การผลิตกาแฟ โกโก้ และชา
		060	การผลิตผลิตภัณฑ์อาหารอื่น ๆ
		061	การผลิตอาหารสัตว์สำเร็จรูป และปลาป่น
		062	การต้ม กลิ่น การผสมสุรา
063	โรงเบียร์		
064	อุตสาหกรรมเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ และน้ำอัดลม		
012	อุตสาหกรรมอื่น ๆ	065	การอบ การบ่มใบยาสูบ
		066	การผลิตผลิตภัณฑ์ใบยาสูบ
		073	การผลิตพรมและเครื่องปูลาด
		074	อุตสาหกรรมเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์เชือก
		081	การผลิตกระดาษและเยื่อกระดาษ
		082	การผลิตผลิตภัณฑ์จากกระดาษ
		083	การพิมพ์, การพิมพ์โฆษณา

ตารางภาคผนวกที่ ข. (ต่อ)

การจำแนกสาขาการผลิตด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดกรุงเทพมหานคร

รหัส I/O ด้านการท่องเที่ยว จังหวัดกรุงเทพฯ	สาขาการผลิต	รหัส I/O ประเทศไทย	สาขาการผลิต
012	อุตสาหกรรมอื่นๆ	084	การผลิตเคมีภัณฑ์ขั้นมูลฐาน
		085	การผลิตปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช และยาฆ่าแมลง
		086	ผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมี
		087	การผลิตสีทา น้ำมันชักเงา
		088	การผลิตยารักษาโรค
		089	การผลิตสบู่มะและผลิตภัณฑ์ที่ใช้ทำความสะอาด
		090	การผลิตเครื่องสำอางค์
		091	การผลิตไม้ขีดไฟ
		092	การผลิตผลิตภัณฑ์ทางเคมีอื่น ๆ
		093	น้ำมันปิโตรเลียมและก๊าซธรรมชาติ
		075	โรงฟอกหนังและการแต่งสำเร็จหนังสัตว์
		078	การแปรรูปไม้ ไม้อัด และอุปกรณ์ไม้
		079	การผลิตผลิตภัณฑ์จากไม้และไม้ก๊อก
		094	ผลผลิตอื่น ๆ จากถ่านหิน และน้ำมันปิโตรเลียม
		095	การผลิตยางแผ่นและยางก้อน
		096	การผลิตยางนอogyangใน
		097	การผลิตผลิตภัณฑ์ยางอื่น ๆ
		098	การผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติก
		102	การผลิตซีเมนต์
		103	การผลิตผลิตภัณฑ์คอนกรีต
100	การผลิตแก้วและผลิตภัณฑ์แก้ว		
101	การผลิตผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในงานก่อสร้าง		
104	การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะอื่น ๆ		

ตารางภาคผนวกที่ ข. (ต่อ)

การจำแนกสาขาการผลิตด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดกรุงเทพมหานคร

รหัส I/O ด้านการท่องเที่ยว จังหวัดกรุงเทพฯ	สาขาการผลิต	รหัส I/O ประเทศไทย	สาขาการผลิต
012	อุตสาหกรรมอื่นๆ	105	อุตสาหกรรมเหล็กและเหล็กกล้า
		106	การผลิตผลิตภัณฑ์เหล็กกล้า
		107	ผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ที่ไม่ใช่เหล็ก, ถลุงแร่อื่น ๆ เช่น ถลุงดีบุก
		108	การผลิตเครื่องตัดและเครื่องมือ
		110	การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะ
		111	การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะอื่น ๆ
		112	การผลิตเครื่องยนต์และกังหัน
		113	การผลิตเครื่องจักรและอุปกรณ์ทางเกษตร
		114	การผลิตเครื่องจักรที่ใช้ประติษฐ์เครื่องมือไม้และโลหะ
		115	การผลิตเครื่องจักรและอุปกรณ์พิเศษ
		117	เครื่องจักรและเครื่องไฟฟ้าสำหรับโรงงานอุตสาหกรรม
		120	ลวดและสายเคเบิลชนิดหุ้มฉนวน
		121	แบตเตอรี่และหม้อเก็บประจุไฟฟ้า
		123	การต่อเรือและการซ่อมเรือ
		124	การผลิตอุปกรณ์รถไฟ
		125	การผลิตยานยนต์
		126	การผลิตรถจักรยานยนต์ จักรยาน และรถเข็นอื่น ๆ
		127	การซ่อมแซมยานพาหนะทุกชนิด
		128	การผลิตอากาศยาน
		129	อุปกรณ์เกี่ยวกับงานวิทยาศาสตร์
130	การผลิตอุปกรณ์การถ่ายภาพและสายตา		
131	การผลิตนาฬิกา		
133	การผลิตเครื่องดนตรีและเครื่องกีฬา		

ตารางภาคผนวกที่ ข. (ต่อ)

การจำแนกสาขาการผลิตด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดกรุงเทพมหานคร

รหัส I/O ด้านการท่องเที่ยว จังหวัดกรุงเทพฯ	สาขาการผลิต	รหัส I/O ประเทศไทย	สาขาการผลิต
012	อุตสาหกรรมอื่นๆ	134	การผลิตสินค้าอุตสาหกรรมอื่น ๆ
013	โรงแรม	148	โรงแรมและที่พักอื่น ๆ
014	ภัตตาคารและ เครื่องดื่ม	147	ภัตตาคารและร้านอาหารเครื่องดื่ม
015	บันเทิง	173	โรงฉายภาพยนตร์และโรงละคร
		174	วิทยุ โทรทัศน์, บริการที่เกี่ยวข้อง
		175	ห้องสมุด, พิพิธภัณฑ์ และบริการทางวัฒนธรรมอื่น ๆ
		176	การบันเทิงและบริการสันทนาการ
016	การท่องเที่ยวภายใน จังหวัด	152	การให้บริการแก่การขนส่งทางบก
		157	บริการเกี่ยวเนื่องกับการขนส่ง
017	พาหนะเดินทาง ภายในจังหวัด	149	การขนส่งโดยรถไฟ
		150	การขนส่งโดยรถประจำทางและไม่ประจำทาง
		151	การขนส่งสินค้าทางบก
		153	การขนส่งทางทะเลหลวงและชายฝั่ง
		154	การขนส่งทางน้ำภายในประเทศ
		155	บริการการขนส่งทางน้ำ
		156	การขนส่งทางอากาศ
018	ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	178	การบริการส่วนบุคคล
019	บริการอื่นๆ	135	การผลิตไฟฟ้า
		136	ระบบท่อก๊าซ
		137	การประปา
		138	การก่อสร้างที่อยู่อาศัย
		139	การก่อสร้างอาคารที่ไม่ใช่ที่อยู่อาศัย

ตารางภาคผนวกที่ ข. (ต่อ)

การจำแนกสาขาการผลิตด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดกรุงเทพมหานคร

รหัส I/O ด้านการท่องเที่ยว จังหวัดกรุงเทพฯ	สาขาการผลิต	รหัส I/O ประเทศไทย	สาขาการผลิต
019	บริการอื่นๆ	140	การก่อสร้างงานบริการสาธารณะทางการเกษตร และป่าไม้
		141	การก่อสร้างงานบริการที่ไม่เกี่ยวกับงานเกษตร
		142	การก่อสร้างโรงงานผลิตพลังงานไฟฟ้าและสาธารณูปโภค
		143	การก่อสร้างอาคารโทรศัพท์ โทรเลข วิทยุกระจายเสียง และหอโทรทัศน์
		144	การก่อสร้างอื่น ๆ
		145	การค้าส่ง
		146	การค้าปลีก
		158	สถานที่เก็บสินค้าและไซโล
		159	บริการไปรษณีย์โทรเลข
		160	สถาบันการเงิน
		161	การประกันชีวิต
		162	บริการประกันภัยอื่น ๆ
		163	บริการด้านอสังหาริมทรัพย์
		164	การบริการทางธุรกิจต่าง ๆ
		165	การบริหารราชการ
		166	การบริการรักษาความสะอาด
		167	การบริการการศึกษา
		168	สถาบันวิจัย
		169	การบริการทางการแพทย์และอนามัย
		170	สถาบันธุรกิจ สมาคมอาชีพและผู้ใช้แรง

ตารางภาคผนวกที่ ข. (ต่อ)

การจำแนกสาขาการผลิตด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดกรุงเทพมหานคร

รหัส I/O ด้านการท่องเที่ยว จังหวัดกรุงเทพฯ	สาขาการผลิต	รหัส I/O ประเทศไทย	สาขาการผลิต
019	บริการอื่นๆ	171	การบริการชุมชนอื่นๆ
		172	บริการด้านภาพยนตร์และการจัดจำหน่าย
		177	การซ่อมแซม
		180	กิจกรรมที่มีอาจจะระบุประเภทได้

ภาคผนวก ค.

ข้อมูลการท่องเที่ยวของจังหวัดกรุงเทพมหานคร
ในช่วงปี พ.ศ. 2541 – 2551

สำนักหอสมุด

ตารางภาคผนวกที่ ค.1

จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยของจังหวัดกรุงเทพมหานคร ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 – 2550 จำแนกตามถิ่นที่อยู่

หน่วย : คน

ถิ่นที่อยู่ (ภาค)	ปี พ.ศ. 2541		ปี พ.ศ. 2542		ปี พ.ศ. 2543		ปี พ.ศ. 2544		ปี พ.ศ. 2545		ปี พ.ศ. 2546		ปี พ.ศ. 2547	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
กลาง	2,291,763	17.11	2,350,698	17.09	2,476,940	16.62	2,649,931	16.99	2,868,440	17.09	2,847,958	14.59	4,704,710	22.31
ตะวันตก	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	444,605	2.28	3,146,467	14.92
ตะวันออก	2,865,701	21.40	2,943,764	21.40	3,123,254	21.34	3,332,451	21.37	3,598,174	21.44	4,174,006	21.38	3,772,297	17.89
เหนือ	2,444,190	18.25	2,518,663	18.31	2,678,826	18.30	2,866,168	18.38	3,076,483	18.33	3,576,662	18.32	3,174,107	15.05
ใต้	2,591,368	19.35	2,658,797	19.32	2,843,793	19.43	3,029,837	19.43	3,245,701	19.34	3,798,801	19.46	3,055,133	14.49
ตะวันออก เฉียงเหนือ	3,199,272	23.89	3,286,602	23.88	3,512,879	24.01	3,718,439	23.83	3,992,230	23.80	4,681,978	23.97	3,238,735	15.34
รวมทั้งหมด	13,392,294	100.00	13,758,524	100.00	14,635,692	100.00	15,596,826	100.00	16,781,028	100.00	19,524,010	100.00	21,091,449	100.00

ถิ่นที่อยู่ (ภาค)	ปี พ.ศ. 2548		ปี พ.ศ. 2549		ปี พ.ศ. 2550	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
กลาง	3,738,357	16.56	6,995,091	29.39	9,934,076	40.83
ตะวันตก	2,212,215	9.80	2,471,081	10.38	2,334,228	9.60
ตะวันออก	4,719,271	20.91	2,327,050	9.78	3,312,320	13.62
เหนือ	3,366,598	14.92	4,458,959	18.73	2,457,294	10.10
ใต้	3,928,878	17.41	4,119,162	17.31	3,579,823	14.72
ตะวันออก เฉียงเหนือ	4,605,173	20.40	3,429,414	14.41	2,707,347	11.13
รวมทั้งหมด	22,570,492	100.00	23,800,757	100.00	24,325,088	100.00

ตารางภาคผนวกที่ ค.2

ระยะเวลาการพำนักเฉลี่ยนักท่องเที่ยวชาวไทยของจังหวัดกรุงเทพมหานคร ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 – 2551

หน่วย : วัน/คน

ระยะเวลาพำนักเฉลี่ย	ปี พ.ศ. 2541	ปี พ.ศ. 2542	ปี พ.ศ. 2543	ปี พ.ศ. 2544	ปี พ.ศ. 2545	ปี พ.ศ. 2546	ปี พ.ศ. 2547	ปี พ.ศ. 2548	ปี พ.ศ. 2549	ปี พ.ศ. 2550	ปี พ.ศ. 2551
	2.83	2.78	2.78	2.81	2.82	2.94	2.89	3.76	3.66	3.53	5.67

ตารางภาคผนวกที่ ค.3

รายได้จากการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยของจังหวัดกรุงเทพมหานคร ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 – 2551

หน่วย : ล้านบาท

รายได้	ปี พ.ศ. 2541	ปี พ.ศ. 2542	ปี พ.ศ. 2543	ปี พ.ศ. 2544	ปี พ.ศ. 2545	ปี พ.ศ. 2546	ปี พ.ศ. 2547	ปี พ.ศ. 2548	ปี พ.ศ. 2549	ปี พ.ศ. 2550	ปี พ.ศ. 2551
	83,934.71	85,362.03	93,706.55	101,909.29	109,812.63	139,465.60	151,482.50	184,815.60	190,973.82	186,145.30	187,398.55

ตารางภาคผนวกที่ ค.4

การใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวันต่อชนของนักท่องเที่ยวชาวไทยของจังหวัดกรุงเทพมหานคร ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 – 2551

หน่วย : บาท/วัน/คน

ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวันต่อชน	ปี พ.ศ. 2541	ปี พ.ศ. 2542	ปี พ.ศ. 2543	ปี พ.ศ. 2544	ปี พ.ศ. 2545	ปี พ.ศ. 2546	ปี พ.ศ. 2547	ปี พ.ศ. 2548	ปี พ.ศ. 2549	ปี พ.ศ. 2550	ปี พ.ศ. 2551
	2,605.15	2,628.87	2,702.95	2,749.28	2,752.66	3,211.65	3,247.66	2,953.91	2,923.86	2,866.98	2,896.20

ตารางภาคผนวกที่ ค.5

ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อชนต่อวันของนักท่องเที่ยวชาวไทยของจังหวัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามหมวดค่าใช้จ่ายตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 – 2551

หน่วย : บาท/วัน/คน

ค่าใช้จ่าย	ปี พ.ศ. 2541		ปี พ.ศ. 2542		ปี พ.ศ. 2543		ปี พ.ศ. 2544		ปี พ.ศ. 2545		ปี พ.ศ. 2546		ปี พ.ศ. 2547		ปี พ.ศ. 2548		ปี พ.ศ. 2549		ปี พ.ศ. 2550		ปี พ.ศ. 2551	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ค่าที่พัก	450.00	17.27	452.81	17.22	448.67	16.60	451.08	16.41	449.94	16.35	478.10	14.89	483.78	14.90	480.48	16.27	492.05	16.83	501.46	17.49	316.59	10.93
ค่าอาหาร และเครื่องดื่ม	315.49	12.11	318.70	12.12	363.55	13.45	377.84	13.74	378.25	13.74	537.86	16.75	540.01	16.63	456.08	15.44	450.59	15.41	430.64	15.02	569.66	19.67
ค่าซื้อ สินค้าและ ของที่ ระลึก	1,051.89	40.38	1,066.73	40.58	1,130.64	41.83	1,140.99	41.50	1,144.93	41.59	721.23	22.46	738.03	22.72	693.27	23.47	611.84	20.93	600.31	20.94	631.92	21.82
ค่าใช้จ่าย เพื่อขบวน บันเทิง	468.45	17.98	469.92	17.88	428.90	15.87	439.58	15.99	438.73	15.94	1,024.67	31.90	1,032.03	31.78	850.94	28.81	830.63	28.41	733.04	25.57	56.82	1.96
ค่าบริการ ท่องเที่ยว ภายใน จังหวัด	182.65	7.01	184.43	7.02	227.31	8.41	240.15	8.74	240.95	8.75	76.71	2.39	78.03	2.40	122.84	4.16	146.80	5.02	166.92	5.82	28.38	0.98
ค่าพาหนะ เดินทาง ในจังหวัด	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	319.22	9.94	321.20	9.89	295.86	10.02	328.44	11.23	350.95	12.24	1,126.50	38.90
ค่าใช้จ่าย อื่นๆ	136.67	5.25	136.28	5.18	103.88	3.84	99.64	3.62	99.86	3.63	53.86	1.67	54.58	1.68	54.44	1.83	63.51	2.17	83.66	2.92	166.33	5.74
รวม ทั้งหมด	2,605.15	100.00	2,628.87	100.00	2,702.95	100.00	2,749.28	100.00	2,752.66	100.00	3,211.65	100.00	3,247.66	100.00	2,953.91	100.00	2,923.86	100.00	2,866.98	100.00	2,896.20	100.00

ตารางภาคผนวกที่ ค.6

จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศของจังหวัดกรุงเทพมหานคร ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 – 2550 จำแนกตามถิ่นที่อยู่

หน่วย : คน

ถิ่นที่อยู่	ปี พ.ศ. 2541		ปี พ.ศ. 2542		ปี พ.ศ. 2543		ปี พ.ศ. 2544		ปี พ.ศ. 2545		ปี พ.ศ. 2546		ปี พ.ศ. 2547	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อเมริกา	397,967	6.05	476,939	6.00	518,049	6.00	635,712	7.13	617,526	6.34	656,723	6.71	883,265	7.55
ยุโรป	2,052,347	31.18	2,476,183	31.13	2,686,227	31.09	2,684,727	30.11	3,008,065	30.89	2,899,058	29.64	3,406,617	29.12
โอเชียเนีย	166,164	2.52	201,542	2.53	219,047	2.54	398,019	4.46	378,959	3.89	433,269	4.43	626,975	5.36
เอเชีย	3,712,971	56.41	4,495,484	56.52	4,886,954	56.55	4,859,890	54.50	5,364,263	55.09	5,407,983	55.30	5,250,093	44.87
ตะวันออก กลาง	219,856	3.34	263,972	3.32	287,272	3.32	293,592	3.29	318,942	3.22	335,243	3.43	441,623	3.77
แอฟริกา	32,772	0.50	39,757	0.50	43,106	0.50	45,046	0.51	49,473	0.51	47,867	0.49	1,091,426	9.33
รวมทั้งหมด	6,582,077	100.00	7,953,877	100.00	8,640,655	100.00	8,916,986	100.00	9,737,228	100.00	9,780,143	100.00	11,699,999	100.00

ถิ่นที่อยู่	ปี พ.ศ. 2548		ปี พ.ศ. 2549		ปี พ.ศ. 2550	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อเมริกา	1,175,155	9.58	1,005,087	8.12	1,004,040	8.62
ยุโรป	2,577,628	21.01	2,989,501	24.16	3,098,506	26.65
โอเชียเนีย	971,922	7.92	656,504	5.31	627,568	5.40
เอเชีย	5,941,427	48.43	7,009,002	56.65	5,764,117	49.57
ตะวันออก กลาง	844,400	6.88	627,784	5.07	484,407	4.17
แอฟริกา	757,680	6.18	83,503	0.69	649,820	5.59
รวมทั้งหมด	12,268,212	100.00	12,371,381	100.00	11,628,458	100.00

ตารางภาคผนวกที่ ค.7

ระยะเวลาการพำนักเฉลี่ยนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศของจังหวัดกรุงเทพมหานคร ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 – 2551

หน่วย : วัน/คน

ระยะเวลาพำนักเฉลี่ย (วัน)	ปี พ.ศ. 2541	ปี พ.ศ. 2542	ปี พ.ศ. 2543	ปี พ.ศ. 2544	ปี พ.ศ. 2545	ปี พ.ศ. 2546	ปี พ.ศ. 2547	ปี พ.ศ. 2548	ปี พ.ศ. 2549	ปี พ.ศ. 2550	ปี พ.ศ. 2551
	2.96	2.89	2.89	2.84	2.84	3.46	3.44	3.73	3.26	3.56	4.33

ตารางภาคผนวกที่ ค.8

รายได้จากการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยของจังหวัดกรุงเทพมหานคร ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 – 2551

หน่วย : ล้านบาท

รายได้ (ล้านบาท)	ปี พ.ศ. 2541	ปี พ.ศ. 2542	ปี พ.ศ. 2543	ปี พ.ศ. 2544	ปี พ.ศ. 2545	ปี พ.ศ. 2546	ปี พ.ศ. 2547	ปี พ.ศ. 2548	ปี พ.ศ. 2549	ปี พ.ศ. 2550	ปี พ.ศ. 2551
	83,934.71	91,757.69	101,693.37	103,080.47	113,041.47	128,293.32	155,391.29	165,946.20	145,648.07	147,266.39	161,350.07

ตารางภาคผนวกที่ ค.9

การใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวันต่อชนของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศของจังหวัดกรุงเทพมหานคร ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 – 2551

หน่วย : บาท/วัน/คน

ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวันต่อชน (บาท)	ปี พ.ศ. 2541	ปี พ.ศ. 2542	ปี พ.ศ. 2543	ปี พ.ศ. 2544	ปี พ.ศ. 2545	ปี พ.ศ. 2546	ปี พ.ศ. 2547	ปี พ.ศ. 2548	ปี พ.ศ. 2549	ปี พ.ศ. 2550	ปี พ.ศ. 2551
	2,605.15	4,117.14	4,198.48	4,188.12	4,209.44	3,987.19	4,037.58	3,790.95	3,764.60	3,741.57	5,272.14

ตารางภาคผนวกที่ ค.10

ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศของจังหวัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามหมวดค่าใช้จ่ายตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 – 2551

หน่วย : บาท/วัน/คน

ค่าใช้จ่าย	ปี พ.ศ. 2541		ปี พ.ศ. 2542		ปี พ.ศ. 2543		ปี พ.ศ. 2544		ปี พ.ศ. 2545		ปี พ.ศ. 2546		ปี พ.ศ. 2547		ปี พ.ศ. 2548		ปี พ.ศ. 2549		ปี พ.ศ. 2550		ปี พ.ศ. 2551	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ค่าที่พัก	1,095.41	24.84	800.49	19.44	824.03	19.63	825.29	19.71	827.02	19.65	1,008.62	25.30	1,020.00	25.26	1,018.95	26.88	1,021.52	27.13	1,050.65	28.08	2,523.86	47.87
ค่าอาหาร และเครื่องดื่ม	646.88	14.67	616.44	14.97	603.17	14.37	614.69	14.68	613.12	14.57	643.24	16.13	648.83	16.07	606.36	15.99	606.75	16.12	616.88	16.49	693.07	13.15
ค่าซื้อ สินค้าและ ของที่ ระลึก	1,575.86	35.73	1,562.29	37.85	1,582.78	37.69	1,576.85	37.65	1,582.89	37.60	1,063.95	26.68	1,092.40	27.06	976.85	25.77	900.52	23.92	844.07	22.56	646.66	12.27
ค่าใช้จ่าย เพื่อขวาม บันเทิง	482.18	10.93	549.46	13.35	509.52	12.14	503.43	12.02	505.76	12.01	673.34	16.89	673.70	16.69	576.48	15.21	589.16	15.65	545.22	14.57	205.22	3.89
ค่าบริการ ท่องเที่ยว ภายใน จังหวัด	360.68	8.18	427.69	10.39	520.12	12.39	509.77	12.17	520.08	12.36	189.65	4.76	188.83	4.68	186.24	4.91	210.62	5.59	205.56	5.49	74.55	1.41
ค่าพาหนะ เดินทาง ในจังหวัด	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	325.37	8.16	328.79	8.14	334.56	8.83	348.14	9.25	351.31	9.39	891.58	16.91
ค่าใช้จ่าย อื่นๆ	249.11	5.65	160.77	3.90	158.86	3.78	158.09	3.77	160.57	3.81	83.02	2.08	85.03	2.10	91.51	2.41	87.89	2.34	127.88	3.42	237.20	4.50
รวม ทั้งหมด	4,410.12	100.00	4,117.14	100.00	4,198.48	100.00	4,188.12	100.00	4,209.44	100.00	3,987.19	100.00	4,037.58	100.00	3,790.95	100.00	3,764.60	100.00	3,741.57	100.00	5,272.14	100.00

ภาคผนวก ง.

ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไปของจังหวัดกรุงเทพมหานคร
ในช่วงปี พ.ศ. 2548 – 2551

ตารางผนวกที่ ง.

ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไปของจังหวัดกรุงเทพมหานคร ในช่วงปี พ.ศ. 2548 – 2551

ปี	ดัชนีราคาผู้บริโภค ¹ (ปีฐาน พ.ศ. 2545)	ดัชนีราคาผู้บริโภค ² (ปีฐาน พ.ศ. 2548)
2548	95.4	100.0
2549	98.4	103.1
2550	101.6	106.4
2551	101.2	105.9

ที่มา : ¹ กระทรวงพาณิชย์

² คำนวณจากข้อมูลของกระทรวงพาณิชย์

ภาคผนวก จ.

ตารางสัมประสิทธิ์ปัจจัยการผลิต

ตารางผนวกที่ จ.1
สัมประสิทธิ์ปัจจัยการผลิตทางตรง

สาขาการ ผลิต	001	002	003	004	005	006	007	008	009	010	011
001	0.00000	0.00194	0.00000	0.00000	0.00000	0.00000	0.00000	0.00000	0.00000	0.00000	0.02635
002	0.10238	0.06537	0.00000	0.00040	0.00455	0.00006	0.00000	0.00221	0.00000	0.01019	0.28357
003	0.00002	0.00014	0.00000	0.00001	0.00032	0.00000	0.02045	0.00022	0.00006	0.07613	0.00061
004	0.00000	0.00026	0.00000	0.00844	0.00065	0.01407	0.00009	0.00255	0.00048	0.00640	0.00017
005	0.00000	0.00001	0.00000	0.36125	0.16940	0.06066	0.00005	0.00517	0.00000	0.01438	0.00002
006	0.00000	0.00000	0.00000	0.00005	0.00004	0.01989	0.00003	0.00003	0.00002	0.00076	0.00003
007	0.00000	0.00000	0.00000	0.00000	0.00000	0.00000	0.07079	0.00000	0.00000	0.00000	0.00000
008	0.00000	0.00009	0.00000	0.00001	0.00007	0.00000	0.00001	0.00248	0.00009	0.00000	0.00006
009	0.00000	0.00041	0.00000	0.00060	0.00060	0.00053	0.00051	0.00049	0.10828	0.00054	0.00043
010	0.00000	0.00039	0.00000	0.00000	0.00000	0.00000	0.00004	0.00000	0.00001	0.00155	0.00000
011	0.00013	0.09043	0.00000	0.00000	0.00093	0.00060	0.00000	0.00000	0.00000	0.00000	0.11053
012	0.10662	0.08577	0.00000	0.06122	0.13135	0.18241	0.01657	0.17940	0.04844	0.15519	0.04008
013	0.00127	0.00075	0.00000	0.00075	0.00034	0.00207	0.00122	0.00126	0.00059	0.00046	0.00059
014	0.00000	0.00028	0.00000	0.00087	0.00049	0.01747	0.00153	0.00104	0.00038	0.00071	0.00048
015	0.00000	0.00000	0.00000	0.00000	0.00013	0.00002	0.00031	0.00000	0.00003	0.00006	0.00005
016	0.00000	0.00093	0.00000	0.00114	0.00245	0.00028	0.00035	0.00238	0.00075	0.00031	0.00150
017	0.01412	0.00872	0.00000	0.00857	0.00472	0.01404	0.00836	0.01188	0.00770	0.02649	0.01362
018	0.00000	0.00000	0.00000	0.00068	0.00000	0.00000	0.00000	0.00000	0.00000	0.00000	0.00002
019	0.10768	0.07548	0.00000	0.14823	0.18537	0.13582	0.12734	0.17373	0.09532	0.21280	0.11220

ตารางผนวกที่ จ.1 (ต่อ)
สัมประสิทธิ์ปัจจัยการผลิตทางตรง

สาขาการ ผลิต	012	013	014	015	016	017	018	019
001	0.00000	0.01346	0.07031	0.00641	0.00000	0.00109	0.00000	0.00129
002	0.02563	0.00920	0.04622	0.00229	0.00002	0.00000	0.00172	0.00104
003	0.01500	0.00000	0.00001	0.00000	0.00000	0.00002	0.00000	0.03018
004	0.00143	0.03666	0.00074	0.00367	0.00128	0.00284	0.00368	0.00294
005	0.00260	0.00018	0.00016	0.00024	0.00006	0.00000	0.00139	0.00055
006	0.00010	0.00015	0.00000	0.00009	0.00014	0.00001	0.00652	0.00177
007	0.00006	0.00000	0.00000	0.00000	0.00000	0.00000	0.00000	0.00024
008	0.00015	0.00174	0.00015	0.00013	0.00757	0.00007	0.00011	0.00036
009	0.01031	0.01904	0.00059	0.03884	0.00184	0.00179	0.00541	0.00815
010	0.00017	0.00024	0.00120	0.00002	0.00001	0.00000	0.00008	0.00054
011	0.00324	0.04380	0.00083	0.00896	0.00084	0.00560	0.00540	0.00388
012	0.15299	0.02853	0.02527	0.07947	0.05114	0.37532	0.10165	0.07039
013	0.00060	0.00053	0.00013	0.00195	0.02032	0.00020	0.00123	0.00210
014	0.00118	0.00283	0.00109	0.00438	0.00960	0.00650	0.00686	0.01008
015	0.00006	0.00089	0.00096	0.15213	0.00012	0.00001	0.00080	0.01166
016	0.00088	0.00091	0.00005	0.00078	0.03764	0.03349	0.00017	0.00131
017	0.00914	0.01095	0.01264	0.00896	0.05074	0.06124	0.01236	0.02049
018	0.00000	0.00163	0.00000	0.00129	0.00184	0.00012	0.00270	0.00020
019	0.10870	0.39056	0.15817	0.51365	0.15925	0.10956	0.17288	0.13933

ตารางผนวกที่ จ.2

สัมประสิทธิ์ปัจจัยการผลิตทางตรงและทางอ้อม

สาขาการผลิต	001	002	003	004	005	006	007	008	009	010	011
001	1.0010149693	0.0055295611	0.0000000000	0.0008965440	0.0008911925	0.0019681808	0.0005660348	0.0007827168	0.0004097537	0.0009269772	0.0318990030
002	0.1186118480	1.1092212360	0.0000000000	0.0092440553	0.0141333659	0.0105740171	0.0020288897	0.0107752068	0.0030180307	0.0194353126	0.3601104163
003	0.0074705351	0.0064425341	1.0000000000	0.0119269467	0.0127170606	0.0109322317	0.0278244131	0.0113440084	0.0055486552	0.0886851661	0.0090638071
004	0.0009058628	0.0010280549	0.0000000000	1.0101154395	0.0021292253	0.0158074532	0.0007973023	0.0038375432	0.0011717581	0.0078976172	0.0012647271
005	0.0010422745	0.0010156489	0.0000000000	0.4401350837	1.2058168048	0.0824189370	0.0006849649	0.0088800961	0.0008867772	0.0218069768	0.0011564126
006	0.0003151284	0.0002643244	0.0000000000	0.0006364625	0.0006106978	1.0207396799	0.0003520218	0.0005051341	0.0002858665	0.0013350585	0.0004288313
007	0.0000539001	0.0000447765	0.0000000000	0.0000903242	0.0000924821	0.0000775617	1.0762359745	0.0000806428	0.0000420068	0.0000926803	0.0000635179
008	0.0001104972	0.0001973458	0.0000000000	0.0002127512	0.0002615774	0.0001585818	0.0000925049	1.0026482378	0.0001760536	0.0001710748	0.0002275362
009	0.0036377714	0.0035610444	0.0000000000	0.0060657676	0.0063690296	0.0061183330	0.0028652910	0.0059018578	1.1238052150	0.0063259514	0.0043459406
010	0.0001662409	0.0005327239	0.0000000000	0.0002034935	0.0002101918	0.0001989340	0.0001499358	0.0001847447	0.0001005635	1.0017694694	0.0002823887
011	0.0137707223	0.1140590448	0.0000000000	0.0036329919	0.0050218842	0.0041599150	0.0013143003	0.0033483951	0.0013798539	0.0044873855	1.1625458156
012	0.1629411541	0.1381143200	0.0000000000	0.1779621403	0.2219007295	0.2664724660	0.0427417323	0.2463374431	0.0829510267	0.2324948241	0.1263361989
013	0.0018463910	0.0013264724	0.0000000000	0.0017550260	0.0012894383	0.0028584409	0.0017394743	0.0020402841	0.0010511615	0.0013218911	0.0016064021
014	0.0020694966	0.0020465579	0.0000000000	0.0045559679	0.0040461789	0.0207281250	0.0035560237	0.0040340414	0.0020629034	0.0043071415	0.0031805910
015	0.0022799943	0.0018956808	0.0000000000	0.0042292100	0.0042945161	0.0032197373	0.0027566438	0.0034045941	0.0019788834	0.0041583163	0.0029936049
016	0.0012744698	0.0021456125	0.0000000000	0.0036160917	0.0042419427	0.0019444212	0.0011649003	0.0038220546	0.0016201790	0.0023544787	0.0035141725
017	0.0217275757	0.0166009977	0.0000000000	0.0202880096	0.0153682845	0.0241025048	0.0139792968	0.0210697706	0.0133076520	0.0377469125	0.0268850532
018	0.0000452581	0.0000410981	0.0000000000	0.0007624423	0.0000793221	0.0000725662	0.0000453641	0.0000707535	0.0000393650	0.0000818780	0.0000821449
019	0.1645064652	0.1359248757	0.0000000000	0.3010837096	0.2976724178	0.2281723766	0.1708567812	0.2454448534	0.1399741787	0.2956065401	0.2114106951

ตารางผนวกที่ จ.2 (ต่อ)
สัมประสิทธิ์ปัจจัยการผลิตทางตรงและทางอ้อม

สาขาการผลิต	012	013	014	015	016	017	018	019
001	0.0008006093	0.0163402803	0.0712491314	0.0101596401	0.0017389073	0.0025598814	0.0013232283	0.0028099758
002	0.0363480852	0.0324789941	0.0624037582	0.0165820365	0.0059486017	0.0184076260	0.0097614671	0.0077111710
003	0.0231606126	0.0169003440	0.0077817931	0.0259598768	0.0088598554	0.0142108600	0.0094663777	0.0380532993
004	0.0023625958	0.0388731206	0.0016356165	0.0072788527	0.0032659044	0.0046205817	0.0049106943	0.0040318958
005	0.0049564741	0.0178912379	0.0013400646	0.0047674515	0.0021187511	0.0037789060	0.0049868424	0.0030993022
006	0.0004254009	0.0010898643	0.0004054726	0.0015095092	0.0006018454	0.0004621040	0.0071124874	0.0021801981
007	0.0001265221	0.0001380431	0.0000612446	0.0002104674	0.0000689402	0.0000915432	0.0000717382	0.0003190268
008	0.0002635956	0.0019784808	0.0002552401	0.0005067742	0.0080585557	0.0005327871	0.0002395161	0.0004841922
009	0.0156746004	0.0277197495	0.0037762204	0.0612681615	0.0064209011	0.0102640464	0.0103179944	0.0132017069
010	0.0003124937	0.0005562521	0.0013623664	0.0004939681	0.0001811105	0.0002244131	0.0002510293	0.0006916771
011	0.0090137072	0.0555029388	0.0087268076	0.0181520333	0.0045741952	0.0116112694	0.0089571423	0.0069471613
012	1.2083123202	0.1045990200	0.0743504343	0.1987717008	0.1160684672	0.5032344361	0.1548210181	0.1181656979
013	0.0011648127	1.0018688818	0.0008135214	0.0042021205	0.0217953100	0.0017991607	0.0019007070	0.0027197564
014	0.0032658997	0.0084131262	1.0035709785	0.0134468108	0.0130591298	0.0102337621	0.0097555944	0.0125957510
015	0.0023678790	0.0080185518	0.0041191167	1.1899010297	0.0034268331	0.0030752380	0.0042092605	0.0165266087
016	0.0019730905	0.0028872896	0.0012331069	0.0033873021	1.0418113153	0.0383263442	0.0014114251	0.0027798963
017	0.0162445371	0.0261757409	0.0209549933	0.0315166447	0.0634242615	1.0777171924	0.0206333198	0.0282942502
018	0.0000475462	0.0017844582	0.0000565520	0.0017119408	0.0020220531	0.0002547072	1.0027713233	0.0002797002
019	0.1654858069	0.5048741124	0.2165271410	0.7592561078	0.2350836864	0.2188742753	0.2355283319	1.1998158982